

PRÁVNÝ RÁMEC SYSTÉMU CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA V BOZP V PODMIENKACH SR

Róbert Bulla – Tomáš Kozík – Ivana Tureková

2015

Právny rámec systému celoživotného vzdelávania v BOZP v podmienkach SR

Autori:

Ing. Róbert Bulla

prof. Ing. Tomáš Kozík, DrSc.

doc. Ing. Ivana Tureková, PhD.

Editor:

prof. Ing. Tomáš Kozík, DrSc.

Učebné texty boli vytvorené ako výstup z riešenia projektu ESF s názvom Inovácia študijných programov na Pedagogickej fakulte UKF v Nitre za účelom skvalitnenia vzdelávacieho procesu pod číslom ITMS 26110230096

Recenzenti:

Dr hab.prof.UP Henryk Noga

JUDr. Rudolf Kubica

© PF UKF v Nitre

ISBN 978-80-558-0790-4

EAN 9788055807904

2015

OBSAH

OBSAH.....	2
Úvod	4
1 ZÁKLADNÉ DEFINÍCIE V OBLASTI OCHRANY PRÁCE	7
2 PRÁVNÝ PORIADOK SLOVENSKEJ REPUBLIKY A OCHRANA PRÁCE	11
2.1 Výchova a vzdelávanie k bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci – právne požiadavky	13
2.2 Súčasný stav ochrany práce	14
2.2.1 Orgány inšpekcie práce	14
2.2.2 Ciele, úlohy a priority orgánov inšpekcie práce	15
2.2.3 Zistenia dozorného orgánu v kontrolovaných subjektoch	16
2.2.4 Nápravné a sankčné opatrenia orgánov inšpekcie práce	19
2.2.5 Stav a vývoj pracovných úrazov a chorôb z povolania	20
2.2.6 Hodnotenie stavu ochrany práce v roku 2013 v Slovenskej republike a opatrenia dozorného orgánu na zlepšenie stavu	22
2.2.7 Opatrenia dozorného orgánu na zlepšenie stavu	23
3 Oprávnenie na výchovu a vzdelávanie, povinnosti oprávnenej osoby.....	24
3.1 Druhy oprávnení na výchovu a vzdelávanie	26
3.2 Legislatívny proces a miesto inštitúcií a občana v ňom	27
3.2.1 Legislatívny proces zákona	27
3.2.2 Legislatívny proces nariadenia vlády	30
3.2.3 Legislatívny proces vyhlášky a výnosov	31
3.3 Analýza právneho poriadku SR, vymedzenie právnych predpisov v pôsobnosti ochrany práce	31
3.3.1 Všeobecne záväzné predpisy	33
3.3.2 Osobitné predpisy podľa druhu vykonávaných činností	36
3.3.3 Oblasť pracovnoprávných vzťahov	42
3.3.4 Školstvo	44
3.4 Odborní pracovníci pôsobiaci v oblasti BOZP	46
3.4.1 Inšpektor práce “uchádzač” a inšpektor práce	47
3.4.2 Bezpečnostný technik (BT) a autorizovaný bezpečnostný technik (ABT)	51
3.4.3 Vedúci zamestnanci	56
3.4.4 Zamestnávateľia	59

3.5	Príklady návrhu legislatívnych zmien podnecujúcich zlepšenie stavu a úrovne ochrany práce v podmienkach SR.....	60
3.5.1	<i>Príklad schválenej navrhovanej zmeny zákona o BOZP (navrhovali sme dňa 19.9.2012)</i>	
	61	
3.5.2	<i>Príklad schválenej navrhovanej zmeny zákona o inšpekcii práce .....</i>	66
3.5.3	<i>Príklad navrhovanej zmeny zákona o BOZP v súčasnosti v legislatívnom procese..</i>	67
3.5.4	<i>Príklad navrhovanej zmeny zákona o inšpekcii práce v legislatívnom procese .....</i>	76
3.5.5	<i>Príklad navrhovanej zmeny vyhlášky č. 356/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách a rozsahu výchovnej a vzdelávacej činnosti, o projekte výchovy a vzdelávania, vedení predpísanej dokumentácie a overovaní vedomostí účastníkov výchovnej a vzdelávacej činnosti .....</i>	76
4	ZÁVER.....	81
5	ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV	82

ÚVOD

Problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP) je primárne zakotvená v právnom systéme Slovenskej republiky priamo v základnom zákone, teda v ústave SR, kde v zmysle článku 36 má každý zamestnanec právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Následne právny rámec zabezpečuje všetkým zamestnancom vytvorenie podmienok na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci. Trendom v členských štátoch Európskej únie je zdôrazňovanie kvality života, pričom túto nemožno dosiahnuť bez zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na všetkých úrovniach pracovných činností.

Jasný a kvalitný legislatívny rámec je nevyhnutným predpokladom k naplneniu cieľa v oblasti BOZP, a to k ochrane života a zdravia pracujúcich. Preto učebné texty sú zamerané na analýzu právneho poriadku SR, s prehľadným vymedzením právnych predpisov v pôsobnosti ochrany práce. Úlohou textov je tiež oboznámiť čitateľa s úlohami štátnej politiky v oblasti tvorby legislatívy a to spracovaním návrhu legislatívnych zmien podnecujúcich zlepšenie stavu a úrovne ochrany práce v podmienkach SR.

Ďalšou úlohou, ktorú si autori pri tvorbe textov stanovili, je definovanie (kategorizovanie) odborných pracovníkov pôsobiacich v oblasti BOZP a určenie právnych požiadaviek na získanie ich kvalifikácie vrátane ich ďalšieho vzdelávania požadovaného legislatívou. Účelom vytvoreného prehľadu skupín profesijných činností, ktoré ovplyvňujú stav a úroveň ochrany práce v podmienkach Slovenska a prehľadu o požiadavkách na vzdelávanie osôb tvoriacich tieto skupiny pred získaním spôsobilostí na výkon ich činností a po ich získaní, je vytvorenie priestoru na prípravu ďalších cielených návrhov na zlepšenie súčasného stavu.

V učebných textoch je komplexne uvedený súhrn požiadaviek a následných odborných kompetencií vyplývajúcich z právnych úprav v oblasti ochrany práce z pohľadu výchovy a vzdelávania cieľových skupín a to: štátnych zamestnancov vykonávajúcich praktický dozor nad dodržiavaním predpisov upravujúcich BOZP, ďalej riadiacich pracovníkov a odborné osoby, ktoré buď ako zamestnanci alebo na komerčnej báze poskytujú odborné poradenstvo v oblasti BOZP až po výchovu a vzdelávanie osôb priamo vykonávajúcich opravy a obsluhu technických zariadení a osôb vykonávajúcich kontrolu bezpečnosti technických zariadení a overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení.

Stratégia EÚ v oblasti BOZP označila vzdelávanie a kultúru prevencie, ako kľúčové faktory udržiavania a zlepšovania kvality práce. Z nášho pohľadu je preto dôležité venovať pozornosť zvyšovaniu kvality a úrovne výchovy a vzdelávania v oblasti BOZP so súčasnou aktualizáciou samotného legislatívneho rámca s dôrazom na adresnosť a špecifikáciu vo vzdelávaní odborných pracovníkov, vrátane vedúcich zamestnancov a zamestnávateľov a aplikáciu vzdelávania v BOZP už v školských zariadeniach, aby každá fyzická osoba, ktorá opúšťa vzdelávaciu inštitúciu a nastupuje do pracovného procesu mala potrebné základné povedomie a vedomosti v oblasti BOZP, ktoré možno ďalej rozvíjať efektívnym celoživotným vzdelávaním. Vzdelávanie na všetkých úrovniach, počnúc predškolskými zariadeniami, školami, univerzitami, ďalej osobami vykonávajúcimi činnosti v súvislosti s ochranou života, zdravia a bezpečnosťou technických zariadení na komerčnej úrovni až po štátnych zamestnancov, ktorí vykonávajú dozor nad dodržiavaním predpisov upravujúcich BOZP je nevyhnutné na

vytvorenie a zaručenie priaznivých pracovných podmienok vrátane ochrany ich života a zdravia, najmä v súvislosti s vývojom pracovnej úrazovosti a stavu a úrovne ochrany práce na Slovensku. Ide o navzájom previazaný komplex vzťahov medzi jednotlivými pozíciami odborných pracovníkov, ktorých úlohy v oblasti BOZP sú značne diferencované a ak zlyháva, čo i len jedna z odborností, dochádza k významnému riziku poškodenia života a zdravia zamestnancov. Aktívna výchova a vzdelávanie k BOZP z pohľadu celoživotného vzdelávania je nutná aj z pohľadu neustále meniacich sa a vyvíjajúcich sa vedeckých a technických poznatkov a zmien v legislatívnom rámci.

Zdravie je najcennejšia hodnota človeka, ktorú často krát už nemožno vrátiť späť do priaznivého stavu pri závažnom postihnutí zavinenom pracovným úrazom, či chorobou z povolania. Preto je nevyhnutným predpokladom pri ochrane života a zdravia pri práci zvyšovať kvalitu výchovy a vzdelávania od najnižšieho školského veku a zároveň počas celého aktívneho veku zamestnancov.

Významnú úlohu v reálnych podmienkach praxe v oblasti vzdelávania zamestnancov a vedúcich zamestnancov zohrávajú poradenské služby, predovšetkým bezpečnostnotechnická služba realizovaná prostredníctvom odborne spôsobilých osôb, bezpečnostných a autorizovaných bezpečnostných technikov. Ich odbornosť, schopnosť vzdelávať a poskytovať kvalitné poradenstvo významnou mierou ovplyvňuje kvalitu a úroveň riadenia BOZP v organizáciách. Bezpečnostní technici by mali poskytnúť zamestnávateľom kvalifikované služby v podobe odborného poradenstva v celej škále problematiky BOZP pri všetkých činnostiach vykonávaných u zamestnávateľa. Zamestnávatelia prostredníctvom svojich vedúcich zamestnancov, zodpovedajú za dodržiavanie legislatívy v oblasti ochrany práce a za správnu a priamu aplikáciu požiadaviek nevyhnutných na zaistenie BOZP na pracoviskách, špecifických odborných dokumentov, usmernení a poradenstva, ktoré vypracovali a poskytnú bezpečnostní a autorizovaní bezpečnostní technici. Povinnosťou vedúcich zamestnancov je pri zaradovaní zamestnancov na výkon práce brať do úvahy ich zdravotný stav, psychickú spôsobilosť, schopnosti, kvalifikačné predpoklady a odbornú spôsobilosť. Sú povinní dbať na bezpečnosť strojov a technických zariadení, na pridelenie vhodných a účinných osobných ochranných pracovných prostriedkov zamestnancom, určujú bezpečné pracovné postupy a sú povinní sústavne kontrolovať stav pracovísk, bezpečnosti pri práci a zabezpečiť používanie ochranných zariadení. Aj pri plnení týchto povinností sa opierajú o poradenstvo a informácie získané od bezpečnostných a autorizovaných bezpečnostných technikov.

Predpokladom úspešného naplnenia týchto cieľov je poznanie právnych noriem a zákonných ustanovení pracovníkmi zabezpečujúcimi BOZP na pracovisku. Autori prípravou učebných textov predpokladajú, že sa stanú vhodnou pomôckou k získaniu potrebného prehľadu o zákonoch, ktoré súvisia so vzdelávaním BOZP.

1 ZÁKLADNÉ DEFINÍCIE V OBLASTI OCHRANY PRÁCE

Ochrana práce – je systém opatrení vyplývajúcich z právnych predpisov, organizačných opatrení, technických opatrení, zdravotníckych opatrení a sociálnych opatrení zameraných na utváranie pracovných podmienok zaisťujúcich bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, zachovanie zdravia a pracovnej schopnosti zamestnanca. Ochrana práce je neoddeliteľnou súčasťou pracovnoprávných vzťahov.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci – je stav pracovných podmienok, ktoré vylučujú alebo minimalizujú pôsobenie nebezpečných a škodlivých činiteľov pracovného procesu a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov.

Právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci - sú predpisy na ochranu života a predpisy na ochranu zdravia, hygienické a protiepidemické predpisy, technické predpisy, technické normy, dopravné predpisy, predpisy o požiarnej ochrane a predpisy o manipulácii s horľavinami, výbušninami, zbraňami, rádioaktívnymi látkami, jedmi a inými látkami škodlivými zdraviu, ak upravujú otázky týkajúce sa ochrany života a zdravia.

Prevencia – je systém opatrení plánovaných a vykonávaných vo všetkých oblastiach činnosti zamestnávateľa, ktoré sú zamerané na vylúčenie alebo obmedzenie rizika a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce, a určenie postupu v prípade bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia zamestnanca.

Nebezpečenstvo - je stav alebo vlastnosť faktora pracovného procesu a pracovného prostredia, ktoré môžu poškodiť zdravie zamestnanca.

Ohrozenie – je situácia v ktorej nemožno vylúčiť, že zdravie zamestnanca bude poškodené.

Riziko – je pravdepodobnosť vzniku poškodenia zdravia zamestnanca pri práci a stupeň možných následkov na zdraví.

Neodstrániteľné nebezpečenstvo - je také nebezpečenstvo, ktoré podľa súčasných vedeckých a technických poznatkov nemožno vylúčiť ani obmedziť.

Neodstrániteľné ohrozenie – je také ohrozenie, ktoré podľa súčasných vedeckých a technických poznatkov nemožno vylúčiť ani obmedziť.

Nebezpečná udalosť – je udalosť, pri ktorej bola ohrozená bezpečnosť a zdravie zamestnanca, bezpečnosť technického zariadenia je neoddeliteľnou súčasťou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Bezpečnosť technického zariadenia – je stav technického zariadenia a spôsob jeho používania, pri ktorom nie je ohrozená bezpečnosť a zdravie zamestnanca, bezpečnosť technického zariadenia je neoddeliteľnou súčasťou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Pracovný úraz – je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

Registrovaný pracovný úraz – je pracovný úraz, ktorým bola spôsobená pracovná neschopnosť zamestnanca trvajúca viac ako tri dni alebo smrť zamestnanca, ku ktorej došlo následkom pracovného úrazu.

Ťažká ujma na zdraví – je vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie, a to zmrzačenie, strata alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti, ochromenie údu, strata alebo podstatné oslabenie funkcie zmyslového ústrojenstva, poškodenie dôležitého orgánu, zohyzdenie, vyvolanie potratu alebo usmrtenie plodu alebo mučivé útrapy.

Práca vo výške a nad voľnou hĺbkou – práca, pohyb a iná činnosť osoby, pri ktorej je osoba ohrozená pádom, prepadnutím alebo zosunutím z výšky alebo do hĺbky.

Bezpečnostné opatrenie – opatrenie, prostredníctvom ktorého sa pri stavebných prácach technickým spôsobom alebo organizačným spôsobom zaisťuje bezpečný výkon činnosti alebo bezpečná prevádzka.

Ohrozený priestor – priestor, v ktorom nemožno vylúčiť poškodenie zdravia osoby v dôsledku ohrozenia vzniknutého najmä umiestnením a činnosťou osoby alebo pracovného prostriedku, pádom predmetu alebo zrútením konštrukcie.

Bezpečnostnotechnická požiadavka – požiadavka upravujúca technické riešenie a spôsob prevádzky a kontroly technického zariadenia ustanovená právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci alebo požiadavka posúdená a uvedená právnickou osobou oprávnenou na overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení.

Mladistvý zamestnanec - je zamestnanec mladší ako 18 rokov.

Osobitné skupiny zamestnancov – sú tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiace ženy, mladiství a zamestnanci so zdravotným postihnutím.

Doba odpočinku - je akákoľvek doba, ktorá nie je pracovným časom.

Pracovná zmena - je časť ustanoveného týždenného pracovného času, ktorý je zamestnanec povinný na základe vopred určeného rozvrhu pracovných zmien odpracovať v rámci 24 hodín po sebe nasledujúcich a prestávka v práci.

Nočná práca - je práca vykonávaná v čase medzi 22. hodinou a 6. hodinou.

Opravou - činnosť na technickom zariadení vrátane jeho rozoberania, odstránenia chýb a porúch, rekonštrukcie a montáže smerujúca k zabezpečeniu jeho funkčného a bezpečného stavu.

Pracovný čas – je časový úsek, v ktorom je zamestnanec k dispozícii zamestnávateľovi, vykonáva prácu a plní povinnosti v súlade s pracovnou zmluvou.

Práca nadčas – je práca vykonávaná zamestnancom na príkaz zamestnávateľa alebo s jeho súhlasom nad určený týždenný pracovný čas vyplývajúci z vopred určeného rozvrhnutia pracovného času a vykonávaná mimo rámca rozvrhu pracovných zmien.

Plnenie pracovných úloh – je výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovnoprávneho vzťahu, iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa a činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty.

Bezpečnostnotechnická služba - poskytuje zamestnávateľovi poradenské služby v oblasti odborných, metodických, organizačných, kontrolných, koordinačných,

vzdelávacích úloh a iných úloh pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä z hľadiska primeranosti pracovných priestorov a stavieb, pracovných procesov a pracovných postupov, pracovných prostriedkov a iných technických zariadení, pracovného prostredia a ich technického, organizačného a personálneho zabezpečenia. Bezpečnostnotechnická služba v záujme optimalizácie pracovných podmienok ovplyvňuje postoje zamestnávateľa, vedúcich zamestnancov a zamestnancov k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

Preventívne a ochranné služby - sú odborné služby poskytované zamestnávateľovi, ktoré súvisia s výberom, organizovaním a vykonávaním odborných úloh pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, predovšetkým s prevenciou rizík vrátane psychosociálnych rizík a ochranou pred nimi.

Pracoviskom - sa rozumie miesto, ktoré je určené na výkon práce zamestnancov v priestoroch zamestnávateľa, na ktoré má zamestnanec prístup počas výkonu práce.

Pracovný prostriedok - je stroj, zariadenie, prístroj alebo nástroj, ktorý sa používa pri práci.

Osobný ochranný pracovný prostriedok - je každý prostriedok, ktorý zamestnanec pri práci nosí, drží alebo inak používa vrátane jeho doplnkov a príslušenstva, ak je určený na ochranu bezpečnosti a zdravia zamestnanca.

Bezpečnostné a zdravotné označenie pri práci - je označenie, ktoré sa vzťahuje na konkrétny predmet, činnosť alebo situáciu a poskytuje pokyny alebo informácie potrebné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa potreby prostredníctvom značky, farby, svetelného označenia alebo akustického signálu, slovnej komunikácie alebo ručných signálov.

Stavenisko - je priestor, v ktorom sa vykonávajú stavebno-inžinierske práce, a priestor, v ktorom sa vykonávajú výkopové práce, zemné práce, stavebné úpravy, búracie práce, rekonštrukčné práce a renovačné práce, montáž a demontáž konštrukčných prvkov, demontáž, opravy vrátane technického, technologického a energetického vybavenia stavieb, odvodňovacie práce, údržba, udržiavacie práce vrátane maliarskych prác a čistiacich prác a vypratávanie staveniska po skončení prác.

Výbušné prostredie - prostredie, v ktorom možno predpokladať výbušnú atmosféru.

Výbuch - prudká oxidačná alebo rozkladná reakcia vyvolávajúca zvýšenie teploty, tlaku alebo oboch súčasne.

Bežná prevádzka - stav, v ktorom zariadenie pracuje v rozsahu konštrukčných parametrov.

Zobrazovacia jednotka - je zariadenie s obrazovkou na znázorňovanie abecedno-číslícových alebo grafických znakov bez ohľadu na použitý spôsob zobrazovania.

Ručná manipulácia s bremenami - je akékoľvek premiestňovanie alebo nesenie bremena vrátane ľudí a zvierat jedným zamestnancom alebo viacerými zamestnancami, jeho zdvíhanie, podopieranie, ukladanie, tlačenie, ťahanie alebo iné pohybovanie, ktoré z dôvodu vlastností bremena alebo nepriaznivých ergonomických faktorov predstavujú riziko poškodenia zdravia, najmä chrbtice zamestnancov.

Závažná priemyselná havária - je udalosť, akou je najmä nadmerná emisia, požiar alebo výbuch s prítomnosťou jednej alebo viacerých vybraných nebezpečných látok,

vyplývajúca z nekontrolovateľného vývoja v prevádzke ktoréhokoľvek z podnikov, na ktoré sa vzťahuje tento zákon a ktorá vedie bezprostredne alebo následne k vážnemu poškodeniu alebo ohrozeniu života alebo zdravia ľudí, životného prostredia alebo majetku v rámci podniku alebo mimo neho.

Havarijný plán - je dokumentácia obsahujúca súbor technických, organizačných a iných opatrení na zdolanie závažnej priemyselnej havárie a na obmedzenie jej následkov na území podniku.

Oboznamovanie a informovanie zamestnancov - zamestnávateľ je povinný pravidelne, zrozumiteľne a preukázateľne oboznamovať každého zamestnanca s právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, so zásadami bezpečnej práce, zásadami ochrany zdravia pri práci, zásadami bezpečného správania na pracovisku a s bezpečnými pracovnými postupmi a overovať ich znalosť, s existujúcim a predvídateľným nebezpečenstvom a ohrozením, s dopadmi, ktoré môžu spôsobiť na zdraví, a s ochranou pred nimi, so zákazom vstupovať do priestoru, zdržiavať sa v priestore a vykonávať činnosti, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť život alebo zdravie zamestnanca.

Výchova a vzdelávanie - zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby súčasťou programu vzdelávania a odbornej výchovy všetkých zamestnancov bola bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a prevencia rizík.

2 PRÁVNÝ PORIADOK SLOVENSKEJ REPUBLIKY A OCHRANA PRÁCE

*My, národ slovenský,
pamätajúc na politické a kultúrne dedičstvo svojich predkov a na stáročné
skúsenosti zo zápasov o národné bytie a vlastnú štátnosť,
v zmysle cyrilo-metodského duchovného dedičstva a historického odkazu Veľkej
Moravy,
vychádzajúc z prirodzeného práva národov na sebaurčenie,
spoločne s príslušníkmi národnostných menšín a etnických skupín žijúcich na území
Slovenskej republiky,
v záujme trvalej mierovej spolupráce s ostatnými demokratickými štátmi,
usilujúc sa o uplatňovanie demokratickej formy vlády, záruk slobodného života,
rozvoja duchovnej kultúry a hospodárskej prosperity,
teda my, občania Slovenskej republiky,
uznávame sa
prostredníctvom svojich zástupcov na tejto ústave (Ústava Slovenskej republiky
a Listina základných práv a slobôd, 2013, s. 8)*

Ústava predstavuje prvý zákon Slovenskej republiky z ktorej princípov vychádzame pri spracovaní teoretickej časti dizertačnej práce. Z množstva ustanovení, o ktorých pojednáva, sme vybrali niektoré základné ustanovenia zaoberajúce sa hospodárskymi, sociálnymi a kultúrnymi právami Ústavy slovenskej republiky:

- Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.
- Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.
- Každý má právo **na slobodnú voľbu povolania** a prípravu naň, **ako aj právo podnikat'** a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.
- Zákon môže ustanoviť podmienky a obmedzenia výkonu určitých povolaní alebo činností.
- **Občania majú právo na prácu.** Štát v primeranom rozsahu hmotne zabezpečuje občanov, ktorí nie z vlastnej viny nemôžu toto právo vykonávať. Podmienky ustanoví zákon.
- Zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä:
  - právo na **odmenu za vykonanú prácu**, dostatočnú na to, aby im umožnila dôstojnú životnú úroveň,
  - **ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu** zo zamestnania a **diskriminácii** v zamestnaní,
  - **ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci**,
  - **najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času**,

- **primeraný odpočinok po práci,**
- **najkratšiu prípustnú dĺžku platenej dovolenky na zotavenie,**
- právo na kolektívne vyjednávanie.
- Odborové organizácie vznikajú nezávisle od štátu. Obmedzovať počet odborových organizácií, ako aj zvyšovať niektoré z nich v podniku alebo v odvetví, je neprípustné.
- Právo na štrajk sa zaručuje. Podmienky ustanoví zákon. Toto právo nemajú sudcovia, prokurátori, príslušníci ozbrojených síl a ozbrojených zborov a príslušníci a zamestnanci hasičských a záchranných zborov.
- Ženy, mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú **právo na zvýšenú ochranu zdravia pri práci a osobitné pracovné podmienky.**
- Mladiství a osoby zdravotne postihnuté majú **právo na osobitnú ochranu v pracovných vzťahoch a na pomoc pri príprave na povolanie.**
- Každý má **právo na ochranu zdravia.** Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.
- Manželstvo je jedinečný zväzok medzi mužom a ženou. Slovenská republika manželstvo všestranne chráni a napomáha jeho dobru.
- Žene v tehotenstve sa zaručuje **osobitná starostlivosť, ochrana v pracovných vzťahoch a zodpovedajúce pracovné podmienky.**
- Deti narodené v manželstve i mimo neho majú rovnaké práva.
- Starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.
- Každý má právo na **vzdelanie.** Školská dochádzka je povinná. Jej dĺžku po vekovú hranicu ustanoví zákon.
- Občania majú **právo na bezplatné vzdelanie** v základných školách a stredných školách, podľa schopností občana a možnosti spoločnosti aj na vysokých školách.
- Sloboda vedeckého bádania a umenia sa zaručuje. Práva na výsledky tvorivej duševnej činnosti chráni zákon (Ústava SR, 2013).

Na základe základných ustanovení Ústavy SR môžeme konštatovať, že každý občan Slovenskej republiky má nie len právo na svojbytnosť, právo na prácu a primeranú odmenu za vykonanú prácu, ale má právo aj primerané pracovné podmienky a vzdelanie. Práve posledné dve ustanovenia majú priamy súvis s problematikou riešenou v dizertačnej práci.

Právny poriadok je systém právnych noriem platných v štáte. Základy nášho právneho poriadku sú dané dvomi najvýznamnejšími ústavnými zákonmi – Ústavou SR a Listinou základných práv a slobôd. Od založenia Európskych spoločenstiev patrí medzi pramene práva členských štátov aj právo Spoločenstva - dnes už právo Európskej únie (ďalej len „EÚ“). A preto aj v súčasnom slovenskom právom poriadku má únievé právo prednosť pred vnútroštátnymi normami a týmto svojím pôsobením má obdobné znaky ako medzinárodné právo. Základnými povinnosťami členského štátu je zblíženie právnych predpisov členského štátu a EÚ a udržiavanie súladu vnútroštátneho právneho poriadku a práva EÚ.

Právny poriadok v Slovenskej republike sa člení okrem iného na:

Vertikálne usporiadanie noriem podľa právnej sily tzv. hierarchia právnych noriem, kde najväčšiu právnu silu má Ústava SR, ústavné zákony, ďalej zákony, všeobecne

záväzné právne predpisy ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, iných orgánov štátnej správy (ako: nariadenia vlády, vyhlášky, ...).

Horizontálne usporiadanie noriem je dané napr. predmetom právnej úpravy: pri stanovenej hierarchii sú predpisy na tej istej úrovni rovné – Občiansky zákonník, Trestný zákon sú vertikálne pod Ústavou SR a horizontálne vedľa seba (Gregušová, D. – Susko, B. – Chlipa, M., 2005).

Slovenská Republika sa vstupom do Európskeho spoločenstva dňa 1.5.2004 zaviazala dodržiavať európske nariadenia a smernice. Ako hovorí článok 288 Zmluvy o fungovaní EÚ, nariadenie EÚ má priamu aplikovateľnosť, je účinné a platné na Slovensku v plnom znení hneď ako je účinné a platné v celej Európskej únii. Smernica EÚ, ktorá je určená Slovenskej Republike, musí byť transformovaná do právneho systému (novelou zákona, vyhláškou atď.) v lehote určenej danou smernicou.

Bezpečnosť ochrany a zdravia pri práci je zakomponovaná už v samotnej Ústave Slovenskej republiky v článku 36 písm. a), následne v ďalších stovkách právnych predpisov – zákonoch, nariadeniach vlády, európskych smerniciach, vyhláškach, normách. Slovenská Republika bola povinná implementovať rámcovú smernicu o bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len BOZP) 89/391/EHS a devätnásť na ňu samostatne nadväzujúcich smerníc.

- Základnými kompetentnými zákonmi v oblasti ochrany života a zdravia pri práci sú zákony č.:
- 124/2006 Z. z. o BOZP a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o BOZP“),
- 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“),
- 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákoník práce“),
- č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2.1 Výchova a vzdelávanie k bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci – právne požiadavky

Už samotný Zákonník práce pojednáva o povinnosti znalostí právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorá je neoddeliteľnou a trvalou súčasťou kvalifikačných predpokladov. Pri hodnotení pracovných výsledkov treba prihliadať na dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Zákon myslí aj vzdelávanie v oblasti BOZP už pri príprave na povolanie, nakoľko problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a metódy prevencie rizík sú v zmysle zákona predmetom výučby na školách pripravujúcich žiakov a študentov na výkon povolania a ďalšieho vzdelávania dospelých vrátane rekvalifikácií.

Každý zamestnávateľ je v zmysle zákona povinný zabezpečiť, aby súčasťou programu vzdelávania a odbornej výchovy všetkých zamestnancov bola bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a prevencia rizík. V zmysle zákona fyzická osoba a právnická osoba môžu organizovať a vykonávať výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce v rozsahu jednotlivých činností len na základe príslušných oprávnení. Podmienky vydávania oprávnení a ich špecifikáciu popisuje kapitola 1.4. Právny poriadok Slovenskej republiky

upravuje ďalej podmienky na obsah a rozsah predpísaných vzdelávacích aktivít. Legislatívny rámec tiež presne špecifikuje pravidelnosť a interval opakovania predpísaných foriem vzdelávania pre všetky skupiny osôb vykonávajúcich činnosti v podmienkach národného hospodárstva Slovenskej republiky počnúc zamestnancom až po široké spektrum odborníkov pôsobiacich v oblasti BOZP.

2.2 Súčasný stav ochrany práce

Pri spracovaní problematiky zaoberajúcou sa súčasným stavom ochrany práce v Slovenskej republike sme vychádzali z aktuálnych informácií uvedených v Správe o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v roku 2013.

2.2.1 Orgány inšpekcie práce

Štátnu správu v oblasti inšpekcie práce vykonávajú podľa § 3 zákona o inšpekcii práce orgány štátnej správy, ktorými sú Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“), Národný inšpektorát práce (ďalej len „NIP“) a inšpektoráty práce.

NIP je orgánom štátnej správy v oblasti inšpekcie práce, ktorý riadi a kontroluje inšpektoráty práce a zjednocuje a racionalizuje pracovné metódy inšpektorov práce. Inšpektoráty práce sú orgány štátnej správy s územnou pôsobnosťou v rámci kraja, vykonávajúce štátnu správu v oblasti inšpekcie práce.

Hlavným poslaním orgánov inšpekcie práce je presadzovanie ochrany zamestnancov pri práci a komplexný výkon štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v zmysle ustanovenia § 2 zákona o inšpekcii práce.

Činnosť inšpekcie práce je zameraná na dozor nad dodržiavaním právnych predpisov a ostatných predpisov na BOZP vrátane bezpečnosti technických zariadení a faktorov pracovného prostredia, dozor v oblasti pracovnoprávnych vzťahov (vznik, zmena a skončenie pracovného pomeru, pracovné podmienky zamestnancov vrátane pracovných podmienok žien, mladistvých a osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou, právne predpisy, ktoré upravujú štátnozamestnanecké vzťahy, kolektívne vyjednávanie a pod.). Inšpekcia práce je tiež dozor nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania, mzdových predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv, ako aj kontrola dodržiavania osobitného predpisu v rozsahu povinností zamestnávateľa uzatvoriť zamestnávateľskú zmluvu a platiť a odvádzať príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie za zamestnanca vykonávajúceho práce zaradené orgánom štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva do tretej alebo štvrtej kategórie podľa osobitného predpisu.

Pôsobnosť inšpekcie práce vyplýva aj zo zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vecnú pôsobnosť NIP a inšpektorátov práce ustanovuje aj zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov.

Trhový dohľad nad určenými výrobkami uvádzanými do prevádzky vykonávajú orgány inšpekcie práce najmä v zmysle zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 264/1999 Z. z.“).

Inšpektoráty práce vykonávajú tiež kontrolu nad dodržiavaním sociálnej legislatívy v doprave (ďalej len „SLvD“) podľa zákona č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov (Správa o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v roku 2013, s. 1 - 2).

2.2.2 Ciele, úlohy a priority orgánov inšpekcie práce

Rámcovým cieľom inšpekcie práce na roky 2013 a 2014 je svojou činnosťou aktívne prispievať k vytváraniu bezpečného a zdraviu neškodného pracovného prostredia, ktoré minimalizuje možnosť ohrozenia fyzického a psychického zdravia, prispievať k všestrannému skvalitňovaniu podmienok práce, k rešpektovaniu povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných predpisov, prispievať k rozširovaniu informovanosti a prehľbovaniu vedomostí, najmä u zamestnávateľov a zamestnancov, smerujúc k zvýšeniu bezpečnostnej úrovne práce a k znížovaniu výskytu pracovných úrazov.

Hlavnými cieľmi pôsobenia orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce:

- trvalá realizácia štátnej politiky BOZP,
- odborné poradenstvo a podpora zavádzania systémov riadenia BOZP u zamestnávateľov,
- orientácia na malé a stredné podniky, nakoľko tieto majú často problém pri aplikovaní legislatívnych požiadaviek do praxe,
- zavádzanie systémov ochrany práce do každodennej reality, ich presadzovanie pri výkone inšpekcie práce,
- odhaľovanie a eliminácia nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

Cieľom inšpekcie práce v oblasti SLvD je splnenie požiadavky danej Európskou úniou (ďalej len „EÚ“) v tejto oblasti dozoru. Podľa požiadaviek EÚ bolo potrebné v roku 2013 vykonať v SR celkom 252 000 kontrol pracovných dní vodičov na pracoviskách a pozemných komunikáciách.

Hlavnou prioritou inšpekcie práce na pracoviskách jadrových zariadení bolo zisťovať stav v oblasti BOZP a bezpečnosti technických zariadení pri prácach na dostavbe 3. a 4. bloku atómovej elektrárne Mochovce.

Ako sa v Správe o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v roku 2013 (2013, s. 4) uvádza, medzi hlavné priority inšpekcie práce v roku 2013 patrili:

- všestranné skvalitňovanie podmienok práce,
- preventívne činnosti v malých a stredných podnikoch,
- trvalé uplatňovanie legislatívy v oblasti ochrany práce,

- podpora zavádzania systémov riadenia BOZP,
- poskytovanie odborného poradenstva pre zamestnancov a zamestnávateľov,
- vyšetrovanie závažných pracovných úrazov a chorôb z povolania,
- kontrola zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania,
- vyšetrovanie podnetov v oblasti ochrany práce,
- kontrola a hodnotenie účinnosti nariadených opatrení, vyvodzovanie zodpovednosti za porušovanie predpisov, uplatňovanie sankcií,
- účasť na kolaudáciách,
- kontrola sociálnej legislatívy v doprave,
- odborné vzdelávanie inšpektorov práce.

2.2.3 Zistenia dozorného orgánu v kontrolovaných subjektoch

V roku 2013 bolo zistených **51 736 nedostatkov**, čo predstavuje oproti roku 2012 nárast o 2,89 %. Najviac zistených nedostatkov v členení podľa predmetu prevažujúcej ekonomickej činnosti (SK NACE) bolo zistených v odvetví dopravy a skladovania, stavebníctva, priemyselnej výroby, veľkoobchodu a maloobchodu, opráv motorových vozidiel, a tiež v odvetví ubytovacích a stravovacích služieb (Správa o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v roku 2013, s. 5).

a) Špecifikácia nedostatkov v oblasti BOZP

Najvyšší počet nedostatkov v počte 14 730 bol zistený v oblasti BOZP v súvislosti s prevádzkou a technickým stavom vyhradených technických zariadení (ďalej „VTZ“), čo predstavuje mierny pokles oproti roku 2012 o 2,02 %. Druhý najvyšší počet nedostatkov v oblasti BOZP bol zistený na prevádzkových budovách v počte 9 151, čo predstavuje mierny nárast oproti roku 2012 o 2,65 %. V rámci dodržiavania ustanovených pracovných podmienok bolo zistených 6 150 nedostatkov, čo predstavuje pokles oproti roku 2012 o 14,05 %. V oblasti riadenia BOZP bolo zistených 5 543 nedostatkov, čo predstavuje mierny nárast oproti roku 2012 o 3,98 % (Správa o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v roku 2013, s. 5).

V oblasti ustanovených pracovných podmienok boli zistené nedostatky najmä u zamestnávateľov s menším počtom zamestnancov.

V oblasti riadenia BOZP zamestnávateľa nevyužívali jednotlivé prvky systému riadenia BOZP vo vzájomnej súčinnosti a nadväznosti tak, aby pôsobili ako jednotný systém. Úroveň riadenia BOZP je závislá od odbornej úrovne zamestnancov vykonávajúcich úlohy v oblasti preventívnych a ochranných služieb a povedomia vrcholového manažmentu.

V oblasti organizácie práce nebolo zo strany zamestnávateľov zabezpečené posúdenie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na ručnú manipuláciu s bremenami a zaraďovanie zamestnancov na výkon práce so zreteľom na ich kvalifikačné predpoklady a odbornú spôsobilosť. Zamestnávateľa nezabezpečovali, aby používané pracovné postupy, ako aj organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov a na ten účel nevykonali príslušné opatrenia vo vzťahu k používaným pracovným prostriedkom.

Nebolo zabezpečené uzatvorenie dohôd na spoločných pracoviskách zamestnávateľov napriek tomu, že na spoločnom pracovisku plnili úlohy viacerí zamestnávatelia a fyzické osoby oprávnené na podnikanie tak, aby dohoda určila, kto z nich je povinný vytvoriť podmienky na zaistenie BOZP na spoločnom pracovisku a v akom rozsahu.

V oblasti osobných ochranných pracovných prostriedkov (ďalej len „OOPP“) bolo častým nedostatkom neposkytovanie takých OOPP, ktoré sú nevyhnutné k zabezpečeniu účinnej ochrany života a zdravia zamestnancov pri výkone pracovných činností s ohľadom na všetky aspekty týkajúce sa práce. Zamestnávatelia nevenovali dostatočnú pozornosť analýze nebezpečenstiev, z nich vyplývajúcich ohrození a následnému posudzovaniu a hodnoteniu rizík. Vo výstupoch z analýz rizík neboli zohľadnené všetky riziká, ktoré pôsobia na zamestnancov. Uvedená skutočnosť sa priamo odzrkadlila v zoznamoch poskytovaných OOPP, ktoré neobsahovali všetky účinné OOPP na ochranu zamestnancov.

V oblasti pracovného prostredia zamestnávatelia neurčili a nestanovili vo vnútornom predpise ochranné opatrenia alebo prostriedky na zabezpečenie optimálnych mikroklimatických podmienok. Taktiež nehodnotili zdravotné riziká vyplývajúce z expozície faktorom pracovného prostredia, nemali vypracovanú kategorizáciu prác z hľadiska zdravotných rizík, nezisťovali prítomnosť nebezpečných chemických faktorov a následne neposúdili riziko vyplývajúce z týchto faktorov.

V oblasti prevádzkových budov a objektov sa najviac nedostatkov vyskytovalo v objektoch, ktoré sú prenajímané, a do ktorých zamestnávatelia neinvestovali finančné prostriedky na rekonštrukciu, opravy a údržbu.

Zamestnávatelia si neplnili povinností vzťahujúce sa na kolektívne zabezpečenie zamestnancov, ktorým sú ochranné a záchytné konštrukcie, napríklad zábradlie, ochranné ohradenie, lešenie, poklop, záchytné ohradenie, záchytné lešenie alebo záchytná sieť, ktoré musia byť dostatočne pevné a odolné proti vonkajším silám a nepriaznivým vplyvom a upevnené tak, aby bezpečne uniesli predpokladané namáhanie.

V záujme zaistenia BOZP zamestnávatelia nezabezpečili, aby pracovné prostriedky neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov pri možnom kontakte s pohybujúcimi sa časťami pracovných prostriedkov tým, že nevybavili časti pracovných prostriedkov, ktoré vykonávajú rotačný pohyb, krytmi alebo inými ochrannými zariadeniami, ktoré by zabránili prístupu do zóny nebezpečenstva, alebo takými zariadeniami, ktoré by zastavili pohybujúce sa nebezpečné časti skôr, ako sa siahne alebo vstúpi do zóny nebezpečenstva.

V oblasti strojov a zariadení bolo zistené, že zamestnávatelia nezabezpečili overovanie technického stavu strojov, nezabezpečili vykonanie odborných prehliadok a odborných skúšok VTZ (elektrických, tlakových, plynových a zdvíhacích), nezabezpečili vykonávanie pravidelných kontrol a revízií elektrického ručného náradia a elektrických spotrebičov a taktiež neodstraňovali zistené nedostatky. Ďalším nedostatkom bola často chýbajúca evidencia VTZ. Zamestnanci nespĺňali požiadavky odbornej spôsobilosti na obsluhu pracovných prostriedkov.

V oblasti kolaudácií bol najväčší počet nedostatkov zistený na VTZ, predovšetkým v preventívnej činnosti, napr. nevykonanie prvej úradnej skúšky, odborných prehliadok a skúšok, chýbajúca sprievodná dokumentácia, resp. neboli v nej zaznamenané zmeny skutočného vyhotovenia, nezabezpečenie vykonania kontroly pracovného prostriedku (strojov a zariadení) oprávnenou právnickou osobou po jeho inštalovaní na inom mieste,

aby bola zabezpečená správna inštalácia pracovného prostriedku a jeho správne fungovanie. Pri kontrole prevádzkových budov a objektov boli zistené chýbajúce ochranné a záchytné zariadenia na schodiskách, nedostatočné vetranie kotolní, nevyhovujúce usporiadanie pracovných miest, neoznačenie komunikácií a nezakryté otvory. Najviac nedostatkov sa týkalo bezpečnostného značenia v objektoch.

Z hľadiska ekonomických činností subjektov je najproblematickejšie odvetvie stavebníctva, a to tak z hľadiska počtu zistených nedostatkov, ako aj počtu pracovných úrazov (Správa o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v roku 2013, s. 6).

b) Špecifikácia nedostatkov v oblasti trhového dohľadu

Z celkového počtu nedostatkov inšpekcia práce zistila pri výkone trhového dohľadu 989 nedostatkov, čo predstavuje mierny nárast oproti roku 2012 o 1,54 %.

V tejto oblasti bolo zistené, že zamestnávateľia nemajú vyhlásenia o zhode k prevádzkovaným technologickým zariadeniam, technická dokumentácia pracovných prostriedkov, ktoré sa používajú pri práci, nie je preložená do slovenského jazyka. V niektorých prípadoch zamestnávateľia síce uvedú zariadenie do prevádzky s príslušným dokladom o posúdení zhody, nevykonajú však následné posúdenie rizík a stanovenie ochranných opatrení v konkrétnych prevádzkových podmienkach, čo má v mnohých prípadoch za následok vznik pracovného úrazu (Správa o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v roku 2013, s. 6).

c) Špecifikácia nedostatkov v oblasti PPV a nelegálneho zamestnávania

Pri výkone inšpekcie práce bolo v roku 2013 zistených celkovo 10 366 porušení právnych predpisov upravujúcich PPV, t. j. porušení v oblasti vzniku, zmeny a skončenia pracovného pomeru, dĺžky pracovného času vrátane pracovného času v doprave, miezd, dovolenky, stravovania, cestovných náhrad, rekondičných pobytov, zvyšovania kvalifikácie, či v oblasti dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania. Uvedený počet zistených porušení znamená oproti roku 2012, kedy bolo v tejto oblasti zistených celkovo 8 280 porušení, nárast o 25,19 %.

Najčastejšie sa vyskytujúcimi nedostatkami v oblasti PPV v roku 2013 boli:

- v oblasti dĺžky pracovného času,
- v oblasti vzniku pracovného pomeru,
- v oblasti skončenia pracovného pomeru,
- v oblasti miezd,
- v oblasti sociálnej politiky zamestnávateľa,
- v oblasti prác vykonávaných mimo pracovného pomeru,
- v oblasti cestovných náhrad: neposkytovanie cestovných náhrad pri pracovných cestách zamestnancov (Správa o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v roku 2013).

Inšpektoráty práce v roku 2013 skontrolovali dodržiavanie zákazu nelegálneho zamestnávania celkovo v 13 840 subjektoch (právnických osôb a fyzických osôb, ktoré

sú podnikateľmi). Uvedený počet je oproti roku 2012, kedy bola kontrola dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania vykonaná v 7 655 subjektoch, vyšší o 80,79 %. Porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania bolo v roku 2013 zistené v 541 subjektoch, čo predstavuje oproti roku 2012, kedy bolo porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania zistené v 276 subjektoch, nárast o 96,01 %. Odhalením 1 056 nelegálne zamestnávaných fyzických osôb v roku 2013 došlo oproti roku 2012, kedy bolo odhalených 562 nelegálne zamestnávaných fyzických osôb, k navýšeniu odhalených prípadov nelegálneho zamestnávania o 87,90 % (ŠU SR, 2103).

d) Oblasť sociálnej legislatívy v doprave

V roku 2013 bolo inšpektormi práce skontrolovaných spolu na pracoviskách a pozemných komunikáciách 9 887 vodičov. Kontrolou SLvD bolo zistených 12 617 nedostatkov, čo predstavuje jeden nedostatok na 22,9 skontrolovaných pracovných dní vodičov. Výkonmi inšpekcie práce v oblasti sociálnej legislatívy v doprave v roku 2012 bol zistený jeden nedostatok na 17,3 skontrolovaných pracovných dní vodičov. Ide o výrazné zníženie priemerného počtu nedostatkov, ktoré je spôsobené viacerými faktormi: zvyšovaním vedomostnej úrovne vodičov a zamestnávateľov, preventívnou činnosťou inšpektorátov práce, zvýšením vymožitelnosti uložených pokút pri kontrolnej činnosti, ako aj zvýšeným používaním digitálnych tachografov.

Najčastejšie sa vyskytujúcimi nedostatkami v oblasti sociálnej legislatívy v doprave v roku 2013 boli tieto nedostatky:

- vodiči prekračujú denné časy vedenia vozidla,
- vodiči nedodržia prestávky pri dennom vedení vozidla v minimálnom trvaní 45 minút,
- vodiči prekračujú časy vedenia v trvaní 4,5 hod., po uplynutí ktorých má nasledovať prestávka,
- vodiči nedodržia denné a týždenné minimum času odpočinku,
- vodiči nesprávne používajú záznamové zariadenie, neprepínajú nastavenie podľa druhu vykonávanej činnosti,
- vodiči, ktorí riadia vozidlá vybavené digitálnymi záznamovými zariadeniami, nie sú oboznámení s návodom na obsluhu a nemajú znalosti o spôsobe správneho používania týchto zariadení,
- vodiči používajú záznamové listy v záznamových zariadeniach dlhšie ako 24 hodín,
- zamestnávatelia riadne a preukázateľne neinformujú zamestnancov (vodičov) o všetkých platných predpisoch v oblasti dopravy, ktoré majú vplyv na pracovný čas a dobu odpočinku,
- absentuje kontrolná činnosť zo strany zamestnávateľov,
- zamestnávateľ nezabezpečuje pravidelné sťahovanie údajov z kariet vodičov a údajov z vozidlových jednotiek, resp. neuchováva použité záznamové listy počas predpísanej doby (Správa o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v roku 2013, s. 8).

2.2.4 Nápravné a sankčné opatrenia orgánov inšpekcie práce

Inšpektori práce na základe výsledkov inšpekcie práce uverejnených v správe z roku 2013:

- navrhli zamestnávateľom technické, organizačné a iné opatrenia na zlepšenie stavu,
- nariadili kontrolovaným subjektom odstránenie zistených nedostatkov v stanovených lehotách,
- uložili blokové pokuty v zmysle zákona NRSR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,
- nariadili zachovanie pracoviska alebo jeho časti v pôvodnom stave až do ukončenia vyšetrovania a zdokumentovania v prípadoch šetrenia udalostí,
- nariadili vykonať merania, kontroly a skúšky a iné úkony, ako napríklad zisťovanie požitia alkoholu a iných omamných látok,
- v prípadoch, keď počas výkonu inšpekcie práce boli zistené porušenia predpisov, ktoré sú vo vecnej pôsobnosti iných orgánov, tieto zistenia boli odstúpené kompetentným orgánom (napríklad pri vykonávaní inšpekcie práce zameranej na prevenciu závažných priemyselných havárií),
- v nevyhnutných a závažných prípadoch, v záujme ochrany života a zdravia zamestnancov, vydali rozhodnutia o zákaze používania strojov, zariadení a iných technických zariadení a pracovných prostriedkov, pracovných postupov, látok a vykonávanie činností a prác, ktoré bezprostredne ohrozujú bezpečnosť a zdravie zamestnancov a iných osôb.

Inšpektori práce vydali v roku 2013 spolu 1 163 rozhodnutí o zákazoch (čo je o 82,23 % viac ako v minulom roku). Bolo zistených 1 056 prípadov nelegálneho zamestnávania, čo je o 87,57 % viac ako v roku 2012. Bolo vydaných 28 rozhodnutí o zákaze prevádzky ostatných strojov a zariadení, 26 rozhodnutí o zákaze prác bez oprávnenia, respektíve bez odbornej spôsobilosti a 19 zákazov prevádzky VTZ.

V roku 2013 bolo zamestnávateľom právoplatne uložených celkom 1 837 pokút (o 219 menej ako v predchádzajúcom roku) v celkovej sume 2 455 691 eur (o 609 363 eur viac ako v roku 2012).

Celkový počet blokových pokút uložených orgánmi inšpekcie práce jednotlivcom bol 1 621 v sume 97 851 eur. Počet blokových pokút bol o 351 nižší ako v roku 2012 a znížila sa aj suma blokových pokút o 33 307 eur. Pokles blokových pokút súvisí s lepšou vymožiteľnosťou pokút ukladaných vodičom pri kontrole SLvD a toto si vodiči uvedomujú a vedie to vodičov k dodržiavaniu legislatívy v praxi.

2.2.5 Stav a vývoj pracovných úrazov a chorôb z povolania

V organizáciách patriacich do pôsobnosti dozoru inšpekcie práce došlo v roku 2013 k 53 závažným pracovným úrazom s následkom smrti, čo predstavuje rovnaký počet závažných pracovných úrazov s následkom smrti ako v roku 2012. V hodnotenom roku bolo zaevidovaných 156 pracovných úrazov s ťažkou ujmom na zdraví. Oproti roku 2012 počet pracovných úrazov s ťažkou ujmom na zdraví klesol o 11 prípadov (pokles o 6,59 %). V prípade registrovaných pracovných úrazov je v informačnom systéme inšpekcie práce za rok 2013 evidovaných 8 283 úrazov, čo predstavuje o 28 prípadov menej oproti roku 2012 (pokles o 0,34 %).

Z členenia závažných pracovných úrazov (smrteľných a s ťažkou ujmov na zdraví) podľa druhu prevažujúcej ekonomickej činnosti zamestnávateľských organizácií vyplýva, že najvyšší podiel týchto úrazov sa koncentroval v nasledovných odvetvových oddieloch podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE): 26,79 % z počtu závažných pracovných úrazov v priemyselnej výrobe (12 SPÚ, 44 ŤUZ), 13,88 % v stavebníctve (6 SPÚ, 23 ŤUZ), 10,53 % v doprave a skladovaní (6 SPÚ, 16 ŤUZ) a rovnako 10,53 % vo veľkoobchode a maloobchode (6 SPÚ, 16 ŤUZ).

Najdôležitejšími charakteristikami úrazových udalostí sú zdroje a príčiny vzniku pracovných úrazov. Väčšina smrteľných pracovných úrazov (64,16 %) sa kumulovala do dvoch hlavných zdrojových skupín, ktorými sú dopravné prostriedky (20 prípadov – 37,74 %) a pracovné, príp. cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb (14 prípadov – 26,42 %). V prípade pracovných úrazov s ťažkou ujmov na zdraví boli najčastejším zdrojom pracovné, príp. cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb (49 prípadov – 31,41 %), stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné (33 prípadov – 21,15 %) a dopravné prostriedky (24 prípadov – 15,38 %).

Zo štatistiky zdrojov súboru registrovaných pracovných úrazov, za rok 2013 vyplýva, že najviac úrazov spôsobovali pády na pracovných či komunikačných priestoroch, zo schodov a rebríkov (2 554 prípadov – 30,83 %). Na ďalšie miesta podľa početnosti výskytu možno zaradiť úrazy bremenami pri ich manipulácii, pri páde a pôsobením ostrými hranami a pod. (2 343 prípadov – 28,29 %).

Najčastejšími príčinami vzniku smrteľných pracovných úrazov boli okrem nezistených príčin (nedošetrené udalosti a dopravné nehody) predovšetkým používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia. Pri pracovných úrazoch s ťažkou ujmov na zdraví to boli hlavne nedostatky osobných predpokladov na výkon práce v čase úrazu (rôzne indispozície, nepozornosť a pod.) a bežné riziko práce.

Najčastejšími príčinami vzniku registrovaných pracovných úrazov boli predovšetkým nedostatky osobných predpokladov na výkon práce v čase úrazu (rôzne indispozície, nepozornosť a pod.) a bežné riziko práce, ďalej nebezpečné konanie samotných postihnutých zamestnancov – používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia.

V roku 2013 bolo na Slovensku v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce evidovaných 316 hlásení chorôb z povolania a 23 ohrození chorobou z povolania. Z tohto počtu v sledovanom roku inšpektoráty práce vyšetrili 196 chorôb z povolania a 23 ohrození chorobou z povolania.

V roku 2013 bola v organizáciách spadajúcich do pôsobnosti orgánov inšpekcie práce šetrená jedna bezprostredná hrozba závažnej priemyselnej havárie, konkrétne únik vysokopecného plynu v organizácii na výrobu a spracovanie kovov (Správa o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v roku 2013).

2.2.6 Hodnotenie stavu ochrany práce v roku 2013 v Slovenskej republike

a opatrenia dozorného orgánu na zlepšenie stavu

Ochrana práce, ako systém opatrení zaisťujúcich BOZP, zachovanie zdravia a pracovnej schopnosti zamestnanca, je predmetom dozornej činnosti sústavy inšpekcie práce, vykonávanej v súlade s kompetenciami inšpektorátov práce, v medziach, v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom.

Stav ochrany práce v roku 2013 vo všeobecnosti možno charakterizovať ako neuspokojivý. Táto charakteristika vyplýva z poznatkov inšpekcie práce najmä v súvislosti so zistenými nedostatkami v kontrolovaných subjektoch:

a) Hodnotenie stavu ochrany práce v oblasti BOZP

Je nutné konštatovať, že u zamestnávateľov nedošlo v sledovanom období k výraznému zlepšeniu starostlivosti o BOZP, bezpečnosti technických zariadení, prevádzkových budov a objektov. Inšpektori práce naďalej zisťujú závažné nedostatky v kontrolovaných subjektoch, a to aj napriek priebežnému výkonu inšpekcie práce v tejto oblasti. Tieto nedostatky poukazujú na nesprávnu organizáciu práce zamestnávateľov, na chýbajúce systémové riadenie v oblasti BOZP a neplnenie si povinností zo strany zamestnávateľov ako aj zamestnancov. Nedostatky týkajúce sa stavu prevádzkových budov a v preventívnych činnostiach na elektrických, plynových, tlakových a zdvíhacích zariadeniach sa často opakujú a na vysoký počet týchto porušení legislatívnych požiadaviek má vplyv jednak zhoršená finančná situácia kontrolovaných subjektov, ako aj zanedbanie povinnosti zabezpečovania kontrol, opráv a údržby pracovísk zo strany zamestnávateľa.

Zamestnávatelia odôvodňujú súčasný stav neplnenia úloh v oblasti ochrany práce aj ekonomickou krízou svetového hospodárstva. Z poznatkov inšpektorov práce a charakteru zisťovaných nedostatkov však nevyplýva, že tento dôvod je primárny. Zistený stav je dôsledkom negatívneho vzťahu zamestnávateľov k problematike, vrátane nedostatočného právneho vedomia štatutárnych zástupcov a vedúcich zamestnancov.

Väčšiu pozornosť ochrane práce venujú zamestnávatelia, ktorí sú na trhu dlhšie, a sú stabilnejší a majú zavedený systém BOZP. Ide predovšetkým o väčších zamestnávateľov, ktorí pre riešenie otázok BOZP vyčlenili väčší časový priestor a do ochrany práce môžu investovať viac finančných prostriedkov. U menších zamestnávateľov a tých, ktorí sú na trhu krátku dobu, je týmto otázkam venovaná menšia pozornosť. Títo zamestnávatelia si väčšinou nechajú dodávateľsky spracovať príslušnú dokumentáciu a samotnému zavedeniu systému BOZP do praxe nevenujú pozornosť, čo sa potom prejaví v počte zistených porušení, v horších prípadoch vznikom pracovných úrazov.

K porušovaniu predpisov na zaistenie BOZP dochádza nielen zo strany zamestnávateľov, ale aj zo strany zamestnancov. Napriek tomu, že zamestnanci boli s predpismi na zaistenie BOZP a so zásadami bezpečnej práce preukázateľne oboznámení, často tieto predpisy porušujú, čo v niektorých prípadoch má tragické následky vo forme vzniku pracovného úrazu. Predpisy v oblasti BOZP veľmi často porušujú aj samostatne zárobkovo činné osoby (ďalej len „SZČO“, t. j. živnostníci). Títo majú malé alebo vôbec žiadne vedomosti z oblasti BOZP a keďže pracujú väčšinou na spoločných pracoviskách, často svojou činnosťou môžu ohroziť aj zamestnancov iných zamestnávateľov.

b) Hodnotenie stavu ochrany práce v oblasti dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania

Zintenzívneným vykonávaním kontrol dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania bol zistený zvýšený počet odhalených prípadov nelegálneho zamestnávania fyzických osôb. Podľa zistení v sledovanom období ani hrozba vysokých pokút nestimuluje zamestnávateľov k dodržiavaniu právnych predpisov. Nárast zistených prípadov nelegálneho zamestnávania je dôsledkom zvýšenej pozornosti kontrolných orgánov v snahe odhaľovať tento negatívny spoločenský jav a minimalizovať jeho dôsledky na spoločnosť a jednotlivca.

c) Stav ochrany práce v oblasti SLvD

Pri hodnotení nedostatkov zistených inšpektormi práce pri cestných kontrolách a pri kontrolách v dopravných podnikoch môžeme konštatovať, že sa situácia v porovnaní s rokom 2012 výrazne zlepšila. Zníženie priemerného počtu nedostatkov je spôsobené viacerými faktormi: zvyšujúcim sa odborným povedomím vodičov, neustále sa zvyšujúcou kvalitou kontrol vodičov nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí, poklesom dopravnej práce a s tým súvisiacim zaradovaním kvalitnejších vodičov na prácu a v neposlednom rade aj zvýšením počtu vozidiel vybavených digitálnym tachografom. Kým v roku 2012 tvorili vozidlá vybavené digitálnym tachografom 63 % všetkých skontrolovaných vozidiel pri cestných kontrolách, v roku 2013 to bolo až 70 %. V týchto tachografoch sú všetky údaje detailne zaznamenávané na kartu vodiča, ako aj do samotného tachografu, a preto výrazne klesá možnosť ich zatajovania. Z toho dôvodu sú vodiči ešte viac prinútení dodržiavať predpisy sociálnej legislatívy v doprave.

2.2.7 Opatrenia dozorného orgánu na zlepšenie stavu

Pre zlepšenie stavu ochrany práce je potrebné klásť vyšší dôraz na preventívnu činnosť. Pri kontrolnej činnosti u zamestnávateľov je potrebné v rámci poradenskej činnosti zamerať sa nielen na konateľov firiem, ale aj na vedúcich zamestnancov, ktorí prácu bezprostredne riadia a sú v priamom kontakte so zamestnancami na pracoviskách.

Za účelom realizácie preventívnych činností je potrebné personálne a odborne posilňovať sústavu inšpekcie práce, aby sa popri represívnej činnosti vytvoril aj priestor pre prevenciu.

3 OPRAVNENIE NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE, POVINNOSTI OPRAVNENEJ OSOBY

Každý zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby súčasťou programu vzdelávania a odbornej výchovy všetkých zamestnancov bola bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a prevencia rizík.

V zmysle zákona o BOZP fyzická osoba a právnická osoba môžu organizovať a vykonávať výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce v rozsahu jednotlivých činností podľa prílohy č. 2 zákona o BOZP len na základe oprávnenia vydaného Národným inšpektorátom. Oprávnenie sa nevyžaduje pre strednú školu a vysokú školu na prípravu žiakov a študentov na výkon povolania a pre zamestnávateľa na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce vlastných zamestnancov a vedúcich zamestnancov podľa prílohy č. 2 skupiny 01 bodu 01.1. zákona o BOZP.

Výchovu a vzdelávanie bezpečnostného technika a zamestnávateľa, ktorý bude osobne vykonávať úlohy bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika, môže organizovať a vykonávať len škola alebo osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou. Oprávnenie na vykonávanie výchovy a vzdelávania v oblasti ochrany práce v rozsahu príslušnej činnosti (ďalej len "oprávnenie na výchovu a vzdelávanie") sa vydáva na základe písomnej žiadosti.

O vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie môže podľa zákona č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších zákonov požiadať:

a) fyzická osoba, ktorá má vypracovaný vzorový projekt výchovy a vzdelávania, materiálno-technické zabezpečenie výchovy a vzdelávania a má:

1. odbornú spôsobilosť na činnosť, na ktorú žiada vydať oprávnenie na výchovu a vzdelávanie, má odbornú prax v tejto činnosti najmenej tri roky a má osvedčenie o absolvovaní lektorského kurzu alebo doklad o absolvovaní pedagogickej prípravy (ďalej len "lektorská spôsobilosť"), alebo
2. jedného zástupcu alebo podľa potreby viacerých zástupcov s odbornou spôsobilosťou na činnosť, na ktorú žiada vydať oprávnenie na výchovu a vzdelávanie (ďalej len "odborný zástupca"), a má jednu osobu alebo viaceré osoby s odbornou spôsobilosťou na činnosť, na ktorú žiada vydať oprávnenie na výchovu a vzdelávanie, s odbornou praxou v tejto činnosti najmenej tri roky a lektorskou spôsobilosťou (ďalej len "školiteľ") na jednotlivé činnosti, ak sama nemá odbornú spôsobilosť na činnosť, na ktorú žiada vydať oprávnenie na výchovu a vzdelávanie; školiteľom je aj inštruktor podľa právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorý spĺňa požiadavky ustanovené pre školiteľa,

b) právnická osoba, ak má určeného jedného odborného zástupcu alebo viacerých odborných zástupcov a určeného jedného školiteľa alebo viacerých školiteľov s odbornou spôsobilosťou na činnosť, na ktorú žiada vydať oprávnenie na výchovu a vzdelávanie, a má vypracovaný vzorový projekt výchovy a vzdelávania a materiálno-technické zabezpečenie výchovy a vzdelávania.

Národný inšpektorát práce vydá žiadateľovi, ak splní zákonné požiadavky, oprávnenie na výchovu a vzdelávanie do 60 dní od podania žiadosti. Oprávnenie na výchovu a vzdelávanie sa vydáva na neurčitý čas.

Osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie je povinná:

- spĺňať pri výchove a vzdelávaní podmienky ustanovené právnymi predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a vykonávať výchovu a vzdelávanie v súlade so schváleným vzorovým projektom výchovy a vzdelávania,
- vypracovať projekt výchovy a vzdelávania pre každú výchovnú a vzdelávaciu aktivitu zameranú na výchovu a vzdelávanie zamestnancov a vedúcich zamestnancov podľa prílohy č. 2 skupiny 01, ktorého obsahová náplň je v súlade s § 7 ods. 1 a 5 zákona o BOZP prispôbena charakteru práce vzdelávanej skupiny zamestnancov alebo vedúcich zamestnancov; kópiu projektu je povinná odovzdať príslušnému zamestnávateľovi,
- založiť a viesť záznamovú knihu o výchovných a vzdelávacích aktivitách,
- vykonávať výchovu a vzdelávanie len školiteľmi uvedenými v schválenom vzorovom projekte výchovy a vzdelávania alebo inými oznámenými školiteľmi podľa zákona o BOZP
- vydať preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa § 16 ods. 1 písm. b) zákona o BOZP po úspešnom overení vedomostí účastníkov,
- viesť osobitnú evidenciu vydaných preukazov, osvedčení alebo dokladov podľa § 16 ods. 1 písm. b) zákona o BOZP,
- bezodkladne písomne oznámiť Národnému inšpektorátu práce zmenu údajov podľa odseku 7 písm. b) a c) a podľa odseku 8 písm. b) až d) zákona o BOZP a zmenu ďalších podmienok, za ktorých bolo oprávnenie na výchovu a vzdelávanie vydané, spolu s predložením príslušných dokladov.

Národný inšpektorát práce odobere oprávnenie na výchovu a vzdelávanie, ak zistí závažné alebo opakujúce sa nedostatky pri vykonávaní výchovy a vzdelávania, ak zistí závažné alebo opakované porušovanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri vykonávaní výchovy a vzdelávania a ak osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie, ktorá je fyzickou osobou odobratím príslušného preukazu, osvedčenia alebo dokladu podľa § 16 ods. 1 písm. b) zákona o BOZP prestala spĺňať požiadavky odbornej spôsobilosti, rovnako aj v prípade ak neabsolvovala aktualizáciu odbornú prípravu. Oprávnenie sa odobere aj osobe oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá nemá odborného zástupcu s odbornou spôsobilosťou.

Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým bolo odobraté oprávnenie na výchovu a vzdelávanie môžu opätovne požiadať o vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie v rozsahu tej istej činnosti najskôr po uplynutí jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o odobratí oprávnenia na výchovu a vzdelávanie; to sa nevzťahuje osobu, ktorej bolo odobraté oprávnenie na výchovu a vzdelávanie z dôvodu, že nemala odborného zástupcu s odbornou spôsobilosťou.

Platnosť oprávnenia na výchovu a vzdelávanie môže zaniknúť:

- a) výmazom právnickej osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie z obchodného registra,
- b) zánikom živnostenského oprávnenia,
- c) nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o odobratí oprávnenia na výchovu a vzdelávanie,
- d) smrťou fyzickej osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie alebo jej vyhlásením za mŕtvu.

Osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie je povinná do 15 dní Národnému inšpektorátu práce písomne oznámiť a dokladmi preukázať zmenu údajov uvedených v odseku 12 písm. a) a b) zákona o BOZP. Národný inšpektorát práce na základe oznámenia podľa prvej vety vydá osobe oprávnenej na výchovu a vzdelávanie nové oprávnenie na výchovu a vzdelávanie s aktualizovanými údajmi.

Národný inšpektorát práce vedie evidenciu ním vydaných a odobratých oprávnení na výchovu a vzdelávanie a zverejňuje ich zoznam.

3.1 Druhy oprávnení na výchovu a vzdelávanie

- **skupina 01 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a ustanovené pracovné podmienky:**
  - 01.1 výchova a vzdelávanie zamestnancov a vedúcich zamestnancov,
  - 01.2 výchova a vzdelávanie bezpečnostných technikov,
  - 01.3 výchova a vzdelávanie zamestnávateľov, ktorí budú osobne vykonať úlohy bezpečnostných a autorizovaných bezpečnostných technikov.
- **skupina 02 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci na vyhradených technických zariadeniach tlakových:**
  - 02.1 výchova a vzdelávanie revíznych technikov,
  - 02.2 výchova a vzdelávanie osôb na obsluhu,
  - 02.3 výchova a vzdelávanie osôb na opravy.
- **skupina 03 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci na vyhradených technických zariadeniach zdvíhacích:**
  - 03.1 výchova a vzdelávanie revíznych technikov,
  - 03.2 výchova a vzdelávanie osôb na obsluhu,
  - 03.3 výchova a vzdelávanie osôb na opravy,
  - 03.4 výchova a vzdelávanie viazačov bremien.
- **skupina 04 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci na vyhradených technických zariadeniach plynových:**
  - 04.1 výchova a vzdelávanie revíznych technikov,
  - 04.2 výchova a vzdelávanie osôb na obsluhu,
  - 04.3 výchova a vzdelávanie osôb na opravy.
- **skupina 05 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci na vyhradených technických zariadeniach elektrických:**
  - 05.1 výchova a vzdelávanie elektrotechnikov, samostatných elektrotechnikov a elektrotechnikov na riadenie činností alebo na riadenie prevádzky,
  - 05.2 výchova a vzdelávanie revíznych technikov.
- **skupina 06 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci pri obsluhu motorových vozíkov:**

- 06.1 výchova a vzdelávanie osôb na obsluhu motorových vozíkov.
- **skupina 07 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci vo výške,**
    - 07.1 výchova a vzdelávanie osôb pracujúcich vo výške pomocou špeciálnej horolezeckej a speleologickej techniky,
    - 07.2 výchova a vzdelávanie osôb na montáž a demontáž lešenia (lešenári).
  - **skupina 08 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci so stavebnými strojmi a zariadeniami:**
    - 08.1 výchova a vzdelávanie na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení.
  - **skupina 09 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s poľnohospodárskymi strojmi a zariadeniami:**
    - 09.1 výchova a vzdelávanie osôb na obsluhu vybraných poľnohospodárskych strojov a zariadení.
  - **skupina 10 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s lesníckymi strojmi a zariadeniami:**
    - 10.1 výchova a vzdelávanie osôb na obsluhu vybraných lesníckych strojov a zariadení,
    - 10.2 výchova a vzdelávanie osôb na obsluhu ručnej motorovej reťazovej píly pri ťažbe dreva,
    - 10.3 výchova a vzdelávanie osôb na obsluhu ručnej motorovej reťazovej píly pri inej činnosti (Vyhláška MPSVaR SR č. 356/2007).

3.2 Legislatívny proces a miesto inštitúcií a občana v ňom

Úlohou pracovníkov v oblasti BOZP je aj iniciovanie návrhov legislatívnych zmien podnecujúcich zlepšenie stavu a úrovne ochrany práce v podmienkach Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu venujeme v učebných textoch pozornosť aj podrobnej analýze jednotlivých krokov smerujúcich k legislatívnej zmene zákona a vysvetleniu potrebných pojmov. Pri spracovaní danej podkapitoly sme vychádzali z informácií uverejnených na stránke Alianca Fair-play (2010).

3.2.1 Legislatívny proces zákona

Zákon je základný prostriedok, ktorým štátna moc podrobnejšie upravuje rozsah práv a povinností fyzických a právnických osôb. Je všeobecne známe, že zákony „sa rodia“ schválením v Národnej rade Slovenskej republiky (NR SR).

„Nápad“ na prijatie zákona vychádza buď z **potreby** vytvoriť zákonný rámec pre určité správanie, alebo je výsledkom akejsi **súťaže záujmov**.

Právo zákonodarnej iniciatívy

Právo podať návrh zákona na prerokovanie v NR SR má:

1. vláda SR,
2. výbory NR SR,

3. poslanci NR SR.

Stačí, ak návrh podá jeden poslanec. Právo legislatívnej iniciatívy tiež umožňuje (až do chvíle hlasovania o návrhu ako celku) navrhovateľovi stiahnuť návrh z rokovania.

Najväčšiu iniciatívu v predkladaní návrhov má vláda SR. Vláda postupuje pri príprave zákonov podľa **plánu legislatívnych úloh** vlády. Tento plán odráža „spoločenskú potrebu“ nových zákonov.

Legislatívny zámer

Niektorým návrhom zákona predchádza vypracovanie a schválenie tzv. legislatívneho zámeru. Legislatívny zámer sa vypracováva v prípade zákonov s predpokladaným výrazným hospodárskym a finančným dosahom (zohľadňuje sa napr. vplyv na štátny rozpočet) alebo vtedy, ak o tom rozhodne vláda a stáva sa záväzným podkladom na vypracovanie samotného návrhu zákona.

Pripomienkové konanie

Návrh zákona je zväčša tvorený niektorou zo sekcií ministerstva a po vypracovaní prejde interným pripomienkovým konaním ostatných sekcií ministerstva. Nasleduje medzirezortné pripomienkové konanie, ktoré vyhlasuje minister a môžu sa do neho zapojiť ostatné ministerstvá, niektoré iné inštitúcie (NBS, NKÚ, generálna prokuratúra...), niekedy aj predstavitelia záujmovej samosprávy (ZMOS, odbory, zamestnávateľské zväzy, odborné komory a pod.) a aj samotní občania.

Na oznámenie pripomienok je spravidla 15-dňová lehota (môže byť skrátená aj na 7 pracovných dní – v prípade ohrozenia ľudských práv a základných slobôd alebo bezpečnosti, ak hrozia štátu značné hospodárske škody, v prípade vyhlásenia núdzového stavu alebo opatrení na riešenie mimoriadnej situácie, ak hrozí nesplnenie záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy o pristúpení SR k EÚ, ak ide o návrh zákona mimo plánu legislatívnych úloh vlády z dôvodu naliehavosti v termíne).

Pripomienky môže inštitúcia označiť ako „obyčajné“ alebo „zásadné“. V prípade zásadných pripomienok musí minister prerokovať s navrhovateľom tieto pripomienky v tzv. rozporovom konaní.

Zásadnými pripomienkami občanov sa príslušné orgány musia v rozporovom konaní povinne zaoberať iba v tom prípade, ak predkladateľ nevyhovел tzv. hromadnej pripomienke, s ktorou sa stotožnilo aspoň 500 fyzických alebo 500 právnických osôb.

V prípade, že sa navrhovateľ s predkladateľmi pripomienok v rozporovom konaní nezhodnú, musí o nich rokovať vláda. Návrh zákona sa po definitívnom odobrení ministrom dostáva do legislatívnej rady (poradný orgán vlády, ktorý sa venuje „legislatívnej čistote“ návrhov zákonov). Napokon o konečnej podobe návrhu rozhodne vláda.

Podanie návrhu

O zaradení návrhu na program rokovania schôdze parlamentu rozhoduje predseda NR SR. Vládny návrh zákona predseda parlamentu spravidla zaradi do programu nasledujúcej schôdze parlamentu. Pri poslaneckých návrhoch a návrhoch výborov najskôr požiadajú o zaujatie stanoviska k týmto návrhom vládu SR (30-dňová lehota). Každý návrh zákona musí obsahovať okrem návrhu paragrafového znenia aj dôvodovú správu.

Prvé čítanie

V prvom čítaní sa koná všeobecná rozprava. Rozhoduje sa o návrhu zákona, najmä o jeho podstate. V nej nemožno podávať návrhy na jeho zmeny.

Hlasovaním môže byť prijaté:

- uznesenie, ktorým sa posúva návrh do druhého čítania (a zároveň sa určí, ktoré parlamentné výbory ho majú prerokovať a ktorý z nich sa stane gestorským výborom), alebo
- uznesenie, ktorým sa vracia návrh zákona na dopracovanie navrhovateľovi, alebo
- uznesenie o rozhodnutí nepokračovať v rokovaní o tomto návrhu zákona (v tomto prípade možno rovnaký návrh zákona predložiť až o 6 mesiacov).

Druhé čítanie

O návrhu zákona rokujú výbory, ktorým bol návrh zákona pridelený. Návrh zákona vo výboroch odôvodňuje zástupca ministerstva. Ak návrh zákona prerokovali viaceré výbory, podajú národnej rade spoločnú písomnú správu, ktorú vypracuje gestorský výbor. O návrhu zákona potom rokuje NR SR v pléne (musí však byť zachovaný odstup 48 hodín od doručenia spoločnej správy všetkým poslancom). Na podávanie pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov k návrhu zákona na schôdzi NR SR je potrebné, aby ho podpísalo aspoň 15 poslancov.

Ak v druhom čítaní neboli na schôdzi NR SR podané nijaké pozmeňujúce ani doplňujúce návrhy, pristúpi sa k hlasovaniu o návrhoch zo spoločnej správy výborov.

Výsledkom druhého čítania môže byť podobne ako v prvom čítaní vrátenie navrhovaného zákona na dopracovanie predkladateľovi, odloženie rokovania o návrhu, prípadne rozhodnutie nepokračovať v rokovaní o takomto návrhu zákona alebo schválenie návrhu zákona spolu so všetkými pozmeňovacími návrhmi.

Tretie čítanie

V treťom čítaní sa hlasuje o návrhu zákona ako o celku. Tu je možné navrhnúť len opravu legislatívno-technických a jazykových chýb. Možno tiež navrhnúť aj opakovanie druhého čítania (návrh musí predložiť najmenej 30 poslancov, potom sa o ňom hlasuje).

Výsledkom tretieho čítania je buď definitívne prijatie zákona, alebo jeho odmietnutie.

Pre predkladateľa existuje aj možnosť stiahnutia návrhu zákona z rokovania. Môže tak urobiť kedykoľvek (v prvom, druhom aj treťom čítaní), v treťom čítaní je to však možné len so súhlasom NR SR.

Hlasovania

Pri rokovaní o návrhoch zákonov je potrebné, aby bolo prítomná najmenej nadpolovičná väčšina všetkých poslancov (76).

Na schválenie návrhu je potrebné, aby za návrh hlasovala najmenej nadpolovičná väčšina z prítomných poslancov (min. 39 poslancov).

Na schválenie návrhov zmeny ústavy, prijatie a zmeny ústavných zákonov je potrebný súhlas tzv. ústavnej väčšiny – teda súhlas najmenej 90 poslancov hlasujúcich za návrh (3/5 zo všetkých poslancov).

Skrátené legislatívne konanie

Skrátené legislatívne konanie (SLK) je procedúra, ktorá umožňuje v krátkom čase schváliť návrh zákona. Neplatia tu časové lehoty súvisiace s rokovaním o návrhu zákona (zväčša sa zákon schváli počas jedinej parlamentnej schôdze).

Skrátené legislatívne konanie upravuje rokovací poriadok NR SR, podľa ktorého môže o prerokovanie zákona v SLK požiadať vláda. Je však len na rozhodnutí parlamentu, či ho pripustí. Možno tak urobiť len v taxatívne vymedzených prípadoch - ohrozenie základných ľudských práv a slobôd, ohrozenie bezpečnosti alebo hrozba značných hospodárskych škôd, ktoré by vznikli v prípade neschválenia zákona v skrátanom legislatívnom konaní.

Vrátenie zákona prezidentom

Po schválení zákona v parlamente ide zákon na podpis prezidentovi SR, ktorý môže využiť svoje právo tzv. suspenzívneho veta a návrh zákona vrátiť parlamentu. Tým sa zákon vracia späť do druhého čítania. V ňom poslanci rozhodujú iba o pripomienkach prezidenta. Na opätovné schválenie zákona alebo prijatie prezidentovej pripomienky a schválenie zákona ako celku sa vyžaduje schválenie nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých poslancov (76 hlasov). Ak prezident s návrhom zákona naďalej nesúhlasí, môže zákon nepodpísať. V tom prípade je zákon publikovaný bez podpisu prezidenta.

Vyhlásenie v zbierke zákonov

Predseda NR SR najneskôr do 21 dní od schválenia odošle zákon na vyhlásenie v zbierke zákonov. Zákon nadobúda platnosť vyhlásením v Zbierke zákonov SR.

Účinnosť zákona

V deň, keď je zákon vyhlásený v zbierke zákonov sa zákon stáva platným. Skutočnosť, že je zákon platný však ešte neznamená, že sa podľa neho možno resp. je povinnosť riadiť. Uvedené nastáva až vtedy, keď je zákon účinný. Zákon nadobúda účinnosť v deň, ktorý je určený v zákone, ak však nie je v zákone uvedené, od kedy je zákon účinný, nadobúda účinnosť 15. dňom po jeho vyhlásení v Zbierke zákonov.

3.2.2 Legislatívny proces nariadenia vlády

V nariadeniach vlády sa podrobnejšie upravujú niektoré ustanovenia zákona. Prijíma, mení aj ruší ich vláda na svojich zasadaniach. Na ich vydanie nepotrebuje žiadne osobitné splnomocnenie zákonodarcu v príslušnom zákone, ako je tomu v prípade vyhlášok a výnosov. Nariadenie vlády však nesmie byť v rozpore s príslušným zákonom a nesmie ísť ani nad rámec úpravy zákona.

Návrh nariadenia zasiela príslušný minister resp. vedúci iného ústredného orgánu štátnej správy na medzirezortné pripomienkovanie tým istým orgánom, ako sa zasiela aj vládny návrh zákona. Lehota na oznámenie pripomienok je 15 kalendárnych dní odo dňa doručenia návrhu nariadenia, pričom v naliehavých prípadoch možno túto lehotu skrátiť až na 5 dní.

Návrh nariadenia prerokuje legislatívna rada vlády (zaujme stanovisko v lehote 75 dní) a následne ho schvaľuje vláda.

Nariadenia vlády sa po zverejnení v zbierke zákonov stávajú všeobecne záväznými pre všetkých (Kováčechová, E. - Žilinčík, P., 1999, s. 13).

3.2.3 Legislatívny proces vyhlášky a výnosov

Vyhlášky a výnosy prijímajú ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy.

Návrh vyhlášky (výnosu) zašle minister na pripomienkovanie tým ministerstvám alebo iným ústredným orgánom štátnej správy, v pôsobnosti ktorých sa právna úprava realizuje alebo sa prejaví. Iným orgánom a inštitúciám ho zasiela vtedy, ak to vyplýva z osobitného predpisu alebo ak tak určí vláda. V pripomienkovom konaní platia rovnaké lehoty ako v prípade zákonov a nariadení. Po pripomienkovom konaní zašle návrh vyhlášky (výnosu) minister stálej pracovnej komisii legislatívnej rady vlády na zaujatie stanoviska.

Ak orgán, ktorý návrh vypracoval, nesúhlasí so stanoviskom stálej pracovnej komisie, rozhodne predseda legislatívnej rady. Rozhodnutie legislatívnej rady je v takom prípade záväzné (Kováčechová, E. - Žilinčík, P., 1999).

3.3 Analýza právneho poriadku SR, vymedzenie právnych predpisov v pôsobnosti ochrany práce

Na základe vykonanej analýzy právnych predpisov SR sme pre oblasť ochrany práce vymedzili 108 právnych noriem. Tie sme na základe legislatívnych podmienok, ktoré z nich vyplývajú pre jednotlivé činnosti, vrátane výchovy a vzdelávania, kategorizovali do skupín vymedzených v tejto kapitole.

Spôsob práce s navrhnutou kategorizáciou a zdôvodnenie účelu návrhu

Čitateľ bude mať možnosť využiť kategorizáciu v rámci nami definovaných jednotlivých skupín tak, že si z ponuky vyberie záujmovú problematiku, napr. 3.1.2.7 Stavebníctvo a tá presne určuje požiadavky ktorých právnych predpisov je povinný zamestnávateľ resp. iná osoba činná v danej oblasti splniť. Napríklad v zmysle §4 zákona o BOZP v rámci opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v predvýrobe musia už projektanti, konštruktéri a tvorcovia pracovných postupov vyhotoviť projekty, návrhy strojov alebo iných technických zariadení a pracovné postupy, ktoré sú určené na použitie v práci, tak, aby vyhovovali požiadavkám vyplývajúcim z právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Súčasťou týchto projektov, návrhov strojov alebo iných technických zariadení a pracovných postupov musí byť vyhodnotenie neodstrániteľných nebezpečenstiev a neodstrániteľných ohrození, ktoré vyplývajú z navrhovaných riešení v určených prevádzkových a užívateľských podmienkach, posúdenie rizika pri ich používaní a návrh ochranných opatrení proti týmto nebezpečenstvám a ohrozeniam. To znamená, že už projektant, konštruktér a osoba tvoriaca pracovné postupy musí poznať oblasť legislatívy v ktorej pôsobí.

Zamestnávateľ má tiež rad povinností vyplývajúcich z právnych požiadaviek, tie sme spracovali v častiach kapitoly 3.2. Je povinný napr. pravidelne, zrozumiteľne a preukázateľne oboznamovať každého zamestnanca s právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, so zásadami bezpečnej

práce, zásadami ochrany zdravia pri práci, zásadami bezpečného správania na pracovisku a s bezpečnými pracovnými postupmi a overovať ich znalosť, ďalej s existujúcim a predvídateľným nebezpečenstvom a ohrozením, s dopadmi, ktoré môžu spôsobiť na zdraví, a s ochranou pred nimi.

Uvedené sa nedá splniť bez toho, aby sa zamestnávateľ alebo ním poverená osoba vedeli zorientovať v legislatívnych požiadavkách, konkrétne v predpisoch vzťahujúcich sa na oblasť v ktorej pôsobia. Je dôležité upozorniť na skutočnosť, že v prípade absencie čo i len jedného právneho predpisu vzťahujúceho sa na výkon práce pri informovaní zamestnancov napr. v oblasti sociálnej legislatívy v doprave je inšpektorát práce povinný uložiť vysokú sankciu, v prípade opakovaného zanedbania sa spodná hranica sankcie významne zvyšuje. Tým, že zamestnávateľ opomenul oboznámiť zamestnanca z požiadavkami konkrétneho právneho predpisu, prípadne že sám nemá požadované vedomosti, často krát príde k zanedbaniu ďalších závažných povinností (napr. v doprave sa nezabezpečí archivácia predpísaných údajov v pravidelných intervaloch). Omeškanie pri ich archivácii čo i len o jeden deň, opäť ukladá povinnosť správneho orgánu, teda príslušnému inšpektorátu práce uložiť vysokú sankciu. Hroziace sankcie však zd'aleka nie sú jediným zdrojom ohrozenia zamestnávateľa za nesplnenie si povinností, ktoré z právnych predpisov vyplývajú. Pokiaľ napr. v príčinnej súvislosti s nesplnením povinnosti vyplývajúcej z právneho predpisu príde k ťažkej ujme na zdraví alebo k smrteľnému úrazu zamestnanca, zamestnávateľovi bude inšpekciou práce uložená sankcia minimálne 33 000 Eur a trestnoprávna zodpovednosť dopadne na vedúceho zamestnanca, teda osobu, ktorá vydala pokyn na prácu a pritom zanedbala splnenie s tým súvisiacich právnych požiadaviek. Tým poukazujeme na skutočnosť, ako je dôležité, aby sa aj vedúci zamestnanec vedel ľahko zorientovať, ktoré právne predpisy resp. ich požiadavky sa vzťahujú na realizáciu činností, ktoré sám riadi.

Bezpečnostný technik a autorizovaný bezpečnostný technik vykonávajú úlohy bezpečnostnotechnickej služby v zmysle zákona, pričom tieto služby si objednávajú zamestnávatelia pre svojich zamestnancov. Ich odborný prínos pre zamestnávateľov je najmä v oblasti poradenstva pri zabezpečovaní odborných, metodických, organizačných, kontrolných, koordinačných, vzdelávacích úloh a iných úloh v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä z hľadiska primeranosti pracovných priestorov a stavieb, pracovných procesov a pracovných postupov, pracovných prostriedkov a iných technických zariadení, pracovného prostredia a ich technického, organizačného a personálneho zabezpečenia. Mnohí z nich práve neznalosťou legislatívy spôsobia zamestnávateľom značné škody. Navrhnutá kategorizácia pomôže aj im zorientovať sa a nezabudnúť na povinnosti vyplývajúce z predpisov vymedzených v jednotlivých skupinách. V prípade realizovania vzdelávania napr. v oblasti vyhradených technických zariadení si vie čitateľ zaradiť do vzdelávania konkrétne predpisy vzťahujúce sa na vykonávanú prácu zamestnancami.

Uvedená kategorizácia je prínosom taktiež aj pre vzdelávacie inštitúcie pôsobiace v oblasti prípravy resp. výchovy a vzdelávania odborníkov v BOZP.

Avšak kategorizácia neslúži len pre oblasť vzdelávania a oboznamovania zamestnancov, ale pre plnenie komplexných a ucelených požiadaviek právnych predpisov, napr. pri určení zásad bezpečného správania sa na pracovisku, pri určovaní bezpečných pracovných postupov, pri určovaní predvídateľných nebezpečenstiev a ohrození, ďalej pri koordinačných úlohách v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä z hľadiska primeranosti pracovných priestorov a stavieb, pracovných procesov a

pracovných postupov, pracovných prostriedkov a iných technických zariadení, pracovného prostredia a ich technického, organizačného a personálneho zabezpečenia.

Nižšie uvádzame spracovanú kategorizáciu právnych predpisov v pôsobnosti ochrany práce v nasledovných podkapitolách:

- 3.1.1 Všeobecne záväzné predpisy
- 3.1.2 Osobitné predpisy podľa druhu vykonávaných činností:
  - 3.1.2.1 Jadrová energetika
  - 3.1.2.2 Cestná Doprava, kontrola sociálnej legislatívy v doprave a skladovanie
  - 3.1.2.3 Železničná doprava
  - 3.1.2.4 Vodná doprava
  - 3.1.2.5 Letecká doprava
  - 3.1.2.6 Poľnohospodárstvo a lesníctvo
  - 3.1.2.7 Stavebníctvo
  - 3.1.2.8 Strojárstvo
  - 3.1.2.9 Vyhradené technické zariadenia elektrické
  - 3.1.2.10 Vyhradené technické zariadenia tlakové
  - 3.1.2.11 Vyhradené technické zariadenia plynové
  - 3.1.2.12 Vyhradené technické zariadenia zdvíhacie
- 3.1.3 Oblasť pracovnoprávných vzťahov
- 3.1.4 Školstvo

Právne predpisy v skupinách sme usporiadali v členení podľa právnej sily a doplnili sme ich o základné ostatné predpisy v pôsobnosti ochrany práce (STN a iné) v počte 85, ktoré vymedzujú minimálne bezpečnostné a zdravotné požiadavky v súvislosti so zaisťovaním ochrany práce.

3.3.1 Všeobecne záväzné predpisy

Všeobecne záväzné právne predpisy uvedené v tejto kapitole sú následne súčasťou ďalších skupín definovaných v častiach osobitných predpisov. Požiadavky nižšie uvedených právnych predpisov sa vzťahujú tiež na každú skupinu osobitných predpisov podľa druhu vykonávaných činností:

- Zákon č. 460/1992 Zb. ÚSTAVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
- Ústavný zákon č. 23/1991 Zb. ktorým sa uvádza LISTINA ZÁKLADNÝCH PRÁV A SLOBÔD ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky

- Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcií práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 71/1967 Zb. zákon o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej v správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády č. 286/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané mladistvým zamestnancom, a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní mladistvých zamestnancov
- Nariadenie vlády č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov
- Nariadenie vlády č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko
- Nariadenie vlády č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov
- Nariadenie vlády č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami
- Nariadenie vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci
- Nariadenie vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci
- Nariadenie vlády č. 286/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané mladistvým zamestnancom, a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní mladistvých zamestnancov
- Nariadenie vlády č. 272/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode

a dojčiacim ženám, zoznam prác a pracovísk spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode
a pre dojčiace ženy a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní týchto žien v znení neskorších predpisov

- Nariadenie vlády č.145/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády č. 345/2006 Z. z. o základných bezpečnostných požiadavkách na ochranu zdravia pracovníkov a obyvateľov pred ionizujúcim žiarením
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 555/2006 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku
- Nariadenie vlády 393/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo výbušnom prostredí v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 83/2013 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci
- Nariadenie vlády SR č. 416/2005 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou vibráciám
- Nariadenie vlády č. 35/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na osobné ochranné prostriedky
- Nariadenie vlády č. 410/2007 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou umelému optickému žiareniu
- Nariadenie vlády č. 194/2005 Z. z. o elektromagnetickej kompatibilite
- Nariadenie vlády č. 308/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody pre elektrické zariadenia, ktoré sa používajú v určitom rozsahu napätia
- Vyhláška SÚBP č. 59/1982 Zb., ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení (platná, ale neúčinná)
- Vyhláška SÚBP SBÚ č. 208/1991 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel (platná, ale neúčinná)
- Vyhláška č. 96/2004 Z. z. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú zásady protipožiarnej bezpečnosti pri manipulácii a skladovaní horľavých kvapalín, ťažkých vykurovacích olejov a rastlinných a živočíšnych tukov a olejov
- Vyhláška č. 500/2006 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze
- Vyhláška č. 504/2006 Z. z. Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o spôsobe hlásenia, registrácie a evidencie choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania
- Vyhláška č. 489/2002 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- Vyhláška č. 490/2002 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o bezpečnostnej správe a o havarijnom pláne v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MZ SR č. 544/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci
- Vyhláška MZ SR č. 541/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci
- Vyhláška MZ SR č. 542/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci

3.3.2 Osobitné predpisy podľa druhu vykonávaných činností

V tejto kapitole sú uvedené doplnené všeobecne záväzné právne predpisy o osobitné predpisy, ktoré sme kategorizovali na základe legislatívnych podmienok z nich vyplývajúcich pre jednotlivé činnosti, vrátane výchovy a vzdelávania, do skupín jadrová energetika, cestná doprava, železničná doprava, vodná doprava, letecká doprava, poľnohospodárstvo a lesníctvo, stavebníctvo, strojárstvo, vyhradené technické zariadenia elektrické, vyhradené technické zariadenia tlakové, vyhradené technické zariadenia plynové, vyhradené technické zariadenia zdvíhacie, oblasť pracovnoprávných vzťahov a školstvo.

Jadrová energetika

- Všeobecne záväzné predpisy
- Zákon č. 541/2004 Z. z. – o mierovom využití jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády č. 346/2006 Z. z. o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany externých pracovníkov vystavených riziku ionizujúceho žiarenia počas ich činnosti v kontrolovanom pásme
- Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Úradu jadrového dozoru (ďalej len „ÚJD“) SR č. 46/2006 Z. z. o špeciálnych materiáloch a zariadeniach, ktoré spadajú pod ÚJD SR.
- Vyhláška ÚJD SR č. 47/2006 Z. z. o podrobnostiach o maximálnych limitách množstiev jadrových materiálov a rádioaktívnych odpadov, pri ktorých sa nepredpokladá spôsobenie vzniku jadrovej škody
- Vyhláška ÚJD SR č. 48/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe ohlasovania prevádzkových udalostí a udalostí pri preprave a podrobnosti o zisťovaní ich príčiny, v znení vyhlášky ÚJD SR č. 32/2012 Z. z.
- Vyhláška ÚJD SR č. 51/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na zabezpečenie fyzickej ochrany
- Vyhláška ÚJD SR č. 52/2006 Z. z. o odbornej spôsobilosti
- Vyhláška ÚJD SR č. 54/2006 Z. z. o evidencii a kontrole jadrových materiálov a o oznamovaní vybraných činností, v znení vyhlášky ÚJD SR č. 34/2012 Z. z.
- Vyhláška ÚJD SR č. 55/2006 Z. z. o havarijnom plánovaní pre prípad nehody alebo havárie, v znení vyhlášky ÚJD SR č. 35/2012 Z. z.
- Vyhláška ÚJD SR č. 57/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách pri preprave rádioaktívnych materiálov

- Vyhláška ÚJD SR č. 58/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o rozsahu, obsahu a spôsobe vyhotovenia dokumentácie jadrových zariadení potrebnej k jednotlivým rozhodnutiam, v znení vyhlášky ÚJD SR č. 31/2012 Z. z.

Cestná Doprava, kontrola sociálnej legislatívy v doprave a skladovanie

- Všeobecne záväzné predpisy
- Nariadenie európskeho parlamentu a rady (ES) č. 561/2006 o harmonizácii niektorých právnych predpisov v sociálnej oblasti, ktoré sa týkajú cestnej dopravy, ktorými sa menia a dopĺňajú nariadenia Rady (EHS) č. 3820/85 a (ES) 2135/98 a zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 3820/85
- Nariadenie (EHS) č. 3821/85 o záznamovom zariadení v cestnej doprave
- Smernica európskeho parlamentu a rady (ES) č. 22/2006 o minimálnych podmienkach vykonávania NR (EHS) č. 3820/85 a (EHS) č. 3821/85 o právnych predpisoch v sociálnej oblasti, ktoré sa týkajú cestnej dopravy a o zrušení smernice Rady 88/599/EHS
- Zákon č. 462/2007 Z. z. organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. v znení zákona 435/2008 Z. z.
- Zákon č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 461/2007 Z. z. o používaní záznamového zariadenia v cestnej doprave
- Zákon č. 280/2006 Z. z. o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov
- Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 143/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú druhy lekárničiek a obsah lekárničiek pre cestnú dopravu
- Vyhl. Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 208/1991 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel
- Vyhláška č. 9/2009 Z. z. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 108/1976 Zb. o Európskej dohode o práci osádok vozidiel v medzinárodnej cestnej doprave (AETR)
- STN ISO 3691-1 - Priemyselné vozíky. Požiadavky na bezpečnosť a overovanie. Časť 1: Vozíky s vlastným pohonom, s obsluhou, s meniteľným dosahom a vozíky s pevnou plošinou
- STN 26 8805 - Motorové vozíky. Základné požiadavky. Požiadavky na kvalifikáciu (Konsolidovaný text)
- STN 26 9030 – Skladovanie. Zásady bezpečnej manipulácie

Železničná doprava

- Všeobecne záväzné predpisy
- Zákon č. 462/2007 Z. z. organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov
- Bz 1 Bezpečnosť zamestnancov v podmienkach ŽSR
- Ž 1 Pravidlá železničnej prevádzky
- Ok 1 Posudzovanie psychologickéj spôsobilosti
- Ok 2 Výcvikový a skúšobný poriadok
- Op 5 Predpis o zdravotnej spôsobilosti k výkonu práce na železnici
- Ok 6 Smernica pre poskytovanie OOPP

Vodná doprava

- Všeobecne záväzné predpisy
- Zákon č. 462/2007 Z. z. organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. v znení zákona 435/2008 Z. z.
- Zákon NR SR č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 51/1981 Zb. o zaistení bezpečnosti práce a technických zariadení vo vnútornej plavbe
- Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 12/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalifikačných predpokladoch, o overovaní odbornej spôsobilosti člena posádky plavidla a vodcu malého plavidla a vzory preukazov odbornej spôsobilosti členov posádky plavidla
- VD 16 Smernica o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci vo vodnej doprave

Letecká doprava

- Všeobecne záväzné predpisy
- Zákon č. 462/2007 Z. z. organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. v znení zákona 435/2008 Z. z.
- Zákon č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- L 26 Smernica o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v leteckej doprave

Poľnohospodárstvo a lesníctvo

- Všeobecne záväzné predpisy
- Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 43/1985 Zb. o zaistení bezpečnosti práce s ručnými motorovými reťazovými píľami

- Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 45/2010 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany pri poľnohospodárskej práci
- Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 46/2010 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri lesnej práci a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností a na obsluhu niektorých technických zariadení.
- Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 93/1985 Zb. o zaistení bezpečnosti práce pri stabilných zásobníkoch na sypké materiály

Stavebníctvo

- Všeobecne záväzné predpisy
- Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov,
- Nariadenie vlády SR č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko
- Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 147/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností
- STN 73 6057 - Jednotlivé a radové garáže. Základné ustanovenia
- STN 73 6058 - Hromadné garáže. Základné ustanovenia
- STN 73 3050 - Zemná práca. Všeobecné ustanovenia
- STN 73 8101 - Lešenie. Spoločné ustanovenie
- STN 73 8107 - Rúrkové lešenie
- STN 73 8120 - Stavebné plošinové výtahy
- STN 74 3282 - Ocelové rebríky. Základné ustanovenia
- STN 74 6930 - Podlahové rošty ocelové. Spoločné ustanovenia

Strojárstvo

- Všeobecne záväzné predpisy
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 436/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na strojové zariadenia
- Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 59/1982 Zb., ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení v znení neskorších predpisov
- STN 05 0601 - Bezpečnostné ustanovenia pre zváranie kovov. Prevádzka
- STN 05 0610 - Zváranie. Bezpečnostné ustanovenia pre plameňové zváranie kovov a rezanie kovov
- STN 05 0630 - Zváranie. Bezpečnostné ustanovenia pre oblúkové zváranie kovov
- STN 05 0640 - Zváranie. Bezpečnostné ustanovenia pre plazmové technológie
- STN 20 0700 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na obrábacie stroje na kovy. Spoločné ustanovenia

- STN 20 0701- Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na hrotové sústruhy
- STN 20 0703 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na zvislé sústruhy
- STN 20 0704 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na revolverové sústruhy
- STN 20 0708 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na vrtačky
- STN 20 0710 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na vodorovné vyvrtávačky
- STN 20 0711 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na frézovačky
- STN 20 0717 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na brúsky
- STN 21 0700 - Tvárniace stroje. Všeobecné bezpečnostné požiadavky na konštrukciu tvárniacich strojov
- STN 21 0701 - Tvárniace stroje. Hydraulické lisy. Bezpečnostné požiadavky na konštrukciu
- STN EN 201 - Plastárske a gumárske stroje. Vstrekovacie stroje. Bezpečnostné požiadavky
- STN 21 0731 - Tvárniace stroje. Trojvalcové a štvorvalcové zakružovačky. Bezpečnostné požiadavky na konštrukciu
- STN 21 0732 - Tvárniace stroje. Rovnačky. Bezpečnostné požiadavky na konštrukciu
- STN EN 691-1 - Bezpečnosť drevárskych strojov. Časť 1: Spoločné požiadavky
- STN 49 6101 - Drevospracujúce zariadenia. Bezpečnostné požiadavky na zvislé rámové píly
- STN EN 1807-1 - Bezpečnosť drevárskych strojov. Pásové píly. Časť 1: Stolové pásové píly a pásové rozmetávacie píly
- STN EN 1807-2 - Bezpečnosť drevárskych strojov. Pásové píly. Časť 1: Stolové pásové píly a pásové kmeňové píly
- STN 49 6105 - Drevospracujúce zariadenia. Bezpečnostné požiadavky na kotúčové a valcové píly
- STN 49 6110 - Drevospracujúce zariadenia. Bezpečnostné požiadavky na frézky
- STN 49 6117 - Drevospracujúce zariadenia. Bezpečnostné požiadavky na konštrukciu brúsok
- STN 69 0030 - Stroje na spracovanie kaučukových zmesí a plastov. Bezpečnostné požiadavky. Spoločné ustanovenia
- STN 73 0580-1 - Denné osvetlenie budov. Časť 1: Základné požiadavky
- STN 73 5105 - Výrobné priemyselné budovy

Vyhradené technické zariadenia elektrické

- Všeobecne záväzné predpisy
- Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia v znení neskorších predpisov
- STN 33 1500 - Elektrotechnické predpisy - Revízie elektrických zariadení

- STN 33 2130 - Elektrotechnické predpisy - Vnútorne elektrické rozvody
- STN EN 62305-1 až 4 Ochrana pred bleskom. Časť 1: Všeobecné princípy, Časť 2: Manažérstvo rizika, Časť 3: Hmotné škody na stavbách a ohrozenie života, Časť 4: Elektrické a elektronické systémy v stavbách
- STN 34 3100 - Bezpečnostné požiadavky na obsluhu a prácu na elektrických inštaláciách
- STN 34 0350 – Elektrotechnické predpisy STN. Predpisy pre pohyblivé káble a šnúry
- STN 33 1600 – Elektrotechnické predpisy. Revízie a kontroly elektrického ručného náradia počas používania
- STN 33 1610 – Revízie a kontroly elektrických spotrebičov počas ich používania
- STN 33 2000 – 5-51 – Elektrické inštalácie budov. Časť 5-51: Výber a stavba elektrických zariadení. Spoločné pravidlá

Vyhradené technické zariadenia tlakové

- Všeobecne záväzné predpisy
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č.513/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na jednoduché tlakové nádoby
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 576/2002 Z. z. v znení č. 329/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupe posudzovania zhody na tlakové zariadenie a ktorým sa mení s doplnka nariadenie vlády č. 400/1999 Z. z.
- Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 25/1984 Zb. na zaistenie bezpečnosti práce v nízkotlakových kotolniciach
- STN 69 0012 – tlakové nádoby stabilné. Prevádzkové požiadavky
- STN 07 8304 – Kovové tlakové nádoby na dopravu plynov. Prevádzkové pravidlá
- STN 07 8305 – Kovové tlakové nádoby na dopravu plynov. Technické pravidlá
- STN 07 0624 – Montáž kotlov a kotlových zariadení
- STN 07 0710 – Prevádzka, obsluha a údržba parných a horúcovodných kotlov
- STN 07 7401 – Voda a para pre tepelné energetické zariadenia s pracovným tlakom pary do 8 MPa
- STN 13 4309-2 – Priemyselné armatúry. Poistné ventily. Časť 2: Technické požiadavky
- STN 06 0830 – Zabezpečovacie zariadenie pre ústredné vykurovanie a ohrievanie úžitkovej vody
- STN 73 5120 – Objekty kotolní s výkonom 3,5 MW a väčším. Spoločné ustanovenia

Vyhradené technické zariadenia plynové

- Všeobecne záväzné predpisy

- Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 25/1984 Zb. na zaistenie bezpečnosti práce v nízkotlakových kotolniciach
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 393/1999 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na spotrebiče plyných palív v znení neskorších predpisov
- STN 07 0703 - Plynové kotolne
- STN 38 6405 - Plynové zariadenia. Zásady prevádzky
- STN EN 1775 - Zásobovanie plynom. Plynovody na zásobovanie budov. Maximálny prevádzkový tlak menší alebo rovný 5 bar. Odporúčania na prevádzku
- STN 38 6442 Membránové plynomery. Umiestňovanie, pripájanie a prevádzka
- STN 38 6460 - Tlakové stanice a rozvod skvapalnených uhl'ovodíkových plynov (LPG). Technické požiadavky a bezpečnosť
- STN 38 6462 - Čerpacie stanice skvapalnených uhl'ovodíkových plynov (LPG) pre motorové vozidlá. Technické požiadavky a bezpečnosť
- STN 38 6461 - Stavba a prevádzka kyslíkovodov
- STN 73 5120 - Objekty kotolní s výkonom 3,5 MW a väčším. Spoločné ustanovenia
- STN 07 8304 - Kovové tlakové nádoby na dopravu plynov. Prevádzkové pravidlá

Vyhradené technické zariadenia zdvíhacie

- Všeobecne záväzné predpisy
- Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia v znení neskorších predpisov
- STN 27 0140-1 – 6 Žeriavy a zdvíhadlá. Projektovanie a konštruovanie. Bezpečné vzdialenosti
- STN 27 0143 - Zdvíhacie zariadenia. Prevádzka, údržba a opravy
- STN ISO 8792 (27 01 44) - Oceľové viazacie laná. Bezpečnostné kritériá a postup kontroly pri používaní
- STN 27 0145 - Žeriavy. Prostriedky na zavesenie a uchopenie bremien
- STN 27 0601 - Bezpečnostná technika. Kladkostroje elektrické. Všeobecné požiadavky
- STN 27 4002 - Výťahy. Montáž, skúšanie a prevádzka elektrických výťahov
- STN 27 4009-1 – Elektrické výťahy. Projektovanie a konštruovanie. Spoločné ustanovenia.

3.3.3 Oblasť pracovnoprávných vzťahov

Dôvodom zaradenia tejto skupiny do kategorizácie bola skutočnosť, že pracovnoprávnu oblasť považujeme za súčasť ochrany práce a pracovnoprávne predpisy priamo súvisia

s výchovou a vzdelávaním k BOZP. Právne predpisy v tejto oblasti vymedzujú tiež práva garantované Ústavou SR a to právo na odmenu za vykonanú prácu, tiež najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, primerané odpočinky po práci a najkratšiu prípustnú dĺžku platenej dovolenky na zotavenie a to naprieč celým spektrom profesijných oblastí národného hospodárstva. Pracovnoprávne predpisy upravujú tiež podmienky a nároky v súvislosti s ochranou práce pri pracovných cestách, zabezpečenie pri dôležitých prekážkach v práci spôsobených napr. chorobou alebo pracovným úrazom, vymedzujú tiež kompetencie odborových orgánov v oblasti zabezpečovania ochrany života a zdravia. Patria sem nasledovné právne predpisy:

- Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov – vybrané časti
- Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – vybrané časti
- Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov – vybrané časti
- Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 2/1991 Z. z. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti). – vybrané časti v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení zmeny zákona 289/2012 Z. z. s účinnosťou od 1. novembra 2012
- Zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 462/2003 Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – vybrané časti
- Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády č. 441/2009 Z. z. ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy
- Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 110/2009 o sumách stravného

3.3.4 Školstvo

Samostatnou kapitolou v kategorizácii je oblasť školstva, kde sme sa pri vymedzovaní právnych predpisov v oblasti BOZP zamerali v prvom rade na vymedzenie všeobecne záväzných predpisov v oblasti školstva, ktoré vo všeobecnosti pokrývajú právne požiadavky pre základné školy, ekonomické školy, obchodné akadémié, hotelové akadémié, konzervatória, športové školy. V druhom rade sme zaradili do skupín osobitné predpisy podľa druhu zamerania výučby na školách vzťahujúce sa osobitne na stredné priemyselné školy, odborné školy a učilištia stavebné, odborné školy a učilištia poľnohospodárske a lesnícke, odborné školy a učilištia strojárske, odborné školy a učilištia elektrotechnické, odborné školy a učilištia dopravné. Súčasťou je aj vymedzenie právneho predpisu upravujúceho požiadavku na školské zariadenie vybavené chemickým laboratóriom. Osobitnú kapitolu tvoria predpisy vzťahujúce sa na plynové kotolne v školstve.

Všeobecne záväzné predpisy v oblasti školstva

- Zákon č. 460/1992 Zb. ÚSTAVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
- Ústavný zákon č. 23/1991 Zb. ktorým sa uvádza LISTINA ZÁKLADNÝCH PRÁV A SLOBÔD ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky
- Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 125/2006 Z. z. – o inšpekcií práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 71/1967 Zb. zákon o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej v správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko
- Nariadenie vlády č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov
- Nariadenie vlády č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami
- Nariadenie vlády č. 272/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám, zoznam prác a pracovísk spojených so špecifickým rizikom pre

tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní týchto žien v znení neskorších predpisov

- Vyhláška SÚBP č. 59/1982 Zb. ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení v znení neskorších predpisov (platná ale neúčinná)
- Vyhláška č. 500/2006 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze
- Vyhláška č. 504/2006 Z. z. Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o spôsobe hlásenia, registrácie a evidencie choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania
- Vyhláška MZ SR č. 544/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci
- Vyhláška MZ SR č. 541/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci
- Vyhl. Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 208/1991 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel

Plynové kotolne v školstve

Školské zariadenie zodpovedné za prevádzku plynovej kotolne musia plniť tiež požiadavky:

- Vyhlášky č. 25/1984 Zb. o nízkotlakových kotolniciach v znení vyhl. ÚBP SR č. 75/1996 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška SÚBP č. 25/1984 Zb. na zaistenie bezpečnosti práce v nízkotlakových kotolniciach
- Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia v znení neskorších predpisov
- STN 07 0703 - Plynové kotolne
-

Osobitné predpisy podľa druhu zamerania výučby na školách

Školské zariadenie vybavené **chemickým laboratóriom** (napr. gymnázia, stredné priemyselné školy, odborné školy a učilištia chemické a potravinárske a základné školy) sú povinné okrem požiadaviek všeobecne záväzných predpisov v oblasti školstva naplňovať požiadavky aj:

- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov.

Na **stredné priemyselné školy, odborné školy a učilištia stavebné** sa okrem požiadaviek všeobecne záväzných predpisov v oblasti školstva vzťahujú aj:

- Nariadenie vlády č.395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov
- Nariadenie vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci
- Všetky záväzné predpisy z oblasti stavebníctva uvedené v kapitole 3.1.2.7 Stavebníctvo

Na **stredné priemyselné školy, odborné školy a učilištia poľnohospodárske a lesnícke** sa okrem požiadaviek všeobecne záväzných predpisov v oblasti školstva vzťahujú aj:

- Nariadenie vlády č.395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov
- Nariadenie vlády č.145/2006 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami v znení neskorších predpisov
- Všetky záväzné predpisy z oblasti lesníctva a poľnohospodárstva spomenuté v kapitole 3.1.2.6 Poľnohospodárstvo a lesníctvo

Na **stredné priemyselné školy, odborné školy a učilištia strojárské** sa okrem požiadaviek všeobecne záväzných predpisov v oblasti školstva vzťahujú aj:

- Nariadenie vlády č.395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov
- Nariadenie vlády č.145/2006 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami v znení neskorších predpisov
- Všetky záväzné predpisy z oblasti strojárstva uvedené v kapitole 3.1.2.8 Strojárstvo

Na **stredné priemyselné školy, odborné školy a učilištia elektrotechnické** sa okrem požiadaviek všeobecne záväzných predpisov v oblasti školstva vzťahujú aj:

- Všetky záväzné predpisy z oblasti elektrických zariadení uvedené v kapitole 3.1.2.9 Vyhradené technické zariadenia elektrické.

Na **stredné priemyselné školy, odborné školy a učilištia dopravné** sa okrem požiadaviek všeobecne záväzných predpisov v oblasti školstva vzťahujú aj:

- Všetky záväzné predpisy z oblasti dopravy uvedené v kapitolách 3.3.2.2 až 3.3.2.5 Doprava.

Na oblasť školstva sa primerane vzťahujú aj ustanovenia vybraných právnych predpisov uvedených v kapitole 3.3.3 Oblasť pracovnoprávných vzťahov.

3.4 Odborní pracovníci pôsobiaci v oblasti BOZP

Na základe analýzy právneho poriadku SR a vymedzenia legislatívnych požiadaviek v súvislosti so zabezpečovaním ochrany práce sme definovali odborných pracovníkov pôsobiacich v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, určili sme právne požiadavky na získanie ich kvalifikácie vrátane ich ďalšieho vzdelávania požadovaného legislatívou SR.

Členíme ich do nasledovných skupín:

- **Inšpektor práce “uchádzač” a inšpektor práce**
- **Bezpečnostný technik (BT) a autorizovaný bezpečnostný technik (ABT)**
- **Vedúci zamestnanci**
- **Zamestnávateľa**
- **Osoby spôsobilé na určené činnosti a na obsluhu určených pracovných prostriedkov**
- **Oprávnená právnická osoba**
- **Osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce**

V ďalšom texte analyzujeme 7 skupín odborných pracovníkov. U všetkých sme vymedzili právne požiadavky na získanie ich kvalifikácie vrátane ich ďalšieho vzdelávania požadovaného legislatívou SR. V učebných textoch však bližšie diskutujeme a uvádzame výsledky analýzy len pre 4 skupiny odborných pracovníkov: inšpektora práce “uchádzača” a inšpektora práce, bezpečnostného technika (BT) a autorizovaného bezpečnostného technika (ABT), vedúcich zamestnancov a zamestnávateľov, nakoľko majú priamy súvis s problematikou riešenou v dizertačnej práci. Právne požiadavky na získanie kvalifikácie vrátane ďalšieho vzdelávania požadovaného legislatívou SR u osôb spôsobilých na určené činnosti a na obsluhu určených pracovných prostriedkov, oprávnených právnických osôb a osôb oprávnených na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce uvádzame v prílohe č. 1.

3.4.1 Inšpektor práce “uchádzač” a inšpektor práce

Odbornú výchovu a vzdelávanie štátnych zamestnancov vykonávajúcich praktické činnosti v oblasti inšpekcie práce možno z pohľadu cieľových skupín rozdeliť do dvoch kategórií, a to na odbornú prípravu osôb, ktoré sa uchádzajú o vymenovanie za inšpektora práce (**dalej len „uchádzač”**) a odborné vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie **samotných inšpektorov práce**.

Inšpektor práce je v zmysle § 10 zákona o inšpekcii práce štátny zamestnanec vykonávajúci štátnu službu v inšpektoráte práce, ak po absolvovaní špecializovanej teoretickej a praktickej odbornej prípravy získal osobitné kvalifikačné predpoklady úspešným vykonaním odbornej skúšky.

Inšpektor práce uchádzač, ktorý úspešne absolvuje odbornú skúšku a bolo mu vydané osvedčenie Národným inšpektorátom Košice je oprávnený v plnej miere vykonávať špecializované dozorné činnosti, vyvodzovanie zodpovednosti za porušovanie predpisov, ukladanie pokút a poskytovanie bezplatného poradenstva.

Inšpektor práce je pri výkone inšpekcie práce podľa § 12 zákona o inšpekcii práce oprávnený najmä vstupovať voľne a kedykoľvek do priestorov a na pracoviská podliehajúce inšpekcii práce a v nevyhnutnom rozsahu na súkromné pozemky a komunikácie; vykonávať kontrolu, skúšku, vyšetrovanie a iné úkony s cieľom zistiť, či sa dodržiavajú predmetné predpisy a záväzky vyplývajúce z kolektívnych zmlúv; požadovať od zamestnávateľa, fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, zamestnanca, zástupcu zamestnancov informácie a vysvetlenia, ktoré sa týkajú uplatňovania predmetných predpisov; požadovať predloženie dokumentácie,

záznamov alebo iných dokladov potrebných na výkon inšpekcie práce; odoberať na rozbor nevyhnutne potrebné množstvo vzoriek materiálov alebo látok; používať technické prostriedky na zhotovenie foto, video a audio dokumentácie; požadovať preukázanie totožnosti od fyzickej osoby nachádzajúcej sa na pracovisku zamestnávateľa a vysvetlenie dôvodu jej prítomnosti.

Na základe výsledkov inšpekcie práce a podľa závažnosti zistených skutočností je inšpektor práce v zmysle § 12 zákona o inšpekcii práce oprávnený navrhnúť technické, organizačné a iné opatrenia potrebné na zlepšenie zisteného stavu; nariadiť odstránenie zistených nedostatkov ihneď alebo v lehotách ním určených; nariadiť, aby prítomné osoby ihneď opustili priestory, v ktorých je bezprostredne ohrozená ich bezpečnosť a zdravie; zakázať používanie pracovných a prevádzkových objektov, priestorov a pracovísk, strojov, zariadení a iných technických zariadení a pracovných prostriedkov, pracovných postupov, látok a vykonávanie činností a prác, ktoré bezprostredne ohrozujú bezpečnosť a zdravie zamestnancov a ostatných osôb zdržiavajúcich sa v priestoroch alebo na pracovisku zamestnávateľa s jeho vedomím; zakázať používanie motorového vozidla v prípadoch uvedených v osobitnom predpise; zakázať prácu tehotných žien, matiek do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiacich žien, fyzických osôb mladších ako 18 rokov veku a iné práce a činnosti, ak sa vykonávajú v rozpore s osobitnými predpismi; nariadiť zachovanie pracoviska alebo jeho časti v pôvodnom stave až do skončenia vyšetrovania alebo zadokumentovať stav pracoviska alebo jeho časti; nariadiť vykonanie meraní, kontrol, skúšok a iných úkonov potrebných na výkon inšpekcie práce; nariadiť zverejnenie informácií podľa osobitných predpisov na mieste u zamestnávateľa obvyklom a voľne prístupnom; podať návrh na začatie konania o odobrátí oprávnenia, osvedčenia, preukazu alebo príslušného povolenia; podať návrh na začatie konania o uložení zákazu činnosti; podať návrh na začatie konania o uložení pokuty; ukladať blokové pokuty za priestupky podľa osobitného predpisu.

Výchova a vzdelávanie štátnych zamestnancov uchádzajúcich sa o vymenovanie za inšpektora práce – inšpektor práce “uchádzač”

Kým v minulosti sa odborná príprava uchádzačov zabezpečovala a vykonávala Výskumným a vzdelávacím ústavom bezpečnosti práce, neskôr sa táto odborná príprava vykonávala v školiaciach zariadeniach MPSVR SR v réžií Národného inšpektorátu Košice, dnes sa odborná príprava inšpektorov práce uchádzačov vykonáva priamo na jednotlivých inšpektorátoch práce vo vlastnej réžií. Odborná príprava štátneho zamestnanca, ktorý sa uchádza o vymenovanie za inšpektora práce (uchádzač), trvá jeden rok. Inšpektora práce na návrh hlavného inšpektora práce vymenúva a odvoláva generálny riaditeľ. Obsah odbornej prípravy určuje Národný inšpektorát práce. Súčasťou odbornej skúšky je aj hodnotenie praktickej prípravy, ktoré vykoná hlavný inšpektor práce nadriadený uchádzačovi. O úspešne vykonanej odbornej skúške Národný inšpektorát práce vydá uchádzačovi osvedčenie. Odbornú skúšku možno opakovať len raz.

Odborná skúška, ktorá pozostáva z písomnej časti a ústnej časti, sa vykonáva pred skúšobnou komisiou. Skúšobná komisia sa skladá z nepárneho počtu členov, z ktorých najmenej dvaja sú inšpektormi práce s odbornou praxou inšpektora práce viac ako päť rokov. Skúšobná komisia sa uznáva o výsledku odbornej skúšky väčšinou hlasov

všetkých jej členov. Ak uchádzač nevyhovel požiadavkám odbornej skúšky, má právo opakovať odbornú skúšku. Odbornú skúšku možno opakovať len raz.

Zmyslom a účelom výchovy a vzdelávania (odbornej prípravy) uchádzačov s následným úspešným absolvovaním odbornej skúšky je zabezpečenie vedomostných a odborných schopností štátnych zamestnancov (inšpektorov práce), aby dokázali kvalifikovane uplatňovať právne a ostatné predpisy v oblasti ochrany práce, a to najmä:

- schopnosť posudzovať dodržiavanie pracovnoprávných predpisov, ktoré upravujú pracovnoprávne vzťahy a štátnozamestnanecké vzťahy (PPV), najmä ich vznik, zmenu a skončenie, mzdové podmienky a pracovné podmienky zamestnancov vrátane pracovných podmienok osobitných skupín zamestnancov;
- schopnosť vykonávať dozor, či požiadavkám ochrany práce zodpovedajú výber, umiestnenie, usporiadanie, používanie, udržiavanie a kontrola pracoviska, pracovného prostredia, pracovných prostriedkov, ochranných prostriedkov, chemických faktorov, fyzikálnych faktorov, biologických faktorov, faktorov ovplyvňujúcich psychickú pracovnú záťaž a sociálnych opatrení a tiež či požiadavkám ochrany práce zodpovedajú pracovné postupy, pracovný čas, organizácia ochrany práce a systém jej riadenia;
- schopnosť vykonávať vyšetrovanie príčiny vzniku pracovného úrazu, bezprostrednej hrozby závažnej priemyselnej havárie, závažnej priemyselnej havárie, bezpečnostnej, technickej a organizačnej príčiny vzniku, choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania;
- schopnosť uplatňovať záväzným stanoviskom požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri povoľovaní a kolaudácii stavieb a ich zmien;
- schopnosť kontrolovať pri výkone dohľadu nad trhom dodržiavanie povinností vzťahujúcich sa na energeticky významné výrobky;
- schopnosť posudzovať závažné porušenie právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri prevádzkovaní živnosti zamestnávateľom a v tej súvislosti podávanie podnetov na zrušenie živnostenského oprávnenia alebo na pozastavenie prevádzkovania živnosti zamestnávateľovi, ktorý závažne porušuje právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci;
- schopnosť vyvodzovať zodpovednosť za porušovanie predmetných predpisov a ukladanie pokút v príslušných konaniach;
- schopnosť aktívne vystupovať v rámci správnych konaní formou stanovísk a prípravou podkladov k vyjadreniam a odvolaniam k začatiu správneho konania o uložení pokuty.

Odborná príprava inšpektora práce “uchádzača” pozostáva z teoretickej a praktickej časti, ktorú musí inšpektor práce absolvovať pred vykonaním samotnej odbornej skúšky. Odborné vedomosti inšpektora práce uchádzača sa počas adaptačného obdobia v pravidelných intervaloch overujú komisiou na inšpektoráte práce pod vedením hlavného inšpektora práce.

Teoretická časť odbornej prípravy zahŕňa všeobecne záväzné predpisy ako sú napríklad zákon č. 460/1992 Zb. Ústava slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, zákon o inšpekcii práce, zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

Z oblasti pracovnoprávných vzťahov to je najmä zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, zákon č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov, zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov a zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

Z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je to najmä zákon o BOZP predpisov a súvisiace nariadenia vlády SR, vyhlášky a technické normy.

Praktická časť odbornej prípravy zahŕňa aktívnu účasť na výkonoch inšpekcie práce v stanovených počtoch, a to na previerkach stavu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, na kolaudačných konaniach, na vyšetrovaní udalostí (pracovné úrazy, závažné priemyselné havárie) a vyšetrovanie podnetov a sťažností a následne účasť na správnom konaní pri ukladaní sankcií.

Plán zúčinku inšpektora práce (výber právnych a ostatných predpisov) je uvedený v prílohe č. 2.

Ďalšie vzdelávanie inšpektorov práce

Výchova a vzdelávanie v sústave inšpekcie práce (Národný inšpektorát práce, Krajské inšpektoráty práce) v celkovom rámci zastrešuje Koncepcia vzdelávania v rezorte práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Strategickým cieľom koncepcie vzdelávania je permanentné a kontinuálne zdokonaľovanie profesionálneho výkonu a etického správania sa zamestnancov s cieľom rozvíjať kultúru služby občanom. Národný inšpektorát práce v zmysle § 6 zákona o inšpekcii práce okrem iných činností zabezpečuje výchovu a odborné vzdelávanie inšpektorov práce, pričom Inšpektoráty práce sa podieľajú na predmetnej odbornej výchove a vzdelávaní. Sústavné vzdelávanie štátnych zamestnancov je nevyhnutné pre skvalitnenie a zefektívnenie výkonu činností predmetných orgánov štátnej správy pričom zaručuje odborný rast a rozvoj profesijnej kariéry samotných štátnych zamestnancov. Plnenie náročných úloh si vyžaduje, aby zamestnanci boli na zodpovedajúcej profesionálnej úrovni s náležitými odbornými znalosťami a mali požadované pracovné a psychologické zručnosti, ktoré sú nevyhnutné pre praktický výkon inšpekcie práce.

V minulosti bolo odborné vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie inšpektorov práce vedené smerom kužšej špecializácii inšpektorov práce na jednotlivé oblasti, nad ktorými inšpekcia práce vykonáva dozor. Boli stanovené jednotlivé odbornosti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a to napríklad špecializácia na vyhradené technické zariadenia, pracovné prostredie a faktory pracovného prostredia, oblasť dopravy, oblasť stavebníctva, oblasť lesnej prevádzky, poľnohospodárstvo atď. Neskôr sa však pristúpilo k filozofii, že inšpektor práce má mať všeobecné odborné vedomosti na takej úrovni, aby mohol efektívne vykonávať kontrolnú a poradenskú činnosť v celom komplexe špecifických oblastí výkonu dozoru.

V súčasnosti sa opäť pristupuje k istej miere odbornej špecializácie jednotlivých inšpektorov práce. Napríklad v roku 2012 realizované zvyšovanie odbornosti - školenie za účelom odborného vzdelávania a prehlbovania kvalifikácie inšpektorov práce financované z Európskeho sociálneho fondu v rámci projektu „Zlepšenie kvality poskytovaných verejných služieb vzdelávaním zamestnancov inšpekcie práce“, ktoré

bolo zamerané na rôzne špecifické odborné témy (závažné priemyselné havárie, železničná doprava, vyhradené technické zariadenia plynové atď.).

Projekt ďalšieho vzdelávania inšpektorov práce – „Zlepšenie kvality poskytovaných verejných služieb vzdelávaním zamestnancov inšpekcie práce“ - vid' príloha č. 3.

3.4.2 Bezpečnostný technik (BT) a autorizovaný bezpečnostný technik (ABT)

Bezpečnostný technik a autorizovaný bezpečnostný technik vykonávajú úlohy bezpečnostnotechnickej služby v zmysle zákona o BOZP buď ako interní zamestnanci, alebo dodávateľkou formou na komerčnej úrovni, pričom tieto služby si objednávajú zamestnávateľa pre svojich zamestnancov. Odborný prínos BT a ABT pre zamestnávateľov je najmä v oblasti poradenstva pri zabezpečovaní odborných, metodických, organizačných, kontrolných, koordinačných, vzdelávacích úloh a iných úloh v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä z hľadiska primeranosti pracovných priestorov a stavieb, pracovných procesov a pracovných postupov, pracovných prostriedkov a iných technických zariadení, pracovného prostredia a ich technického, organizačného a personálneho zabezpečenia.

Bezpečnostný technik a autorizovaný bezpečnostný technik sú povinní spolupracovať s príslušnými organizačnými útvarmi zamestnávateľa.

Funkciu bezpečnostného technika a autorizovaného bezpečnostného technika možno výnimočne zlúčiť len s inými odbornými činnosťami zameranými na zabezpečovanie ochrany života alebo zdravia zamestnanca, prevenciu závažných priemyselných havárií, ochranu pred požiarmi a na vykonávanie odborných prehliadok a odborných skúšok vyhradených technických zariadení.

Odborné úlohy a poradenské služby v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci poskytujú bezpečnostný technik a autorizovaný bezpečnostný technik najmä pri týchto povinnostiach zamestnávateľov:

- zlepšovať pracovné podmienky a prispôbovať ich zamestnancom,
- zisťovať nebezpečenstvo a ohrozenie pri všetkých činnostiach vykonávaných zamestnancami,
- posudzovať riziko a vypracovať písomný dokument o posúdení rizika pri všetkých činnostiach vykonávaných zamestnancami,
- zabezpečovať, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, materiály, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov,
- zabezpečovať kontrolu bezpečnosti technických zariadení a potrebnú údržbu a opravy pracovísk, strojov a technických zariadení,
- zabezpečovať, aby faktory pracovného prostredia (chemické, fyzikálne, biologické) a faktory ovplyvňujúce psychickú pracovnú záťaž a sociálne faktory neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov,
- odstraňovať nebezpečenstvo a ohrozenie, a ak to podľa dosiahnutých vedeckých a technických poznatkov nie je možné, vykonať opatrenia na ich obmedzenie a pripravovať opatrenia na ich odstránenie,
- nahrádzať namáhavé a jednotvárne práce a práce v sťažených a zdravíu nebezpečných alebo škodlivých pracovných podmienkach vhodnými pracovnými prostriedkami, pracovnými postupmi, výrobnými postupmi a zdokonaľovaním organizácie práce,

- určovať bezpečné pracovné postupy,
- určovať a zabezpečovať ochranné opatrenia, ktoré sa musia vykonať, a ak je to potrebné, určovať a zabezpečovať ochranné prostriedky, ktoré sa musia používať,
- písomne vypracovať, pravidelne vyhodnocovať a podľa potreby aktualizovať koncepciu politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- vydávať vnútorné predpisy, pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dávať pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Bezpečnostný technik a autorizovaný bezpečnostný technik **poskytuje zamestnávateľovi odborné poradenské služby** pri vypracovaní zoznamu poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov na základe posúdenia rizika a hodnotenia nebezpečenstiev vyplývajúcich z pracovného procesu a z pracovného prostredia a **pri vhodnom výbere potrebných účinných osobných ochranných pracovných prostriedkov** s príslušnou dokumentáciou preukazujúcou ich účel (certifikát, ES vyhlásenie o zhode).

Bezpečnostný technik a autorizovaný bezpečnostný technik **sa podieľajú aj na zisťovaní príčin a všetkých okolností vzniku nebezpečnej udalosti, pracovného úrazu, iného úrazu, choroby z povolania, ohrozenia chorobou z povolania** a pri prijímaní a vykonaní potrebných opatrení, aby sa zabránilo opakovaniu podobných udalostí.

V prípade, že ide o **závažný pracovný úraz** je nevyhnutná účasť autorizovaného bezpečnostného technika pri zisťovaní príčin vzniku tohto úrazu.

Odborné úlohy v oblasti ochrany bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci **u zamestnávateľa, ktorý vykonáva činnosti s vyšším rizikom**, pri ktorých môže pri plnení pracovných povinností vzniknúť závažné poškodenie zdravia zamestnancov alebo pri ktorých častejšie vzniká poškodenie ich zdravia (príloha č. 1 zákona o BOZP), **samostatne vykonáva autorizovaný bezpečnostný technik.**

Ide napríklad o činnosti ako pestovanie plodín a chov zvierat, lesníctvo a ťažba dreva, výroba potravín, tlač a služby súvisiace s tlačou, výroba chemikálií a chemických produktov, výroba a spracovanie kovov, výroba elektrických zariadení, výroba nábytku, výstavba budov, špecializované stavebné práce, pozemná doprava a doprava potrubím, zdravotníctvo a iné.

Bezpečnostný technik môže vykonávať odborné úlohy u zamestnávateľa, ktorý vykonáva činnosti s vyšším rizikom (príloha č. 1 zákona o BOZP), len pod dozorom autorizovaného bezpečnostného technika.

Bezpečnostný technik a autorizovaný bezpečnostný technik primerane plní úlohy ustanovené v § 26 (Pracovná zdravotná služba) zákona o BOZP a v záujme optimalizácie pracovných podmienok ovplyvňuje postoje zamestnávateľa, vedúcich zamestnancov a zamestnancov k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

Výchova a vzdelávanie BT a ABT

Bezpečnostným technikom môže byť podľa § 23 zákona o BOZP fyzická osoba, ktorá:

- a) má úplné stredné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie, **absolvovala odbornú prípravu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a na základe vykonanej skúšky získala osvedčenie o odbornej spôsobilosti bezpečnostného technika** (ďalej len "osvedčenie bezpečnostného technika") u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou, alebo
- b) **získala odborné vzdelanie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a osvedčenie bezpečnostného technika na základe vykonanej skúšky v rámci stredoškolského štúdia ukončeného maturitnou skúškou alebo vysokoškolského štúdia** na oprávnenej škole (ďalej len „škola“), ktorá obsah a rozsah študijného zamerania bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci vymedzila po dohode s Národným inšpektorátom práce, a tak získala oprávnenie na výchovu a vzdelávanie bezpečnostného technika.

Minimálny obsah a rozsah odbornej prípravy a odborného vzdelávania bezpečnostného technika ustanovuje **vyhláška MPSVR SR č. 356/2007 Z. z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách a rozsahu výchovnej a vzdelávacej činnosti, o projekte výchovy a vzdelávania, vedení predpísanej dokumentácie a overovaní vedomostí účastníkov výchovnej a vzdelávacej činnosti (ďalej len "vyhláška o výchove a vzdelávaní").

Výchova a vzdelávanie bezpečnostných technikov v rozsahu najmenej 176 hodín, z toho 12 hodín na overovanie znalostí a konzultácie, obsahuje najmä:

I. časť - Všeobecné požiadavky podľa prílohy č. 1 vyhlášky o výchove a vzdelávaní (Zákonník práce, zákon o BOZP., zákon o inšpekcii práce, zákon č. 355/2007 Z. z.) a všeobecné predpisy o správnom konaní týkajúce sa vykonávania úloh bezpečnostnotechnickej služby v rozsahu najmenej 30 hodín.

II. časť - Osobitné požiadavky

- 1) Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci upravená právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vybrané právne záväzné akty a iné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie a ich orgánov a vybrané dokumenty Medzinárodnej organizácie práce v rozsahu najmenej 68 hodín vrátane:
  - a) politiky a riadenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci u zamestnávateľa,
  - b) posudzovania rizík (postup analyzovania rizík a hodnotenia rizík),
  - c) bezpečnosti technických zariadení a vybraných oblastí bezpečnosti určených výrobkov,
  - d) havarijného plánu a traumatologického plánu,
  - e) činnosti bezpečnostného technika u zamestnávateľa,
  - f) rozborov pracovnej úrazovosti a chorôb z povolania,
  - g) úrazového poistenia a odškodňovania pracovných úrazov a chorôb z povolania.
- 2) Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci upravená v právnych predpisoch vydaných na vykonanie zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov vrátane právne záväzných aktov a iných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie a ich orgánov a vrátane predpisov upravujúcich faktory pracovného prostredia, poskytovanie prvej pomoci a vybrané oblasti priemyselnej ergonómie v rozsahu najmenej 36 hodín,

- 3) bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci podľa ekonomických činností, najmä v stavebníctve, poľnohospodárstve a lesníctve, doprave a skladovaní, zdravotníctve a sociálnej pomoci a v strojárskom priemysle v rozsahu najmenej 30 hodín.

Spôsob záverečného overovania vedomostí:

- a) písomná skúška z I. časti a II. časti s minimálnym počtom 40 otázok,
- b) ústna skúška, pri ktorej sú otázky zostavené z I. časti a II. časti.

Forma skončenia: písomný doklad "Osvedčenie bezpečnostného technika". Odborným zástupcom výchovy a vzdelávania u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie je autorizovaný bezpečnostný technik.

Autorizovaný bezpečnostný technik je v zmysle § 24 zákona o BOZP bezpečnostný technik podľa § 23 zákona o BOZP, ktorý **po absolvovaní najmenej dvoch rokov odbornej praxe bezpečnostného technika** po získaní osvedčenia bezpečnostného technika úspešne vykonal skúšku pred skúšobnou komisiou vymenovanou Národným inšpektorátom práce.

Žiadateľ o vykonanie skúšky a vydanie osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika podá na Národný inšpektorát práce písomnú žiadosť a predloží potrebné doklady v zmysle §24 zákona o BOZP.

Odborná prax sa preukazuje písomným potvrdením zamestnávateľa o výkone odborných činností a jeho dĺžke. Pri dodávateľskom spôsobe výkonu úloh bezpečnostného technika sa odborná prax preukazuje príslušnou zmluvou o výkone odborných činností s uvedením dĺžky výkonu u jednotlivých odberateľov jeho služieb. **Skúška** pozostáva z písomnej časti a ústnej časti.

Pri odbornej skúške musí žiadateľ preukázať znalosť právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a schopnosť uplatňovať ich a znalosť požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a schopnosť prakticky ich vykonávať; okruh požiadaviek zverejňuje Národný inšpektorát práce.

Autorizovaným bezpečnostným technikom je aj fyzická osoba, ktorej vydá Národný inšpektorát práce osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika na základe písomnej žiadosti a dokladu preukazujúceho úplné stredné alebo vysokoškolské vzdelanie, správneho poplatku a najmenej päťročného plnenia odborných činností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v štátnozamestnaneckom pomere alebo v služobnom pomere. O vydanie osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika možno písomne požiadať najneskôr do dvoch rokov od skončenia plnenia uvedených odborných činností. Schéma č. 1 poskytuje prehľad postupu získania osvedčenia výkon BT a ABT.

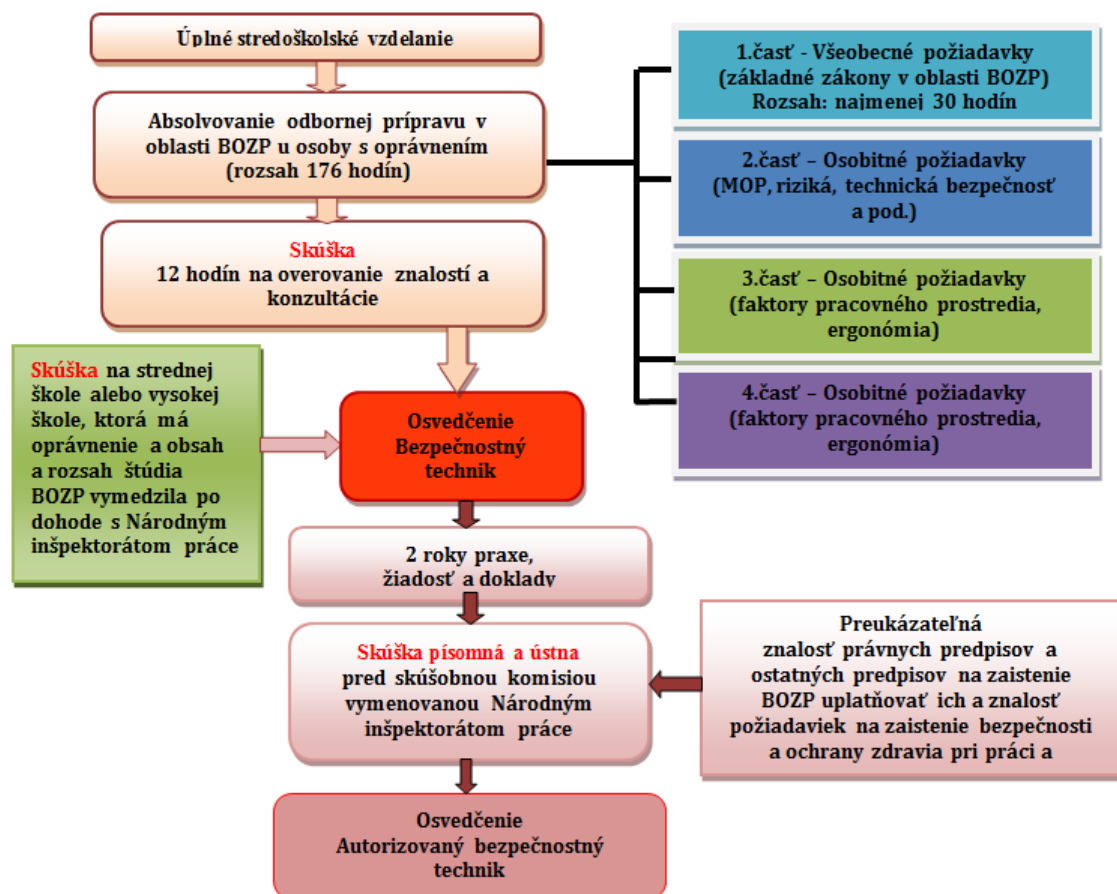

Schéma 1 Získanie osvedčenia na výkon BT a ABT

Ďalšie vzdelávanie BT a ABT

Osvedčenie bezpečnostného technika a autorizovaného technika sa vydáva na neurčitý čas. Bezpečnostný technik a autorizovaný bezpečnostný technik sú povinní absolvovať najmenej **každých päť rokov** od vydania osvedčenia **aktualizačnú odbornú prípravu** podľa osobitného predpisu u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou. Bez potvrdenia o absolvovaní aktualizácie odbornej prípravy je osvedčenie neplatné.

Aktualizačná odborná príprava bezpečnostných technikov v rozsahu najmenej 16 hodín obsahuje najmä:

1. zmeny v požiadavkách uvedených v I. časti a II. časti vyhlášky o výchove a vzdelávaní (zmeny v príslušných právnych a ostatných predpisoch),
2. stav a vývoj pracovnej úrazovosti,
3. aktuálne poznatky z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Forma skončenia: potvrdenie o absolvovaní aktualizácie odbornej prípravy s uvedením dátumu jej vykonania.

Odborným zástupcom výchovy a vzdelávania u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie je autorizovaný bezpečnostný technik.

3.4.3 Vedúci zamestnanci

Úlohy zamestnávateľa v oblasti starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci **sú povinní zabezpečovať vedúci zamestnanci na všetkých stupňoch riadenia** v rozsahu úloh vyplývajúcich z ich funkcií. Tieto úlohy sú rovnocennou a neoddeliteľnou súčasťou ich pracovných povinností.

Starostlivosť o bezpečnosť a zdravie zamestnancov pri práci a o zlepšovanie pracovných podmienok ako základných súčastí ochrany práce **je rovnocennou a neoddeliteľnou súčasťou plánovania a plnenia pracovných úloh vedúcich zamestnancov.**

Vedúci zamestnanci sú povinný dodržiavať základné povinnosti a to najmä:

- a) riadiť a kontrolovať prácu zamestnancov,
- b) utvárať priaznivé pracovné podmienky a zaisťovať bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci,
- c) utvárať priaznivé podmienky na zvyšovanie odbornej úrovne zamestnancov a na uspokojovanie ich sociálnych potrieb,
- d) zabezpečovať, aby nedochádzalo k porušovaniu pracovnej disciplíny.

Zamestnanci na vedúcich pozíciách aplikujú v pracovnom procese vypracovanú dokumentáciu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a **sú povinný** v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci **najmä:**

- vykonávať opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- zlepšovať pracovné podmienky a prispôbovať ich zamestnancom,
- zisťovať nebezpečenstvá a ohrozenia, posudzovať riziko,
- zabezpečovať, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, materiály, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov,
- zabezpečovať kontrolu bezpečnosti technických zariadení a potrebnú údržbu a opravy pracovísk, strojov a technických zariadení,
- zabezpečovať, aby faktory pracovného prostredia (chemické, fyzikálne, biologické) a faktory ovplyvňujúce psychickú pracovnú záťaž a sociálne faktory neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov,
- odstraňovať nebezpečenstvo a ohrozenie, a ak to podľa dosiahnutých vedeckých a technických poznatkov nie je možné, vykonať opatrenia na ich obmedzenie a pripravovať opatrenia na ich odstránenie,
- nahrádzať namáhavé a jednotvárne práce a práce v sťažených a zdravíu nebezpečných alebo škodlivých pracovných podmienkach vhodnými pracovnými prostriedkami, pracovnými postupmi, výrobnými postupmi a zdokonaľovaním organizácie práce,
- určovať bezpečné pracovné postupy,
- určovať a zabezpečovať ochranné opatrenia, ktoré sa musia vykonať, a ak je to potrebné, určovať a zabezpečovať ochranné prostriedky, ktoré sa musia používať,
- vydávať vnútorné predpisy, pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dávať pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,

- viesť a uchovávať predpísanú dokumentáciu, záznamy a evidenciu súvisiacu s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci päť rokov odo dňa, keď bol v nich vykonaný posledný záznam, ak osobitný predpis neustanovuje inak,
- zabezpečiť pravidelne, zrozumiteľne a preukázateľne oboznamovať každého zamestnanca s právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, so zásadami bezpečnej práce, zásadami ochrany zdravia pri práci, zásadami bezpečného správania na pracovisku a s bezpečnými pracovnými postupmi a overovať ich znalosť,
- zabezpečiť vypracovanie zoznamu poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov na základe posúdenia rizika a hodnotenia nebezpečenstiev vyplývajúcich z pracovného procesu a z pracovného prostredia,
- bezplatne poskytovať zamestnancom, u ktorých to vyžaduje ochrana ich života alebo zdravia, potrebné účinné osobné ochranné pracovné prostriedky a viesť evidenciu o ich poskytnutí,
- udržiavať osobné ochranné pracovné prostriedky v používateľnom a funkčnom stave a dbať o ich riadne používanie,
- plniť povinnosti v súvislosti s oznámením a vznikom nebezpečnej udalosti, pracovného úrazu, iného úrazu, choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania.

Medzi **najdôležitejšie úlohy vedúcich zamestnancov** z pohľadu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci patrí:

- zaraďovanie zamestnancov na výkon práce so zreteľom na ich zdravotný stav (výsledok posúdenia ich zdravotnej a psychickej spôsobilosti na prácu, schopností a veku), kvalifikačné predpoklady a odbornú spôsobilosť podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- a zamedzenie, aby zamestnanci vykonávali práce, ktoré nezodpovedajú ich zdravotnej a psychickej spôsobilosti na prácu a kvalifikačným predpokladom.

Vedúci zamestnanci sú povinní sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania sa na pracovisku a bezpečných pracovných postupov, **najmä kontrolovať:**

- a) stav bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane stavu bezpečnosti technických zariadení; na ten účel v intervaloch určených osobitnými predpismi zabezpečovať kontrolu tohto stavu, meranie a hodnotenie faktorov pracovného prostredia, úradné skúšky, odborné prehliadky a odborné skúšky vyhradených technických zariadení,
- b) či zamestnanec nie je v pracovnom čase pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok a či dodržiava určený zákaz fajčenia v priestoroch zamestnávateľa,
- c) činnosť zamestnanca na odlúčenom pracovisku a zamestnanca, ktorý pracuje na pracovisku sám,
- d) riadne používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, ochranných zariadení a iných ochranných opatrení.

Vzdelávanie vedúcich zamestnancov

Posudzovanie a požiadavky na odbornosť vedúcich zamestnancov je v kompetencii zamestnávateľov. Obsah oboznámenia a pravidelnosť opakovaného oboznámenia vedúcich zamestnancov musia byť prispôsobené charakteru práce vykonávanej zamestnancom, jeho pracovisku a iným okolnostiam, ktoré sa týkajú výkonu práce, najmä:

- pracovným prostriedkom,
- pracovným postupom,
- novým alebo zmeneným nebezpečenstvám a ohrozeniam.

Výchovu a vzdelávanie vedúcich zamestnancov upravuje vyhláška o výchove a vzdelávaní, ktorá definuje obsah rozsah vzdelávania.

Oboznamovanie vedúceho zamestnanca v rozsahu najmenej troch hodín obsahuje:

I. časť: Všeobecné požiadavky podľa prílohy č. 1 vyhlášky o výchove a vzdelávaní (Zákonník práce, zákon o BOZP, zákon o inšpekcii práce, zákon č. 355/2007 Z. z.)

II. časť: Osobitné požiadavky so zameraním na

- a) bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci upravenú ďalšími právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa charakteru vykonávanej práce,
- b) vnútorné predpisy a pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci vydané zamestnávateľom, zásady bezpečnej práce, zásady ochrany zdravia pri práci, zásady bezpečného správania na pracovisku a bezpečné pracovné postupy podľa charakteru vykonávanej práce.

Spôsob záverečného overovania vedomostí: Záverečné overovanie vedomostí účastníkov výchovnej a vzdelávacej činnosti (ďalej len „záverečné overovanie vedomostí“) sa vykonáva:

- a) **písomnou skúškou alebo ústnou skúškou;** na úspešné overenie vedomostí písomnou skúškou je potrebných najmenej 75 % správnych odpovedí,
- b) **skúškou z praktickej časti,** ak je praktická časť súčasťou výchovy a vzdelávania.

Forma skončenia: písomný doklad „Záznam o oboznámení zamestnanca“.

Odborným zástupcom výchovy a vzdelávania u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie je autorizovaný bezpečnostný technik.

Ďalšie vzdelávanie vedúcich zamestnancov

Ďalšie opakované oboznamovanie vedúcich zamestnancov sa vykonáva **najmenej raz za dva roky**, ak právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci neustanovujú kratší čas.

Opakované oboznamovanie vedúceho zamestnanca v rozsahu najmenej troch hodín obsahuje:

1. **všeobecné požiadavky** podľa prílohy č. 1 vyhlášky o výchove a vzdelávaní. (Zákoník práce, zákon o BOZP, zákon o inšpekcii práce, zákon č. 355/2007 Z. z.), **najmä zmeny právnych predpisov,**
2. **bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci podľa charakteru vykonávanej práce,** nové právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, poznatky o pracovnej úrazovosti a chorobách z povolania a iné poznatky podľa charakteru vykonávanej práce.

Spôsob záverečného overovania vedomostí: Záverečné overovanie vedomostí účastníkov výchovnej a vzdelávacej činnosti (ďalej len "záverečné overovanie vedomostí") sa vykonáva:

a) písomnou skúškou alebo ústnou skúškou; na úspešné overenie vedomostí písomnou skúškou je potrebných najmenej 75 % správnych odpovedí,

b) skúškou z praktickej časti, ak je praktická časť súčasťou výchovy a vzdelávania.

Forma skončenia: písomný doklad "Záznam o oboznámení zamestnanca".

Odborným zástupcom výchovy a vzdelávania u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie je autorizovaný bezpečnostný technik.

Vzhľadom na rozsah povinností vedúcich zamestnancov sa pravidelnosť opakovaného oboznamovania **raz za dva roky v rozsahu 3 hodín** v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci týchto zamestnancov javí ako **nedostačujúca** a to najmä z dôvodu, že zabezpečujú plnenie úloh zamestnávateľa v rozsahu úloh vyplývajúcich z ich funkcií.

3.4.4 Zamestnávateľia

Zamestnávateľia si pri plnení úloh, ktoré súvisia so zaistovaním bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zvyčajne prizývajú osoby s príslušnou odbornosťou.

V oblasti zisťovania nebezpečenstiev a ohrození, posudzovania rizika, pri určovaní bezpečných pracovných postupov, pri zisťovaní príčin a všetkých okolností vzniku nebezpečnej udalosti, pracovného úrazu, iného úrazu, choroby z povolania, ohrozenia chorobou z povolania a výberu vhodných a účinných osobných ochranných pracovných prostriedkov využívajú odborné služby **bezpečnostných a autorizovaných bezpečnostných technikov.**

V oblasti zabezpečovania bezpečnosti technických zariadení využívajú zamestnávateľia odborné činnosti **revízných technikov a osôb odborne spôsobilých na opravy a montáž** technických zariadení do funkčného celku na mieste budúcej prevádzky.

Povinnosti a úlohy zamestnávateľov vo vzťahu k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci upravuje zákon o BOZP, ktoré aplikujú v pracovnom procese najmä zamestnanci na vedúcich pozíciách.

Vzdelávanie zamestnávateľov

Odbornosť **zamestnávateľov** v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci nie je ustanovená právnymi predpismi, sú však jasne ustanovené **povinnosti**

zamestnávateľov vo vzťahu k zamestnancom v oblasti ochrany práce, vrátane bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci najmä:

- zákonom č. 311/2001 Z. z. ZÁKONNÍK PRÁCE v znení neskorších predpisov,
- zákonom č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákonom č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ďalšie vzdelávanie zamestnávateľov

Legislatíva, resp. zákon o BOZP dáva možnosť **zamestnávateľom**, ktorými sú fyzické osoby, alebo štatutárnym orgánom zamestnávateľa, ktorí sú právnickými osobami, **na svojich pracoviskách osobne vykonávať odborné úlohy bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika, ak sú na ich plnenie odborne spôsobilí a:**

- a) zamestnávajú menej ako päť zamestnancov, ak jeho kód podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností je uvedený v prílohe č. 1 zákona o BOZP, (ide napríklad o činnosti ako pestovanie plodín a chov zvierat, výroba chemikálií, výroba a spracovanie kovov, výstavba budov, špecializované stavebné práce, pozemná doprava, zdravotníctvo a iné),
- b) zamestnávajú menej ako 19 zamestnancov, ak jeho kód podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností nie je uvedený v prílohe č. 1 zákona o BOZP.

Zamestnávateľ, ktorým je fyzická osoba, alebo štatutárny orgán zamestnávateľa, ktorý je právnickou osobou, **je na osobné plnenie odborných úloh bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika na svojich pracoviskách odborne spôsobilý, ak:**

- a) **získal odborné vzdelanie** v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci stredoškolským štúdiom alebo vysokoškolským štúdiom, alebo
- b) **absolvoval špecifickú odbornú prípravu** z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v rozsahu najmenej 16 hodín u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou.

Legislatívne nie je upravená aktualizácia skúšky, resp. opakované školenie zamestnávateľov, ktorí majú písomný doklad "Potvrdenie o absolvovaní špecifickej odbornej prípravy" na osobný výkon odborných úloh bezpečnostných technikov a autorizovaných bezpečnostných technikov od osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie.

3.5 Príklady návrhu legislatívnych zmien podnecujúcich zlepšenie stavu a úrovne ochrany práce v podmienkach SR

Pri vypracovaní týchto učebných textov jednou z úloh bolo analyzovať súčasné právne predpisy. Výsledky analýzy ukázali na potrebu iniciovania legislatívnych zmien, ktorých schválenie a uplatnenie v praxi by pôsobilo smerom k zlepšeniu vzdelávania občanov SR v oblasti BOZP a následne by sa pozitívne prejavilo v znižovaní počtu úrazovosti

zamestnancov a to najmä na počte smrteľných pracovných úrazov a ťažkej ujme na zdraví. Z uvedeného dôvodu autori v spolupráci s Inšpektorátom práce v Nitre iniciovali zmeny v legislatíve. Účelom a zmyslom zaradenia tých návrhov do učebného textu bolo ukázať čitateľovi – študentovi, ako správne formulovať návrhy zmien do zákona a ich zdôvodnenie. Autori predpokladajú, že uvedené príklady, pomôžu v prípade potreby navrhovateľovi zmien v zákone, vytvoriť ich správnu formuláciu a zdôvodnenie.

3.5.1 Príklad schválenej navrhovanej zmeny zákona o BOZP (návrh zo dňa 19.9.2012)

§ 11 Rekondičný pobyt - vzhľadom na vykonávanie prác zamestnancami v sťažených pracovných prostrediach (napr. hluk, žiarenie, biologický faktor atď.) **sme navrhovali vypustiť celý ods. 3).**

Pôvodné znenie:

„(3) Podmienka účelnosti rekondičného pobytu z hľadiska prevencie profesionálneho poškodenia zdravia nie je splnená, ak je zamestnanec pri práci exponovaný niektorému z faktorov pracovného prostredia, a to a) faktoru spôsobujúcemu vznik profesionálnej kožnej alergie, b) biologickému faktoru, c) elektromagnetickému žiareniu, d) ultrafialovému žiareniu, e) infračervenému žiareniu, f) laseru, g) hluku.“

Odôvodnenie: *V súčasnej platnej právnej úprave dochádzalo k znevýhodňovaniu zamestnancov pracujúcich v prostredí, kde sa nachádzajú faktory pracovného prostredia uvedené v ods. 3) voči iným zamestnancom, ktorí tiež pracujú v rizikových kategóriách, ale z titulu iných faktorov (napr. prašnosti, chemických faktorov atď.) Takéto vychádzanie v ústrety zamestnávateľom a podnikateľom je nenáležité a nenúti ich v zlepšovaní všetkých faktorov práce, vrátane fyzikálnych faktorov (hluk, žiarenie atď.)*

Súčasný právny stav: Z uvedeného návrhu je od 1.7.2013 zrušené písm. g) **hluk**

§ 11 Rekondičný pobyt – v ods. 11 sme navrhovali skrátiť obdobie, počas ktorého zamestnanec nepretržite vykonáva prácu zaradenú do kategórií rizikových prác.

Pôvodné znenie:

„(11) Na rekondičnom pobyte je povinný zúčastniť sa zamestnanec, ktorý nepretržite vykonáva prácu zaradenú do tretej kategórie počas najmenej šiestich rokov, a zamestnanec, ktorý nepretržite vykonáva prácu zaradenú do štvrtej kategórie počas najmenej piatich rokov. Nepretržitým vykonávaním práce je aj jej prerušenie na menej ako osem týždňov.“

Odôvodnenie: *Skrátenie obdobia, počas ktorého sú zamestnanci nepretržite vystavený exponovaným pracovným faktorom a tým aj poškodením zdravia je navrhované tým, aby sa vo väčšej miere zvyšoval samotný ozdravný efekt rekondičných pobytov*

Súčasný právny stav: Z uvedeného návrhu je od 1.1.2014 zmena a to:

„(11) Na rekondičnom pobyte je povinný zúčastniť sa zamestnanec, ktorý nepretržite vykonáva prácu zaradenú do tretej kategórie počas najmenej **piatich rokov**, a zamestnanec, ktorý nepretržite vykonáva prácu zaradenú do štvrtej kategórie počas

najmenej **štyroch rokov**. Nepretržitým vykonávaním práce je aj jej prerušenie na menej ako osem týždňov.“

§ 11 Rekondičný pobyt – v ods. 12 sme navrhovali skrátiť odpracované obdobie po rekondičnom pobyte, po ktorom vzniká nárok na ďalší rekondičný pobyt a tiež znížiť počet pracovných zmien odpracovaných vo vybranom povolani za toto obdobie.

Pôvodné znenie:

„(12) Na ďalšom rekondičnom pobyte je zamestnanec povinný zúčastniť sa raz za štyri roky, ak odpracoval v tomto období vo vybranom povolaní najmenej 800 pracovných zmien, a zamestnanec, ktorý pracuje s dokázaným chemickým karcinogénom, ak odpracoval najmenej 500 pracovných zmien.“

Odôvodnenie: *Za účelom dôraznejšej prevencie pred vznikom chorôb z povolania a lepšej zdravotnej regenerácie zamestnancov navrhujeme skrátenie tohto obdobia, počas ktorého sú zamestnanci nepretržite vystavený exponovaným pracovným faktorom a tým aj poškodením zdravia.*

Súčasný právny stav: Z uvedeného návrhu je od 1.1.2014 zmena:

„(12) Na ďalšom rekondičnom pobyte je zamestnanec povinný zúčastniť sa raz za **tri roky**, ak odpracoval v tomto období vo vybranom povolaní **najmenej 600** pracovných zmien, a zamestnanec, ktorý pracuje s dokázaným chemickým karcinogénom, ak odpracoval **najmenej 400** pracovných zmien.“

§ 15 Oprávnenie na činnosť – navrhovali sme určiť dobu, po uplynutí ktorej možno opätovne požiadať o vydanie oprávnenia na vykonávanie odborných prehliadok a odborných skúšok po jeho odobratí

Odôvodnenie: *Navrhujeme určiť dobu, kedy možno požiadať o opätovné vydanie oprávnenia, ak bolo oprávnenie odobraté za nedodržanie zákonom stanovených podmienok.*

Súčasný právny stav: Z uvedeného návrhu je od 1.7.2013 zmena a to vznik ods. 10, kde je uvedené:

„(10) Zamestnávateľ, ktorému bolo odobraté oprávnenie podľa odseku 7, môže opätovne požiadať o vydanie oprávnenia najskôr **po uplynutí jedného roka** odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o odobratí oprávnenia.“

§ 16 Osvedčenie na vykonávanie činnosti a preukaz na vykonávanie činnosti - navrhovali sme, aby sa samotné overenie odborných vedomostí pri vydávaní osvedčení na vykonávanie činnosti revíznych technikov vykonávalo pred príslušným orgánom štátnej správy.

Odôvodnenie: *Absolvovanie odbornej prípravy v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom vykoná osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie a samotné overenie odborných vedomostí vykoná príslušný orgán štátnej správy. Tým by sa zvýšili poznatky o kvalite pripravených revíznych technikov priamo na inšpektoráte práce, ktoré im*

osvedčenia vydávajú a vedú ich v evidencii, teda išlo by o overenie vedomostí štátom a nie súkromnou spoločnosťou. Zároveň by sa zvýšila prehľadnosť v rámci celej sústavy inšpekcie práce a aj kvalita preskúšania by bola na oveľa vyššej úrovni, ako je tomu v súčasnom stave.

Súčasný právny stav: Z uvedeného návrhu je od 1.7.2013 zmena a to zrušenie názvu a obsahu § 16 v plnom rozsahu a jeho nahradenie za **§ 16 Preukaz, osvedčenie a doklad**, kde je uvedené v ods. 1 pod bodom 1, že **inšpektorátom práce ukladá povinnosť vydávať preukazy, osvedčenia a doklady**, ak ide o činnosť uvedenú v prílohe č. 1a písm. a) až g), i) až k) a m) po predchádzajúcom overení vedomostí u oprávnenej právnickej osoby:

- a) revízneho technika vyhradených technických zariadení tlakových,
- b) osoby na obsluhu kotla I. až V. triedy,
- c) osoby na opravu kotla I. až V. triedy a na opravu potrubného vedenia s médiom para, horúca voda alebo vzduch,
- d) revízneho technika vyhradených technických zariadení zdvíhacích,
- e) osoby na obsluhu mobilného žeriava výložníkového typu a vežového žeriava výložníkového typu,
- f) osoby na obsluhu pohyblivej pracovnej plošiny na podvozku s motorovým pohonom, ktorá je určená na prevádzku na pozemných komunikáciách, a s výškou zdvihu nad 1,5 m,
- g) osoby na opravu osobného výtahu a nákladného výtahu s povolenou dopravou osôb,
- i) revízneho technika vyhradených technických zariadení plynových,
- j) osoby na obsluhu vyhradených technických zariadení plynových s vysokou mierou ohrozenia (skupina A) pracujúcich s nebezpečnými plynmi okrem zariadení určených na zásobovanie plynom z kovových tlakových nádob stabilných alebo z kovových tlakových nádob na dopravu plynov (tlakové stanice) a zariadení určených na rozvod plynov,
- k) osoby na opravu vyhradených technických zariadení plynových s vysokou mierou ohrozenia (skupina A) pracujúcich s nebezpečnými plynmi,
- m) revízneho technika vyhradených technických zariadení elektrických.

§ 16 Osvedčenie na vykonávanie činnosti a preukaz na vykonávanie činnosti – navrhovali sme úpravu podmienky periodicity posúdenia zdravotného stavu fyzickej osoby, ktorá vykonáva činnosť v zmysle § 16.

Odôvodnenie: Zdravotná spôsobilosť fyzických osôb patrí medzi základné náležitosti vo vzťahu k práci. Vybrané profesie sa majú podrobovať lekárskej preventívnej prehliadke, čo v tomto prípade pri získavaní osvedčenia príp. preukazu pre revíznych technikov, lešenárov, či osoby obsluhujúcej vybrané stavebné alebo poľnohospodárske stroje a zariadenia neplatilo. Tieto profesie si vyžadujú, aby zdravotná spôsobilosť na prácu bola podmienkou na vydanie osvedčenia príp. preukazu.

Súčasný právny stav: Z uvedeného návrhu je od 1.7.2013 zmena a to zrušenie názvu a obsahu § 16 v plnom rozsahu a jeho nahradenie za § 16 Preukaz, osvedčenie a doklad, pričom od 1.1.2014 je podmienka pre vydanie preukazu, osvedčenia alebo dokladu byť zdravotne spôsobilý na prácu potrebnú na vykonávanie činnosti, čo je uvedené v ods. 2 písm. b) v znení:

„(2) Podmienkou na vydanie preukazu, osvedčenia alebo dokladu podľa odseku 1 písm. b) je

- a) vek najmenej 18 rokov, ak právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci neustanovujú inak,
- b) vzdelanie a prax podľa právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,

c) zdravotná spôsobilosť na prácu potrebná na vykonávanie činnosti uvedenej v prílohe č. 1a,

d) absolvovanie odbornej prípravy v rozsahu ustanovenom právnymi predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,

e) overenie odborných vedomostí.“

§ 18 Spolupráca zamestnávateľov - navrhovali sme povinnosť, aby vzájomné informovanie sa zamestnávateľov, ktorých zamestnanci plnia úlohy na spoločnom pracovisku bolo zabezpečené písomnou formou a taktiež zamestnávateľ a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom vykonávajúci montážne, opravárenské, stavebné a iné práce pre iné fyzické osoby a právnické osoby by mali byť povinní dohodnúť s objednávateľom prác zabezpečenie a vybavenie pracoviska na bezpečný výkon práce písomne.

Pôvodné znenie:

(1) Ak zamestnanci viacerých zamestnávateľov alebo fyzické osoby oprávnené na podnikanie plnia úlohy na spoločnom pracovisku tak, že môže byť ohrozená ich bezpečnosť alebo zdravie je spolupráca zamestnávateľov a týchto osôb pri prevencii, príprave a vykonávaní opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, koordinácia činností a vzájomná informovanosť súčasťou uzavretých zmlúv. Zmluva určí, kto z nich je povinný vytvoriť podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov na spoločnom pracovisku a v akom rozsahu.

Odôvodnenie: Návrh vyplýva z aplikačnej praxe, nakoľko informovanie, zabezpečenie a vybavenie pracoviska na bezpečný výkon prác písomnou formou - dohodou má právnu záväznosť na rozdiel od ústnej dohody a z hľadiska dodržiavania právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je písomná dohoda prehľadnejšia a jednoznačnejšia forma dohody medzi subjektmi pracujúcimi na spoločnom pracovisku.

Súčasný právny stav: Z uvedeného návrhu je od 1.7.2013 zmena v ods. 1:

„(1) Ak zamestnanci viacerých zamestnávateľov alebo fyzické osoby oprávnené na podnikanie plnia úlohy na spoločnom pracovisku tak, že môže byť ohrozená ich bezpečnosť alebo zdravie, **musí byť spolupráca** zamestnávateľov a týchto osôb pri prevencii, príprave a vykonávaní opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, koordinácia činností a vzájomná informovanosť **písomne dohodnutá. Dohoda určí**, kto z nich je povinný vytvoriť podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov na spoločnom pracovisku a v akom rozsahu.“

§ 21 Preventívne a ochranné služby - navrhovali sme znovuzavedenie povinnosti pre zamestnávateľov zabezpečiť pracovnú zdravotnú službu pre zamestnancov prvej a druhej kategórie rizikových prác.

***Odôvodnenie:** vzhľadom na kvalitatívny prínos v oblasti ochrany života a zdravia navrhujeme zabezpečiť pracovnú zdravotnú službu aj pre zamestnancov 1. a 2. kategórie z dôvodu, že zamestnanci tejto kategórie tvoria 90% všetkých zamestnancov a je potreba zisťovať stav ochrany života a zdravia aj na pracoviskách, kde riziko poškodenia zdravia síce je na nižšej úrovni ale nie je zanedbateľné, hlavne čo sa týka zamestnancov 2. kategórie, kde sa nedá vylúčiť nepriaznivá odpoveď organizmu na záťaž faktormi práce a pracovného prostredia.*

***Súčasný právny stav:** Z uvedeného návrhu je od 1.8.2014 zmena a to zrušenie § 26 Pracovná zdravotná služba, nakoľko kompetencie zo zákona o BOZP sa presunuli do zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, v ktorom je uvedené, že zdravotný dohľad je zabezpečený aj nad zamestnancami patriacimi do kategórie 1 a 2, pričom dohľad nad pracovnými podmienkami môže vykonávať okrem verejného zdravotníka aj iný zdravotnícky pracovník so špecializáciou hygiena pracovných podmienok, všeobecný lekár alebo pracovný lekár a bezpečnostný technik.*

§ 23 Bezpečnostný technik – navrhovali sme v ods. 8 predĺženie doby opätovného požiadania o vykonanie odbornej skúšky.

Pôvodné znenie:

Bezpečnostný technik, ktorému bolo odobraté osvedčenie bezpečnostného technika, môže vykonať skúšku najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od odobratia osvedčenia bezpečnostného technika

***Odôvodnenie:** Bezpečnostný technik poskytuje zamestnávateľovi poradenské služby v oblasti odborných, metodických, organizačných, kontrolných, koordinačných, vzdelávacích úloh a iných úloh pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. V mnohých prípadoch nastáva situácia, že si tieto úlohy neplní v dostatočnej miere a tým ohrozuje život a zdravie zamestnancov v pracovnom procese. Pokiaľ sa preukáže jeho nečinnosť, nastáva odobratie osvedčenia a predĺženie lehoty na opätovné požiadanie má v tomto prípade výchovný a zároveň ekonomický charakter.*

***Súčasný právny stav:** Z uvedeného návrhu je od 1.7.2013 zmena v ods. 8 a to:*

„(8) Bezpečnostný technik, ktorému bolo odobraté osvedčenie bezpečnostného technika, môže vykonať skúšku najskôr po uplynutí **jedného roka** odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o odobratí osvedčenia bezpečnostného technika.“

§ 24 Autorizovaný bezpečnostný technik – navrhovali sme v ods. 11 predĺženie doby opätovného požiadania o vykonanie odbornej skúšky.

Pôvodné znenie:

„(11) Autorizovaný bezpečnostný technik, ktorému bolo odobraté osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika, môže o vykonanie odbornej skúšky požiadať najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od odobratia osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika.“

Odôvodnenie: Autorizovaný bezpečnostný technik poskytuje zamestnávateľovi poradenské služby v oblasti odborných, metodických, organizačných, kontrolných, koordinačných, vzdelávacích úloh a iných úloh pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. V mnohých prípadoch nastáva situácia, že si tieto úlohy neplní v dostatočnej miere a tým ohrozuje život a zdravie zamestnancov v pracovnom procese. Pokiaľ sa preukáže jeho nečinnosť, nastáva odobratie osvedčenia a predĺženie lehoty na opätovné požiadanie má v tomto prípade výchovný a zároveň ekonomický charakter.

Súčasný právny stav: Z uvedeného návrhu je od 1.7.2013 zmena v ods. 11 a to:

„(11) Autorizovaný bezpečnostný technik, ktorému bolo odobraté osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika, môže požiadať o vykonanie odbornej skúšky a vydanie osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika najskôr **po uplynutí jedného roka** odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o odobratí osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika.“

§ 26 Pracovná zdravotná služba - navrhovali sme spresniť úlohy, ktoré poskytuje pracovná zdravotná služba zamestnávateľovi.

Odôvodnenie: Vzhľadom na väčšiu efektivitu pri výkone zdravotného dohľadu navrhujeme terminologicky spresniť úlohy, ktoré bude vykonávať pracovná zdravotná služba u zamestnávateľa.

Súčasný právny stav: Z uvedeného návrhu je od 1.8.2014 zmena a to zrušenie § 26 Pracovná zdravotná služba, nakoľko kompetencie zo zákona o BOZP. sa presunuli do zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, konkrétne do vyhlášky č. 208/2014 Z. z. o pracovnej zdravotnej službe, kde sú uvedené spresnené úlohy, ktoré má vykonávať pracovná zdravotná služba.

3.5.2 Príklad schválenej navrhovanej zmeny zákona o inšpekcii práce

Dňa 25.4.2013 bola navrhovaná pripomienka k plánovanej zmene zákona zo strany MPSVaR:

§7 ods. 1 Inšpektorát práce - navrhovaná pripomienka

Pôvodné znenie:

(1) Inšpektoráty práce sú orgány štátnej správy. Inšpektoráty práce sú rozpočtové organizácie. Sídla a územné obvody inšpektorátov práce sú zhodné so sídlami a územnými obvodmi krajov. **Dozor nad dodržiavaním právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na pracoviskách jadrového zariadenia vykonáva Inšpektorát práce Nitra na celom území Slovenskej republiky.** Generálny riaditeľ môže písomne určiť inšpektorát práce, ktorý vykoná úlohy podľa odseku 3, aj v územnom obvode iného inšpektorátu práce v rozsahu jeho písomného poverenia; v tomto rozsahu úlohy podľa odseku 3 nevykoná inšpektorát práce, v ktorého územnom obvode ich vykoná inšpektorát práce určený v písomnom poverení.

Návrh znenia:

Navrhujeme ponechať pôvodné znenie § 7 ods. 1 vrátane štvrtej vety, ktorá sa má podľa **návrhu zákona Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky** vypustiť.

Odôvodnenie: Stanovisko opierame o výsledky dosiahnuté v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a o špecifické podmienky výkonu dozoru, na ktoré sú inšpektori práce Inšpektorátu práce Nitra od roku 2009 adaptovaní a dobre pripravení. Za obdobie výkonu dozoru Inšpektorátom práce Nitra na týchto špecifických pracoviskách s vysokým rizikom poškodenia zdravia či už pri výstavbe týchto zariadení alebo pri ich pravidelných odstávkach nebol zaznamenaný žiadny smrteľný pracovný úraz, pričom činnosti na týchto pracoviskách vykonávajú tisíce pracovníkov. Inšpektorát práce Nitra významne prispieva k udržaniu priaznivého vývoja stavu bezpečnosti a ochrany zdravia aj vyvodzovaním zodpovednosti za zistené porušenia predpisov v oblasti BOZP prostredníctvom nariadení na odstránenie nedostatkov, rozhodnutiami o zákazoch a primeranými sankčnými opatreniami.

Odborná príprava inšpektorov práce Inšpektorátu práce Nitra na vykonávanie dozoru v špecifickom prostredí pracovísk s jadrovým zariadením trvala stovky hodín a bola základom na ďalšie zvyšovanie odbornosti v danej oblasti. Títo inšpektori práce ovládajú zložitú problematiku technologických procesov a postupov na pracoviskách s jadrovým zariadením, vstupujú do primárnej časti jadrového zariadenia, kde je nevyhnutná aj ich zdravotná a psychická spôsobilosť. Inšpektori práce Inšpektorátu práce Nitra vykonávajú dozor v prostredí s upravenými podmienkami vstupov a preto sú povinní pravidelne absolvovať nevyhnuté lekárske prehliadky (raz ročne), psychologické vyšetrenie (raz za tri roky), skúšky z radiačnej ochrany (raz ročne) a vyšetrenie FAST SCAN – celotelovým detektorom na zisťovanie ožiarenia osoby.

Inšpektorát práce Nitra pravidelne vynakladá na zabezpečenie zdravotnej a psychickej spôsobilosti a na zabezpečenie potrebných osobných ochranných pracovných prostriedkov dotknutých inšpektorov práce značné finančné prostriedky. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, odborné znalosti a skúsenosti kvalifikovaných inšpektorov práce Inšpektorátu práce Nitra a ekonomické dopady v súvislosti s výdavkami na prípravu a zabezpečenie týchto pracovníkov nie je vhodné vytvárať ďalšie pracovisko na výkon dozoru nad BOZP na pracoviskách s jadrovým zariadením.

Zároveň je aj z hľadiska výkonu kvalitného a kvalifikovaného dozoru nad BOZP, pri ukladaní nápravných opatrení a ich následnej kontrole prínosný a výhodnejší centrálny prístup pre všetky pracoviská s jadrovým zariadením jedným subjektom orgánu dozoru, t.j. Inšpektorátom práce Nitra.

Súčasný právny stav: ponechané v pôvodnom znení, vypustené z návrhu MPSVaR

3.5.3 Príklad navrhovanej zmeny zákona o BOZP - v súčasnosti v legislatívnom procese

Návrhy zo dňa 01.10.2014.

§ 6 Všeobecné povinnosti zamestnávateľa - navrhujeme doplniť ods. u) v znení:

„určiť zamestnanca zodpovedného za vykonávanie preventívnych a ochranných činností v oblasti BOZP.“

Odôvodnenie: Uvedené vyplýva zo stanoviska Európskej komisie, nakoľko v súčasnosti zamestnávateľia na Slovensku nemajú povinnosť zaviesť tieto bezpečnostné opatrenia.

§ 7 Oboznamovanie a informovanie zamestnancov – navrhujeme v ods. 4 nahradenie slova „nevzťahujú“ slovom „vzťahujú“ a po úprave by text znel:

„Zamestnávateľ oboznamuje zamestnancov osobne alebo prostredníctvom vlastných zamestnancov, alebo fyzickej osoby, alebo právnickej osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce podľa § 27 ods. 3 (ďalej len "osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie"). Na oboznamovanie vlastných zamestnancov osobne zamestnávateľom alebo prostredníctvom jeho vlastných zamestnancov sa vzťahujú ustanovenia § 27 ods. 4 až 17.“

§ 7 Oboznamovanie a informovanie zamestnancov – navrhujeme v ods. 5 zrušiť príp. upraviť text, nakoľko v súčasnosti platí:

„Obsah a spôsob oboznámenia a pravidelnosť opakovaného oboznámenia musia byť prispôsobené charakteru práce vykonávanej zamestnancom, jeho pracovisku a iným okolnostiam, ktoré sa týkajú výkonu práce, najmä pracovným prostriedkom, pracovným postupom, novým alebo zmeneným nebezpečenstvám a ohrozeniam. **Zamestnávateľ je povinný upraviť vnútorným predpisom spôsob oboznamovania, vymedziť požiadavky na odbornú spôsobilosť vlastných zamestnancov na oboznamovanie** podľa odsekov 1 a 2 ;a pravidelnosť opakovaného oboznamovania tak, aby sa vykonávalo najmenej raz za dva roky, ak právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci neustanovujú kratší čas.“

Odôvodnenie návrhov: Takto predmetné ustanovenie dnes vytvára taký stav v oboznamovaní a informovaní zamestnancov, že zamestnávateľ si sám vymedzí požiadavky na odbornú spôsobilosť vlastných zamestnancov na oboznamovanie bez akýchkoľvek jasných odborných požiadaviek, pričom doslova vzniká právny názor, že môže poveriť ktoréhokoľvek zamestnanca, aby ten vykonal oboznamovanie podľa § 7 odsekov 1 a 2 zákona o BOZP.

Touto zmenou sa vlastne môžu vylúčiť z procesu oboznamovania zamestnancov odborní pracovníci či už interní alebo dodávateľia týchto služieb a práve títo sú najkompetentnejší poskytovať oboznamovanie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Sú to bezpečnostní technici a autorizovaní bezpečnostní technici, ktorí majú za sebou potrebnú prax a kvalifikačnú skúšku, aby mohli na potrebnej úrovni pôsobiť preventívne v záujme ochrany života a zdravia práve kvalifikovaným oboznamovaním zamestnancov v BOZP.

V súčasnosti v praxi autorizovaní bezpečnostní technici a bezpečnostní technici, ktorí dodávateľsky poskytujú odborné služby pri oboznamovaní ako osoby oprávnené na výchovu a vzdelávanie prichádzajú o prácu, nakoľko im zamestnávateľia oznamujú, že "školiť" v oblasti BOZP môžu vlastnými zamestnancami a požiadavky na ich odbornú spôsobilosť si určujú sami bez akéhokoľvek právneho rámca.

Tiež môže vzniknúť situácia, že zamestnávateľ uzavrie dohodu v zmysle Zákonníka práce na výkon týchto služieb s osobou, ktorá tým pádom bude zamestnanom firmy a nemusí byť kvalifikovanou osobou (BT alebo ABT) na oboznamovanie resp. výchovu a vzdelávanie

zamestnancov a teda nemusí poznať predpisy v oblasti BOZP a môže oboznamovať zamestnancov. Takýchto dohôd môže mať fyzická osoba neobmedzený počet. Takúto činnosť v podstate môžu vykonávať aj súčasní alebo bývalí zamestnanci sústavy inšpekcie práce, alebo akékoľvek fyzické osoby bez potrebnej kvalifikácie na výchovu a vzdelávanie na základe dohody v zmysle Zákonníka práce.

Súčasne platná právna úprava popiera princípy výchovy a vzdelávania zamestnancov kvalifikovanými pracovníkmi tým, že dáva možnosť oboznamovať ktorýmkoľvek zamestnancom bez potrebnej praxe, bez znalosti právnych a ostatných predpisov v BOZP, bez potrebných skúseností v súvislosti s problematikou BOZP, pracovnými úrazmi a ostatnými udalosťami, ktoré ohrozujú život a zdravie zamestnancov a ostatných osôb.

Zároveň je pre nás prekvapivé usmernenie k aplikácii ustanovenia § 7 ods. 5 zákona č. o BOZP, z ktorého podľa stanoviska Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR vyplýva, že toto ustanovenie nevymedzuje zákonné požiadavky na odbornú spôsobilosť zamestnancov zamestnávateľa, ktorí oboznamujú zamestnávateľových zamestnancov, ale práve naopak, je zamestnávateľ povinný upraviť len vnútorným predpisom spôsob oboznamovania, vymedziť požiadavky na odbornú spôsobilosť vlastných zamestnancov na oboznamovanie.

Takáto benevolencia v požiadavkách na odbornosť tejto zodpovednej a dôležitej činnosti je vo vzťahu prevencie pred poškodením zdravia a v záujme ochrany života jednoznačným krokom späť, pričom už zo samej podstaty prijatých koncepcií bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v SR vyplýva zvyšovanie úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ako znaku určitej vyspelosti spoločnosti, keď štát v zmysle ústavy SR, následného právneho rámca a prostredníctvom svojich štruktúr zabezpečuje ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci.

Kvalita a úroveň vzdelávania v širšom kontexte prezentuje kultúrnu, spoločenskú a ekonomickú vyspelosť zamestnávateľov a štátu vôbec. Kvalitné vzdelávanie, teda aj oboznamovanie a informovanie zamestnancov o predpisoch na zaistenie BOZP, ktoré súvisia s ich prácou je možné zabezpečovať výlučne odborne spôsobilými zamestnancami. Aj stratégia EÚ v oblasti starostlivosti o BOZP definovala kvalitu vzdelávania ako kľúčové faktory udržania a zlepšovania kvality práce.

Zamestnanci musia byť oboznamovaní kvalifikovaným pracovníkom, čiže BT alebo ABT alebo osobou oprávnenou na výchovu a vzdelávanie pred nástupom na výkon prác. Ak sa toto oboznamovanie má vykonať v zmysle posledných zmien nebude garantovaná kvalita poskytovania predpísaných informácií zamestnancom a tým nebude dostatočne zabezpečená prevencia pred poškodením života a zdravia zamestnancov.

Nami navrhované znenie by malo zachovať požiadavky na odbornosť pracovníkov vykonávajúcich oboznamovanie, tak ako pri predchádzajúcom platnom právnom stave, a to výlučne bezpečnostnými technikmi alebo autorizovanými bezpečnostnými technikmi u zamestnávateľov podľa vykonávaných činností v zmysle štatistickej klasifikácie ekonomických činností uvedených v prílohe č. 1 zákona o BOZP v prípade, ak sú vlastnými zamestnancami, inak dodávateľskou formou osobou oprávnenou na výchovu a vzdelávanie v zmysle § 27 ods. 4 až 17. zákona o BOZP;

Alebo je vhodné jednoznačne zdefinovať, že informovanie a oboznamovanie zamestnancov v oblasti predpisov BOZP môže len bezpečnostný technik, v prípade, že sa jedná o činnosti uvedené v prílohe č. 1 zákona o BOZP, tak autorizovaný bezpečnostný technik, a títo sú v pracovnom pomere, resp. dodávateľským spôsobom osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie.

§ 9 Kontrolná činnosť – v ods. 2 navrhujeme doplniť text „a aj tých nedostatkov, ktoré majú charakter návrhov a odporúčaní“ a potom by text znel:

*„(2) Zamestnávateľ je povinný odstraňovať nedostatky zistené kontrolnou činnosťou a **aj tých nedostatkov, ktoré majú charakter návrhov a odporúčaní.**“, prípadne navrhujeme presne vymedziť, či odporúčanie revízneho technika je právne záväzné.*

Odôvodnenie: *Tento bod navrhujeme doplniť z dôvodu praxe, s akou sa stretávame pri inšpekcii práce, nakoľko v mnohých prípadoch vydáva revízny technik stanovisko v odbornej prehliadke a odbornej skúške, kde vydá odporúčanie, ktoré ale nemá záväzný charakter.*

- napr.: Pri šetrení pracovného úrazu sme zistili stav, že revízny technik vydal na tlakovú nádobu revíziu správu, kde odporučil zamestnávateľovi nepoužívať tlakovú nádobu ako tlakovú, ale len ako beztlakovú. Nakoľko revízny technik vydal celkové stanovisko, že nádoba je spoľahlivá a bezpečná na prevádzku, zamestnávateľ ju naďalej používal ako tlakovú nádobu. V tomto prípade prišlo k odtrhnutiu hrdla na tlakovej nádobe, pričom došlo k zraneniu postihnutého a následnému ochrnutiu. Takýto odporúčací akt sme nepovažovali ako právne záväzný, ale viedol k nejednoznačnosti, či došlo k splneniu zákonných požiadaviek.

§ 11 Rekondičný pobyt – v ods. 15 navrhujeme v druhej vete nahradiť slová najmenej sedem dní na „najmenej desať dní“, pričom by text znel:

„Zamestnávateľ určí deň nástupu, miesto a dĺžku rekondičného pobytu na základe odporúčania lekára pracovnej zdravotnej služby. Dĺžka rekondičného pobytu je najmenej desať dní; dĺžka rehabilitácie v súvislosti s prácou je najmenej 80 hodín v priebehu dvoch rokov. Rekondičný pobyt má spravidla nadväzovať na čerpanie dovolenky a bez vážnych dôvodov sa nemôže prerušiť. Rehabilitácia v súvislosti s prácou nemusí nadväzovať na čerpanie dovolenky.“

Odôvodnenie: *Uvedeným predĺžením rekondičného pobytu zo 7 dní na 10 dní by sa maximalizoval ozdravný účinok pre zamestnancov pracujúcich v rizikových kategóriách prác.*

§ 14 Overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení - navrhujeme doplniť nový odsek v znení:

„Pri zrušení oprávnenia zo zákonných dôvodov nesmie oprávnenie na overovanie požiadaviek bezpečnosti technických zariadení prechádzať na právneho zástupcu.“

Odôvodnenie: *Tento návrh by dopĺňal podmienky zániku platnosti oprávnenia na zabránenie neoprávneného nakladania, aby oprávnenie na overovanie požiadaviek bezpečnosti technických zariadení neprechádzalo na právneho nástupcu a bolo neprevoditeľné.*

§ 15 Oprávnenie na činnosť - navrhujeme doplniť nový odsek v znení:

„Overovanie odborných vedomostí pri vydávaní osvedčení na vykonávanie činnosti revíznym technikom vykonávajú príslušné inšpektoráty práce v kraji trvalého bydliska revízneho technika.“

Odôvodnenie: *Súčasne platný zákon ukladá inšpektorátom práce vydávať osvedčenia revíznym technikom po predchádzajúcom overení vedomostí u oprávnenej právnickej osoby v kraji podľa miesta overenia vedomostí a inšpektoráty práce takto vydávajú doklady odbornej spôsobilosti aj osobám mimo ich krajského pôsobenia a bez osobného poznania vedomostí týchto revíznym technikom, ktorí boli presúšaní u oprávnenej právnickej osoby. Týmto by sa zvýšili poznatky o kvalite pripravených revíznym technikom priamo na inšpektoráte práce, ktoré im osvedčenia vydávajú a vedú ich v evidencii, teda išlo by o overenie vedomostí štátom a nie súkromnou spoločnosťou. Tým by sa zvýšila prehľadnosť v rámci celej sústavy inšpekcie práce a aj kvalita preskúšania by bola na oveľa vyššej úrovni, ako je tomu v súčasnom stave.*

§ 21 Preventívne a ochranné služby - navrhujeme doplniť nový odsek v znení:

„Zamestnávateľ musí zabezpečiť, aby preventívne ochranné služby vykonali spoločné previerky stavu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci minimálne raz za kalendárny rok“

Odôvodnenie: *V súčasnom platnom znení nie je zákonná povinnosť vykonávať spoločné previerky stavu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré poskytujú zamestnávateľovi bezpečnostnotechnická služba a pracovná zdravotná služba. Informácie o stave bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci slúžia zamestnávateľovi na odstraňovanie zistených nedostatkov z týchto kontrolných činností a pri prípadnej spolupráci by svojou koordináciou a usmerňovaním v rámci jednej previerky zistili tento stav komplexne.*

§ 21 Preventívne a ochranné služby - navrhujeme doplniť nový odsek v znení:

„Pri zrušení oprávnenia zo zákonných dôvodov nesmie oprávnenie na preventívne a ochranné služby prechádzať na právneho zástupcu.“

Odôvodnenie: *Tento návrh by dopĺňal podmienky zániku platnosti oprávnenia na zabránenie neoprávneného nakladania, aby oprávnenie na preventívne a ochranné služby neprechádzalo na právneho nástupcu a bolo neprevoditeľné.*

§ 22 Bezpečnostnotechnická služba – navrhujeme v ods. 6 v súvislosti s navrhovanou zmenou §7 ods. 5 vypustiť celý text, ktorý v súčasnosti znie:

„(6) Zamestnávateľ, ktorým je fyzická osoba, alebo štatutárny orgán zamestnávateľa, ktorý je právnickou osobou, môže na svojich pracoviskách osobne vykonávať odborné úlohy bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika, ak je na ich plnenie odborne spôsobilý podľa odseku 7 a

a) zamestnáva menej ako päť zamestnancov, ak jeho kód podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností je uvedený v prílohe č. 1,

b) zamestnáva menej ako 19 zamestnancov, ak jeho kód podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností nie je uvedený v prílohe č. 1.“

Odôvodnenie: *Dôvod zrušenia horeuvedeného odstavca je ten, že zamestnávateľ, ktorý zamestnáva menej ako 5 zamestnancov, príp. menej ako 19 zamestnancov nemôže byť zvýhodňovaný oproti iným zamestnávateľom, pričom jeho zamestnanci vykonávajú rovnakú pracovnú činnosť ako zamestnávateľia, ktorých sa tento odsek netýka vzhľadom na vyšší počet svojich zamestnancov. Riziko poškodenia zdravia je u všetkých*

zamestnancov rovnaké a napríklad v stavebníctve, ktoré je jedno z najrizikovejších odvetví, si zamestnávateľ ktorý má menej ako 5 zamestnancov vykoná školenie, ako on uzná za vhodné, pričom prax, ktorú nadobudol nedosahuje úroveň, ktorú majú BT príp. ABT. Týmto vystavujeme zamestnancov týchto zamestnávateľov obrovskému riziku poškodenia zdravia a prípadných pracovných úrazov. V praxi sa stretávame s tým, že takýchto prípadov je nespočetné množstvo, preto je potreba zmeniť tento spôsob vykonávania a oboznamovania zamestnancov svojim zamestnávateľom a tieto kompetencie musia prejsť na osoby s potrebným oprávnením napr. BT a ABT. Z tohto dôvodu žiadame o zmenu legislatívy, nakoľko ochrana života a zdravia je priamo zakotvená v Ústave SR v čl. 36 a to tým, že zamestnanci majú právo na ochranu života a zdravia pri práci. Zmenou tejto legislatívy chceme dosiahnuť, že ochrana života a zdravia bude vyššia, ak budú zamestnanci vyškolený týmito odborne spôsobilými osobami u zamestnávateľa, alebo dodávateľsky oprávnenou osobou.

§ 22 Bezpečnostnotechnická služba - navrhujeme v ods. 7 vypustiť celý text, ktorý v súčasnosti znie:

„(7) Zamestnávateľ, ktorým je fyzická osoba, alebo štatutárny orgán zamestnávateľa, ktorý je právnickou osobou, je na osobné plnenie odborných úloh bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika na svojich pracoviskách odborne spôsobilý, ak

- a) získal odborné vzdelanie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci stredoškolským štúdiom alebo vysokoškolským štúdiom, alebo*
- b) absolvoval špecifickú odbornú prípravu z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v rozsahu najmenej 16 hodín u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou“*

Odôvodnenie: *Výchova a vzdelávanie svojich zamestnancov zamestnávateľom hoci aj s nadobudnutým osvedčením podľa § 22 ods. 7 je nedostatočné, vzhľadom na nízku úroveň nadobudnutých vedomostí a skúsenosti v oblasti predpisov BOZP v školení trvajúcom 16 hodín. Bezpečnostní technici musia absolvovať 168 hodinové školenie v oblasti BOZP s úspešným absolvovaním záverečnej skúšky, autorizovaný bezpečnostný technici musia absolvovať minimálne 2-ročnú odbornú prax bezpečnostného technika s úspešným absolvovaním záverečnej skúšky a musia mať v oboch prípadoch minimálne strednú školu alebo vysokú školu, čo zamestnávateľ nemusí mať. Na základe uvedeného bude zabezpečená vyššia odborná úroveň z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, nakoľko pri rizikovejších pracovných činnostiach, napr. stavebníctvo a lesníctvo existuje väčšia pravdepodobnosť poškodenia zdravia zamestnancov a zamestnávateľ, ktorý má nízku úroveň vedomostí z problematiky BOZP toto riziko opatreniami neznižuje, ale práve naopak, zvyšuje. Z tohto dôvodu žiadame o zmenu legislatívy, nakoľko ochrana života a zdravia je priamo zakotvená v Ústave SR v čl. 36 a to tým, že zamestnanci majú právo na ochranu života a zdravia pri práci. Zmenou tejto legislatívy chceme dosiahnuť, že ochrana života a zdravia bude vyššia, ak budú zamestnanci vyškolený odborne spôsobilými osobami u zamestnávateľa, alebo dodávateľsky oprávnenou osobou.*

§ 23 Bezpečnostný technik - navrhujeme v ods. 6 v druhej vete doplniť za slová aktualizáciu odbornú prípravu slovo „a preskúšanie“, pričom text by znel:

„(6) Osvedčenie bezpečnostného technika sa vydáva na neurčitý čas. Bezpečnostný technik je povinný absolvovať najmenej každých päť rokov od vydania osvedčenia bezpečnostného technika aktualizáciu odbornú prípravu a preskúšanie podľa

osobitného predpisu u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou. Bez potvrdenia o absolvovaní aktualizácie odbornej prípravy je osvedčenie bezpečnostného technika neplatné.“

Odôvodnenie: Uvedeným aktom preskúšania bezpečnostných technikov po piatich rokoch činnosti sa zvýši pozornosť a vážnosť preberanej problematiky BOZP s tým, že na záver aktualizácie školenia budú bezpečnostní technici preskúšaní, aby si obnovili platnosť osvedčenia. Nakoľko právne predpisy a ostatné predpisy sú často novelizované, preberané z Európskej legislatívy a sú doplňované o nové technické poznatky, forma preskúšania bezpečnostných technikov poodhalí ich nadobudnuté vedomosti a skúsenosti získané z praxe.

Neabsolvovaním aktualizácie odbornej prípravy padá platnosť tohto osvedčenia a preskúšanie pred skúšobnou komisiou by mala byť jedna zo základných foriem zistenia odbornej prípravy a odborných vedomostí bezpečnostného technika.

§ 24 Autorizovaný bezpečnostný technik - v ods. 10 navrhujeme v druhej vete doplniť za slová aktualizáciu odbornú prípravu „a preskúšanie“ a text by znel:

„(10) Autorizovaný bezpečnostný technik je povinný absolvovať najmenej každých päť rokov od vydania osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika aktualizáciu odbornú prípravu a preskúšanie podľa osobitného predpisu u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie bezpečnostných technikov, ktorá je právnickou osobou.“

Odôvodnenie: Uvedeným aktom preskúšania autorizovaných bezpečnostných technikov po piatich rokoch činnosti sa zvýši pozornosť a vážnosť preberanej problematiky BOZP s tým, že na záver aktualizácie školenia budú ABT preskúšaní, aby si obnovili platnosť osvedčenia. Nakoľko právne predpisy a ostatné predpisy sú často novelizované, preberané z Európskej legislatívy a sú doplňované o nové technické poznatky, forma preskúšania autorizovaných bezpečnostných technikov poodhalí ich nadobudnuté vedomosti a skúsenosti získané z praxe. Neabsolvovaním aktualizácie odbornej prípravy padá platnosť tohto osvedčenia a preskúšanie pred skúšobnou komisiou by mala byť jedna zo základných foriem zistenia odbornej prípravy a odborných vedomostí autorizovaného bezpečnostného technika.

§ 27 Výchova a vzdelávanie - navrhujeme doplniť nový odsek v znení:

„Osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie musí viesť osobitnú evidenciu vydaných potvrdení o zaškolení na vydanie preukazov a osvedčení, alebo o vydaní týchto dokladov odbornej spôsobilosti.“

Odôvodnenie: Povinnosť pre oprávnené osoby na výchovu a vzdelávanie viesť osobitnú evidenciu vydaných potvrdení o zaškolení na vydanie preukazov a osvedčení, alebo o vydaní týchto dokladov odbornej spôsobilosti bude slúžiť ku kontrolnej činnosti orgánov inšpekcie práce a iným účelom pre verejnosť, ktorá u nich tieto doklady získala, napr. vydávanie viazačských preukazov, preukazov na obsluhu motorových vozíkov atď.

Príloha č. 2a - doplniť v nasledujúcom znení: vid' nasledujúca strana

Odôvodnenie: V súčasne platnej legislatíve nie je presne definované, aké požiadavky musia splniť fyzické osoby a právnické osoby, ktoré môžu organizovať a vykonávať výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce v rozsahu podľa jednotlivých činností, ktoré sú uvedené v prílohe č. 2 zákona. Uvedená tabuľka určí minimálny rozsah odborne

spôsobilých osôb, ktoré na základe týchto kritérií budú môcť požiadať o oprávnenie na výchovu a vzdelávanie.

Návrh: ODBORNÁ SPÔSOBILOSŤ, KTORÁ SA VYŽADUJE NA ZÍSKANIE OPRÁVNENIA NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE

Odbornú spôsobilosť na vykonávanie výchovy a vzdelávania podľa § 27 ods. 3 pre príslušné skupiny podľa prílohy č. 2 má:

				Odborná spôsobilosť pre skupinu podľa prílohy č. 2							
				01	02 03 04	05	06	07	08	09	10
Odborný zástupca	u fyzickej osoby			ABT	príslušný RT		ABT a osoba s preukazom obsluhy MV	ABT pre stavebníctvo	ABT pre stavebníctvo	ABT pre poľnohospodárstvo	ABT pre lesníctvo
	u právnickej osoby										
Školiteľ	u fyzickej osoby, u právnickej osoby	teoretickej časti	všeobecné požiadavky	ABT, iný odborník – RT, osoba na obsluhu, osoba na opravy v závislosti na príslušnej téme	príslušný RT, iný odborník – osoba na obsluhu, osoba na opravy, viazač bremien v závislosti na príslušnej téme	príslušný RT	ABT, iný odborník – osoba s príslušným preukazom na činnosť	ABT, ABT pre stavebníctvo, iný odborník – osoba na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení	ABT, ABT pre poľnohospodárstvo, iný odborník – osoba na obsluhu vybraných poľnohospodárskych strojov a zariadení	ABT, ABT pre lesníctvo, iný odborník – osoba s príslušným dokladom, resp. preukazom	
			osobitné požiadavky				iný odborník – osoba s príslušným preukazom na činnosť	ABT pre stavebníctvo, iný odborník - osoba na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení	ABT pre poľnohospodárstvo, iný odborník - osoba na obsluhu vybraných poľnohospodárskych strojov a zariadení	ABT pre lesníctvo, iný odborník - osoba s príslušným dokladom, resp. preukazom	
		praktickej časti			---	pri 03.4 príslušný RT, iný odborník - osoba na obsluhu, osoba na opravy, viazač bremien	---	iný odborník – osoba s príslušným preukazom na činnosť	---		pri 10.2 a 10.3 iný odborník – osoba s príslušným preukazom na činnosť

Fyzická osoba - fyzická osoba v zmysle § 27 ods. 4 písm. a) bod 1 musí spĺňať požiadavky odbornej spôsobilosti uvedenej v tabuľke a odbornú prax v danej činnosti najmenej 3 roky

ABT - autorizovaný bezpečnostný technik s odbornou praxou autorizovaného bezpečnostného technika najmenej 3 roky

ABT pre poľnohospodárstvo - autorizovaný bezpečnostný technik s odbornou praxou autorizovaného bezpečnostného technika najmenej 3 roky v poľnohospodárstve

ABT pre lesníctvo - autorizovaný bezpečnostný technik s odbornou praxou autorizovaného bezpečnostného technika najmenej 3 roky v lesnom hospodárstve

ABT pre stavebníctvo - autorizovaný bezpečnostný technik s odbornou praxou autorizovaného bezpečnostného technika najmenej 3 roky v stavebnej výrobe

príslušný RT - revízný technik vyhradených technických zariadení s príslušným rozsahom osvedčenia a s odbornou praxou revízneho technika najmenej 3 roky

iný odborník - fyzická osoba odborne spôsobilá a s (príslušnou) odbornou praxou najmenej 3 roky zodpovedajúcej príslušnej téme teoretickej časti alebo praktickej časti výchovy a vzdelávania v súlade s tabuľkou

3.5.4 Príklad navrhovanej zmeny zákona o inšpekcii práce v legislatívnom procese

Dňa 01.10.2014 boli navrhnuté nasledovné úpravy:

§ 7 ods. 4 Inšpektorát práce je oprávnený podať podnet na zrušenie živnostenského oprávnenia alebo na pozastavenie prevádzkovania živnosti - navrhujeme doplniť za písm. e) nové písm. f) v znení:

„Opakovane na požiadanie neposkytne inšpektorátu práce alebo inšpektorovi práce všetky podklady a informácie potrebné na výkon inšpekcie práce vrátane prvopisov dokladov a technických nosičov údajov, meno osoby, ktorá vykonáva prácu podľa dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, adresu miesta výkonu práce, dátum vzniku pracovnoprávneho vzťahu a predpokladaný rozsah prác resp. meno domáceho zamestnanca a adresu miesta výkonu práce.“

***Odôvodnenie:** Nakoľko v mnohých prípadoch sa organizácie opakovane snažia vyhnúť inšpekcii práce práve nepredložením dokladov a nepodaním informácií potrebných na výkon inšpekcie práce, čím ju znemožňujú, navrhujeme aby Inšpektorát práce okrem sankcie bol z uvedeného dôvodu oprávnený podať podnet na zrušenie živnostenského oprávnenia alebo na pozastavenie prevádzkovania živnosti.*

§ 19 Správne delikty – navrhujeme v ods. 2 písm. a) bod 1 znížiť spodnú hranicu pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania v prípade ak právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je podnikateľom využíva závislú prácu fyzickej osoby, má s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu a nesplnila povinnosť podľa osobitného predpisu (spätné nelegálne zamestnávanie)

***Odôvodnenie:** Ak v čase kontroly dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania má zamestnávateľ splnenú povinnosť a prihlásil zamestnancov do registra Sociálnej poisťovne, aj napriek tomu, že niekedy v minulosti prihlásil zamestnanca s omeškaním a vyplatil všetky odvody odo dňa vzniku poistenia, nie je podľa nášho názoru spravodlivé, aby bola spodná hranica sankcie 2000 EUR, teda na tej istej úrovni ako pri úmyselnom nelegálnom zamestnávaní.*

3.5.5 Príklad navrhovanej zmeny vyhlášky č. 356/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách a rozsahu výchovnej a vzdelávacej činnosti, o projekte výchovy a vzdelávania, vedení predpísanej dokumentácie a overovaní vedomostí účastníkov výchovnej a vzdelávacej činnosti

Dňa 09.07. 2014 boli navrhnuté nasledujúce zmeny a úpravy:

01.2 Výchova a vzdelávanie bezpečnostných technikov - navrhujeme doplniť Aktualizačnú odbornú prípravu bezpečnostných technikov a autorizovaných bezpečnostných technikov, ktorá je v rozsahu 16 hodín, aby bola aj s overením vedomostí.

Odôvodnenie: Bezpečnostní technici a autorizovaní bezpečnostní technici musia mať prehľad a znalosť o aktuálnych právnych predpisoch z oblasti BOZP, nakoľko ich úlohou u zamestnávateľa je ochrana života a zdravia zamestnancov. Kvalita a úroveň služieb bezpečnostných technikov a autorizovaných bezpečnostných technikov veľmi závisí od ich vedomostnej úrovne a nakoľko sa aktualizácia vykonáva 1x za 5 rokov, je potrebné vykonať pri záverečných skúškach aj overenie vedomostí. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci sa v celosvetovom meradle stále rozvíja o nové patenty a trendy, využíva sa nová technológia, nové použitie materiálov a pracovných postupov a s tým súvisia aj zmeny v legislatíve z oblasti BOZP, preto je nutné pri aktualizácii odbornej príprave BT a ABT, ktorá je v rozsahu len 16 hodín, aby bola s overením vedomostí, aby sa zistil stav, či poznajú nové právne predpisy a či sú schopní ich v praxi aj aplikovať

01.3 Výchova a vzdelávanie zamestnávateľov, ktorí budú osobne vykonávať úlohy bezpečnostných technikov a autorizovaných bezpečnostných technikov v rozsahu najmenej 16 hodín - navrhujeme zrušiť

Odôvodnenie: Túto zmenu navrhujeme predovšetkým v súvislosti s §22 ods. 6 písm. a) zákona o BOZP, kde je uvedené, že zamestnávateľia, ktorí zamestnávajú menej ako päť zamestnancov, ak jeho kód podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností je uvedený v prílohe č.1 tohto zákona, môže na svojich pracoviskách osobne vykonávať odborné úlohy bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika, pričom v oblasti (napr. stavebníctvo, lesníctvo, poľnohospodárstvo, strojárstvo atď.) je dôležité mať skúsenosti, poznať právne predpisy a nové trendy v oblasti BOZP a pri subjektoch s vyšším počtom zamestnancov ako 5 to už môžu vykonávať len autorizovaný bezpečnostný technik, ktorí pre osvedčenie bezpečnostného technika museli absolvovať 176 hodinový kurz s overením vedomostí a musia mať minimálne 2-ročnú prax ako bezpečnostný technik a až splnením týchto podmienok majú možnosť získať osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika. Sme názoru, že zamestnávateľia s menším počtom zamestnancov by nemali byť zvýhodňovaní na úkor rizika poškodenia života a zdravia svojich zamestnancov, nakoľko za 16 hodín nemôžu obsiahnuť vedomosti a znalosti z právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP a vykonávať opatrenia zo zreteľom na zaistenie BOZP, nakoľko svojou neodbornosťou môžu spôsobiť poškodenie zdravia zamestnancov prípadne zvyšujúce riziko pracovného úrazu. Veľkosť zamestnávateľa resp. počet zamestnancov nemá vplyv na riziká súvisiace s prácou, preto by mali byť na zamestnávateľa, ktorý osobne vykonávajú úlohy BT resp. ABT kladené rovnaké požiadavky v rámci vzdelávania a overovania vedomostí ako je uvedené v časti 01.2. vyhlášky o výchove a vzdelávaní.

V prílohe č. 2 v nadpise 01.1 Výchova a vzdelávanie zamestnancov a vedúcich zamestnancov – navrhujeme doplniť nadpis o „a fyzických osôb“ a po zmene by text znel: „01.1 Výchova a vzdelávanie zamestnancov, vedúcich zamestnancov a fyzických osôb“

Odôvodnenie: Príloha č. 1 a) zákona o BOZP rieši aj fyzické osoby t. j. osoby, ktoré nie sú v pracovnoprávnom pomere a nie sú ani podnikateľmi v zmysle Živnostenského zákona a jedná sa o fyzické osoby, ktoré chcú získať doklad o odbornej spôsobilosti, musia absolvovať prípravu v zmysle Prílohy č. 2 bod 01.1.

V prílohe č. 2 v časti 01.1. Výchova a vzdelávanie zamestnancov a vedúcich zamestnancov – navrhujeme zvýšiť počet hodín na vzdelávanie nasledovne:

- A. „Oboznamovanie zamestnanca a fyzickej osoby v rozsahu **najmenej 8 hodín (pôvodne 3 hodiny)** a vedúceho zamestnanca v rozsahu **najmenej 16 hodín (pôvodne 3 hodiny)** obsahuje“
- B. Opakované oboznamovanie zamestnanca, fyzickej osoby a vedúceho zamestnanca v rozsahu **najmenej 8 hodín (pôvodne 3 hodiny)** obsahuje.“

V prílohe č. 3 v časti 02.2 Výchova a vzdelávanie na obsluhu - navrhujeme zvýšiť počet hodín na vzdelávanie nasledovne:

„Výchova a vzdelávanie osôb na obsluhu kotlov I. až V. triedy v rozsahu **najmenej 16 hodín (pôvodne 12 hodín)** obsahuje“

„Aktualizačná odborná príprava osôb na obsluhu kotlov I. až V. triedy v rozsahu **najmenej 8 hodín (pôvodne 4 hodiny)** obsahuje najmä“

V prílohe č. 3 v časti 02.3 Výchova a vzdelávanie osôb na opravy - navrhujeme zvýšiť počet hodín na vzdelávanie nasledovne:

„Výchova a vzdelávanie osôb na opravy kotlov I. až V. triedy a na opravy potrubných vedení s médiom para, horúca voda alebo vzduch v **rozsahu najmenej 16 hodín (pôvodne 12 hodín)** obsahuje najmä“

„ Aktualizačná odborná príprava osôb na opravy kotlov I. až V. triedy a na opravy potrubných vedení s médiom para, horúca voda alebo vzduch v **rozsahu najmenej 8 hodín (pôvodne 6 hodín)** obsahuje najmä“

V prílohe č. 7 v časti 06 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci pri obsluhu motorových vozíkov navrhujeme vytvoriť novú podskupinu s názvom:

„06.1 Výchova a vzdelávanie inštruktorov motorových vozíkov“

V prílohe č. 8 v časti 07 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci vo výške navrhujeme vytvoriť novú podskupinu s názvom:

„07.1 Výchova a vzdelávanie inštruktorov pre práce vo výškach“

V prílohe č. 8 v časti 07.2 Výchova a vzdelávanie zamestnancov pracujúcich vo výške v I. časti navrhujeme zvýšiť počet hodín na vzdelávanie v znení:

„I. časť: Všeobecné požiadavky podľa prílohy č. 1 týkajúce sa výkonu činnosti zamestnancov pracujúcich vo výške pomocou špeciálnej horolezeckej a speleologickej techniky v rozsahu **najmenej 3 hodiny.**“

V prílohe č. 8 v časti 07.3 Výchova a vzdelávanie osôb na montáž a demontáž lešenia (lešenári) v I. časti navrhujeme zvýšiť počet hodín na vzdelávanie v znení:

„I. časť: Všeobecné požiadavky podľa prílohy č. 1 týkajúce sa výkonu činnosti osôb na montáž a demontáž lešenia (lešenári) v rozsahu najmenej 3 hodiny.“

„Aktualizačná odborná príprava osôb na montáž a demontáž lešenia (lešenárov) v rozsahu **najmenej 8 hodín** obsahuje najmä“

V prílohe č. 9 v časti 08 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci so stavebnými strojmi a zariadeniami navrhujeme vytvoriť novú podskupinu s názvom:

„08.1 Výchova a vzdelávanie inštruktorov na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení“

V prílohe č. 9 navrhujeme v plnom rozsahu ako odborného zástupcu nahradiť autorizovaného bezpečnostného technika *inštruktorom na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení*.

V prílohe č. 10 v časti 09 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s poľnohospodárskymi strojmi a zariadeniami navrhujeme vytvoriť novú podskupinu s názvom:

„09.1 Výchova a vzdelávanie inštruktorov na obsluhu vybraných poľnohospodárskych strojov a zariadení“

V prílohe č. 10 navrhujeme v plnom rozsahu ako odborného zástupcu nahradiť autorizovaného bezpečnostného technika *inštruktorom na obsluhu vybraných poľnohospodárskych strojov a zariadení*.

V prílohe č. 11 v skupine 10 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s lesníckymi strojmi a zariadeniami navrhujeme vytvoriť novú podskupinu s názvom:

„10.1 Výchova a vzdelávanie inštruktorov na obsluhu vybraných lesníckych strojov a zariadení a motorových píl“

V prílohe č. 11 navrhujeme v plnom rozsahu ako odborného zástupcu nahradiť autorizovaného bezpečnostného technika *inštruktorom na obsluhu vybraných poľnohospodárskych strojov a zariadení a motorových píl*.

Odôvodnenie zvýšenia počtu hodín na vzdelávanie: Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci sa v celosvetovom meradle stále rozvíja o nové patenty a trendy, využíva sa nová technológia, nové použitie materiálov a pracovných postupov a s tým súvisia aj zmeny v legislatíve z oblasti BOZP. Kvalita a úroveň vzdelávania v širšom kontexte prezentuje kultúrnu, spoločenskú a ekonomickú vyspelosť zamestnávateľov a štátu vôbec, preto je nutné vykonávať oboznamovanie komplexnejšie a v čo najširšom rozsahu, s cieľom eliminovať úrazovosť vo vzťahu k pracovným procesom.

Odôvodnenie nahradenia autorizovaných bezpečnostných technikov inštruktormi:
Inštruktori v rozsahu podľa odbornosti výchovy a vzdelávania majú komplexnejšie praktické ako aj teoretické poznatky z danej problematiky ako autorizovaní bezpečnostní technici.

Zatiaľ nie je rozpísaný rozsah a obsah školenia pre inštruktorov pre skupiny 06 až 10. Doterajšia právny úprava neriešila inštruktorov a požiadavky kladené na túto profesiu.

4. ZÁVER

Analýzovaním a kategorizovaním odborných pracovníkov pôsobiacich v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a definovaním právnych požiadaviek na získanie ich kvalifikácie, vrátane ich ďalšieho vzdelávania požadovaného legislatívou, bol vytvorený a v práci uvedený:

1. Prehľad skupín profesijných činností, ktoré ovplyvňujú stav a úroveň ochrany práce v podmienkach Slovenskej republiky.
2. Prehľad o požiadavkách na vzdelávanie osôb tvoriacich skupiny profesijných činností významne vplývajúcich na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci pred získaním spôsobilostí na výkon činností a po ich získaní.

Vytvoreným prehľadom na legislatívne požiadavky odborných pracovníkov pôsobiacich v oblasti BOZP na ich vzdelávanie, podporujeme čitateľa aktívne sa zaujímať o vedomé dopĺňanie výchovnovzdelávacích aktivít a prípadne vznášať podnety na legislatívne zmeny s cieľom prispieť k zlepšeniu stavu a úrovne ochrany práce v podmienkach Slovenskej republiky.

Následným iniciovaním úprav a zmien v právnych predpisoch právneho poriadku SR vrátane navrhnutia ich legislatívneho procesu sa autori snažili vytvoriť podmienky na skvalitnenie právnych predpisov v oblasti BOZP plne uplatniteľných v praxi a tým prispieť k úlohám štátnej politiky v oblasti tvorby legislatívy, vykonávať opatrenia zlepšujúce pracovné podmienky tak, aby bolo zachované zdravie každého človeka v pracovnom procese a dlhodobo sa udržala jeho pracovná schopnosť.

Uskutočnenou cielenou analýzou právneho poriadku SR za účelom vymedzenia právnych predpisov v pôsobnosti ochrany práce a ich kategorizovania do skupín podľa legislatívnych podmienok a požiadaviek, ktoré z nich vyplývajú pre jednotlivé činnosti, bol vytvorený prehľadný systém, ktorý pre jednotlivé záujmové problematiky presne určuje požiadavky akých právnych predpisov je povinný odborný pracovník BOZP resp. iná osoba činná v danej oblasti splniť. Použitím tohto systému (kategorizácie) sa minimalizuje zanedbanie povinností vyplývajúcich z právnych predpisov na zaistenie BOZP pre oblasť vzdelávania a oboznamovania zamestnancov, ale aj pre plnenie komplexných a ucelených požiadaviek právnych predpisov, napr. pri určení zásad bezpečného správania sa na pracovisku, pri určovaní bezpečných pracovných postupov, pri určovaní predvídateľných nebezpečenstiev a ohrození, ďalej pri koordinačných úlohách v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä z hľadiska primeranosti pracovných priestorov a stavieb, pracovných procesov a pracovných postupov, pracovných prostriedkov a iných technických zariadení, pracovného prostredia a ich technického, organizačného a personálneho zabezpečenia. Kategorizácia pomôže čitateľovi ľahko sa zorientovať, ktoré právne predpisy resp. ich požiadavky sa vzťahujú na realizáciu činností, ktorých je sám súčasťou.

5. ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

ALIANCA FAIR-PLAY (2010). *Legislatívny proces (od legislatívneho zámeru po účinnosť zákona) na úrovni NR SR*. 2010. [online]: <http://watchdog.fair-play.sk/legislativa-legislativny-proces-nrsr.php>

BAGÁLOVÁ, T. - KOZÍK, T. – TUREKOVÁ, I. 2014. Prieskum vedomostí žiakov stredných škôl v oblasti BOZP. In: *Aktuálne otázky bezpečnosti práce*. Zborník z XXVII. ročníka medzinárodnej konferencie. Košice: TU v Košiciach, 2014. s. 14-15. ISBN: 978-80-553-1780-9.

BONDRA, J. 2012. *Komplexný prehľad pracovných úrazov*. Bratislava: Verlag Dashöfer, 2012. ISBN: 978-0-08-097070-7. [online]: http://www.bozponline.sk/?searchtext=pracovn%FD+%FAraz#offset=0;constraints=topic_vd%3A286

BULLA, R. 2011. Vplyv dĺžky pracovného času na bezpečnosť a zdravie pracovníkov v cestnej doprave. In: *Bezpečná práca*. Ročník: 2011. číslo: 2. s. 8-12. ISSN: 0322-8347.

BULLA, R. 2013. Vplyv pracovného času na bezpečnosť pri práci. In: *Aktuálne otázky bezpečnosti práce*. Zborník z XXVI. ročníka medzinárodnej konferencie. Košice: TU v Košiciach, 2013. s. 95 – 98. ISBN: 978-80-553-1464-8.

BULLA, R. 2013. BOZP na pracoviskách jadrových zariadení. In: *Zborník Medzinárodná konferencia BOZP INCOBOZ Bezpečné pracovisko a Česko-slovenský seminár*. Medzinárodná konferencia BOZP organizovaná pod záštitou MPSVR – 15.-17.máj 2013 Bojnice. Prievidza: BOZPO, 2013. s. 40-46.

BULLA, R. 2013. Vplyv dĺžky pracovného času na bezpečnosť pri práci. In: *Zborník Medzinárodná konferencia BOZP INCOBOZ Bezpečné pracovisko a Česko-slovenský seminár*. Medzinárodná konferencia BOZP organizovaná pod záštitou MPSVR – 15.-17.máj 2013 Bojnice. Prievidza: BOZPO, 2013. s. 9-13.

BULLA, R. 2014. Výkon inšpekcie práce na SE-MO34. In: *Celoživotné vzdelávanie v BOZP*. Zborník z medzinárodného sympózia. PF UKF, 2014. s. 3-5. ISBN: 978-80-553-1274-6.

BULLA, R. 2014. Smerovanie didaktického výskumu na Katedre techniky a informačných technológií so zameraním na oblasť BOZP. In: *Celoživotné vzdelávanie v BOZP*. Zborník z medzinárodného sympózia. Nitra: PF UKF, 2014. s. 31-35. ISBN: 978-80-553-1274-6.

BULLA, R. 2014. Ochrana proti pádu – nové pravidlá, vzdelávanie cieľových skupín. In: *Vzájomná informovanosť cesta k efektívnemu rozvoju vedecko-pedagogickej činnosti*. Zborník z medzinárodnej konferencie doktorandov. Nitra: PF UKF, 2014. s. 26-31. ISBN: 978-80-558-0722-5.

BULLA, R. 2014. Pracovný čas v stavebníctve. In: *Zborník Medzinárodná konferencia BOZP INCOBOZ Bezpečné pracovisko a dobrá prax v oblasti BOZP*. Prievidza: BOZPO, 2014. s. 40-41.

BULLA, R. 2014. Výber z pracovných úrazov vyšetrovaných Inšpektorátom práce Nitra. In: *Bezpečná práca*. Ročník: 2014. číslo: 2. s. 18-21. ISSN0322-8347.

BULLA, R. - KOZÍK, T. – TUREKOVÁ, I. 2014. Vplyv dĺžky pracovného času na bezpečnosť pri práci a výchova a vzdelávanie odborných cieľových skupín v tejto oblasti. In:

Aktuálne otázky bezpečnosti práce. Zborník z XXVII. ročníka medzinárodnej konferencie. Košice: TU v Košiciach, 2014. s. 17-19. ISBN: 978-80-553-1780-9.

BULLA, R. 2014. Vplyv dĺžky pracovného času na bezpečnosť pri práci a výchova a vzdelávanie odborných cieľových skupín v tejto oblasti. In: *Celoživotné vzdelávanie v BOZP. Zborník z medzinárodného sympózia*. Nitra: PF UKF, 2014. s. 4-5. ISBN: 978-80-553-1464-8.

BULLA, R. 2014. Vplyv dĺžky pracovného času na bezpečnosť pri práci a výchova a vzdelávanie odborných cieľových skupín v tejto oblasti. In: *Bezpečná práca*. Ročník: 2014. číslo: 4. s. 9-12. ISSN: 0322-8347.

GAVORA, P. 2001. *Úvod do pedagogického výskumu*. Bratislava: UK, 2001. 236 s. ISBN: 80-223-1628-8.

GREGUŠOVÁ, D. – SUSKO, B. – CHLIPA, M. 2005. Právo informačných a komunikačných technológií. Bratislava: Právnická fakulta, 2005. 40 s. . [online]:

http://www2.fiit.stuba.sk/~gregusova/Pravny_poriadok.pdf

HATINA, T. A KOL. 2007. *Encyklopedický súbor bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci*. Bratislava: Inštitút pre výskum práce a rodiny. 2007. 571 s. ISBN: 978-80-7138-124-2.

HUGHES, Ph. – FERRETT, E. *Introduction Health and Safety at Work. The Handbook for the NEBOSH National General Certificate. Fifth Edition*. New York: Taylor & Francis Group, 2011. 608 s. ISBN: 978-0-08-097070-7.

IVANČÍKOVÁ, Ľ. a kol. .2013. Výsledky zisťovania pracovných síl na 4. štvrťrok. Bratislava: 2013. 163 s. [online]:

http://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/1494764a-744d-415a-b4d54825084c5530/Vysledky_vyberoveho_zistovania_pracovnych_sil_za_4_stvrtrok_2013_vrata_ne_doplnekoveho_modulu_za_2_stvrtrok_Pracovne_urazy_a_zdravotne_problemy_sposobene_zamestnanim.pdf?MOD=AJPERES&attachment=true&CACHE=NONE&CONTENTCACHE=NONE

KOL. 2013. *Zdravé pracoviská: Spolupráca pri prevencii rizík*. Príručka ku kampani Iniciatíva manazmentu a účasť zamestnancov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Bilbao: EA pre BOZP, 2013. 30 s. ISBN: 978-92-9191-537-8.

KOVÁČECHOVÁ, E. - ŽILINČÍK, P. 1999. *Ako sa rodí zákon. Legislatívny proces a miesto občana v ňom*. Ponická Huta: ORMAN, 1999. 18 s. [online]: http://www.viaiuris.sk/stranka_data/subory/publikacie/ako-sa-rodí-zakon.pdf

KOZÍK, T. – BELICA, J. 2007. *Súčasnosť a perspektíva celoživotného vzdelávania*. Nitra: UKF v Nitre, 2007. 112 s. ISBN 978-80-8094-163-5.

KOZÍK, T. – BULLA, R. 2013. Výchova a vzdelávanie k BOZP z pohľadu celoživotného vzdelávania v SR. In: *Problemy profesjologii półrocznik oswlencony problemom rozwoju zawodowego czloweka*. 2013. ISBN 1895-197X.

KOZÍK, T. – TUREKOVÁ, I. – BULLA, R – BAGÁĽOVÁ, T. 2014. System of Lifelong Learning in Occupational Safety and Health in the Slovak Republic.. In: *Proceedings of the 5th International Conference on Applied Human Factors and Ergonomics AHFE*. Krakow: 2014. 648-693. ISBN 1895-197X.

MEZEI, J. 2014. Lekárske prehliadky Novela zákona o ochrane, podpora a rozvoji verejného zdravia účinná od 1.8.2014. Bratislava: Verlag Dashöfer, 2014. [online]: <http://www.bozponline.sk/33/lekarske-prehliadky-novela-zakona-o-ochrane-podpore-a-rozvoji-verejneho-zdravia-ucinna-od-1-8-2014->

uniqueidmRRWSbk196Fv3xOw8VyVmPJA6plzOW0NtI4hmvQ3fJ64fu7Zij26Wg/?uri_view_type=5.

SKIČKOVÁ, M. 2014. *Najčastejšie priestupky zamestnávateľov. Praktické využitie Zákonníka práce pre zamestnancov a zamestnávateľov*. Bratislava: Adecco Slovakia, s. r. o., 2014. 54 s. ISBN: 978-80-971726-0-2.

Správa o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v roku 2013. 2013. 33 s. [online]: http://www.safework.gov.sk/?id_fa=590&ins=nip

Štatistika pracovných úrazov. E-BTS informačný portál, 2013. [online]: http://www.ebts.besoft.sk/src/index.php?p=statistika_urazov&a=2

TUREKOVÁ, I. - KOZÍK, T. – BULLA, R. 2014. *Právny rámec bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci I*. Vysokoškolský učebný text. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2014. ISBN 978-80-558-0586-3.

TUREKOVÁ, I. - KOZÍK, T. –BULLA, R. 2014. Význam celoživotného vzdelávania odborných pracovníkov v oblasti BOZP. In: *Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci*. Zborník z XIV. ročníka medzinárodnej konferencie. Ostrava: VŠB - TU, 2014. s. 144-147. ISBN: 978-80-7385-145-3.

TUREKOVÁ, I. - KOZÍK, T.- BULLA, R. 2014. Výchova a vzdelávanie bezpečnostných technikov. In: *Aktuálne otázky bezpečnosti práce*. Zborník z XXVII. ročníka medzinárodnej konferencie. Košice: TU v Košiciach, 2014. s. 74-75. ISBN: 978-80-553-1780-9.

Ústava Slovenskej republiky a Listina základných práv a slobôd. Bratislava: Nová Práca, 2013. 104 s. ISBN 9788089350421.

Ústava Slovenskej republiky. Bratislava: Poradca s.r.o. 2006. 63 s. ISBN 80-8921-3359.

Zoznam použitých právnych predpisov v dizertačnej práci.

Zákon č. 460/1992 Zb. ÚSTAVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ústavný zákon č. 23/1991 Zb. ktorým sa uvádza LISTINA ZÁKLADNÝCH PRÁV A SLOBÔD ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov

Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 125/2006 Z. z. – o inšpekcií práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 71/1967 Zb. zákon o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 400/2009 Z. z.. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej v správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárii a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 541/2004 Z. z. – o mierovom využití jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 50/1976 Zb. – o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 462/2007 Z. z. organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. v znení zákona 435/2008 Z. z.

Zákon č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 461/2007 Z. z. o používaní záznamového zariadenia v cestnej doprave

Zákon č. 280/2006 Z. z. o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov

Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon NR SR č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 462/2007 Z. z. organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. v znení zákona 435/2008 Z. z.

Zákon č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov,

Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov

Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov – vybrané časti

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – vybrané časti

Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov – vybrané časti

Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov

Zákon č. 2/1991 Z. z. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov

Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti). – vybrané časti v znení neskorších predpisov

Zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení zmeny zákona 289/2012 Z. z. s účinnosťou od 1. novembra 2012

Zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov

Zákon č. 462/2003 Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – vybrané časti

Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Nariadenie vlády č. 441/2009 Z. z. ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy

Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 110/2009 o sumách stravného

Nariadenie vlády č. 286/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané mladistvým zamestnancom, a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní mladistvých zamestnancov

Nariadenie vlády č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami v znení neskorších predpisov

Nariadenie vlády č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov

Nariadenie vlády č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko

Nariadenie vlády č. 387/2006 Z. z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci v znení neskorších predpisov

Nariadenie vlády č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov

Nariadenie vlády č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami

Nariadenie vlády SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci

Nariadenie vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci

Nariadenie vlády č. 286/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané mladistvým zamestnancom, a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní mladistvých zamestnancov

Nariadenie vlády č. 272/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám, zoznam prác a pracovísk spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky

do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní týchto žien v znení neskorších predpisov

Nariadenie vlády č.145/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami v znení neskorších predpisov

Nariadenie vlády č. 345/2006 Z.z. o základných bezpečnostných požiadavkách na ochranu zdravia pracovníkov a obyvateľov pred ionizujúcim žiarením

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 555/2006 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a

bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku

Nariadenie vlády 393/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo výbušnom prostredí v znení neskorších predpisov

Nariadenie vlády SR č. 83/2013 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci

Nariadenie vlády SR č. 416/2005 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou vibráciám

Nariadenie vlády č. 35/2008 Z. z. , ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na osobné ochranné prostriedky

Nariadenie vlády č. 410/2007 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou umelému optickému žiareniu

Nariadenie vlády č. 194/2005 Z. z. o elektromagnetickej kompatibilite

Nariadenie vlády č. 308/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody pre elektrické zariadenia, ktoré sa používajú v určitom rozsahu napätia

Nariadenie vlády č. 346/2006 Z. z. o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany externých pracovníkov vystavených riziku ionizujúceho žiarenia počas ich činnosti v kontrolovanom pásme

Nariadenie európskeho parlamentu a rady (ES) č. 561/2006 o harmonizácii niektorých právnych predpisov v sociálnej oblasti, ktoré sa týkajú cestnej dopravy, ktorými sa menia a dopĺňajú nariadenia Rady (EHS) č. 3820/85 a (ES) 2135/98 a zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 3820/85

Nariadenie (EHS) č. 3821/85 o záznamovom zariadení v cestnej doprave

Smernica európskeho parlamentu a rady (ES) č. 22/2006 o minimálnych podmienkach vykonávania NR (EHS) č. 3820/85 a (EHS) č. 3821/85 o právnych predpisoch v sociálnej oblasti, ktoré sa týkajú cestnej dopravy a o zrušení smernice Rady 88/599/EHS

Nariadenie vlády SR č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č.513/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na jednoduché tlakové nádoby

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 576/2002 Z. z. v znení č. 329/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupe posudzovania zhody na tlakové zariadenie a ktorým sa mení s doplnka nariadenie vlády č. 400/1999 Z. z.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 393/1999 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na spotrebiče plyných palív v znení neskorších predpisov

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 436/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na strojové zariadenia

Vyhláška SÚBP č. 59/1982 Zb. ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení (platná ale neúčinná)

Vyhláška SÚBP SBÚ č. 208/1991 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel (platná ale neúčinná)

Vyhláška č. 96/2004 Z. z. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú zásady protipožiarnej bezpečnosti pri manipulácii a skladovaní horľavých kvapalín, ťažkých vykurovacích olejov a rastlinných a živočíšnych tukov a olejov

Vyhláška č. 500/2006 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze

Vyhláška č. 504/2006 Z. z. Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o spôsobe hlásenia, registrácie a evidencie choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania

Vyhláška č. 489/2002 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Vyhláška č. 490/2002 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o bezpečnostnej správe a o havarijnom pláne v znení neskorších predpisov

Vyhláška MZ SR č. 544/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci

Vyhláška MZ SR č. 541/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci

Vyhláška MZ SR č. 542/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci

Vyhláška Úradu jadrového dozoru (ďalej len „ÚJD“) SR č. 46/2006 Z. z. o špeciálnych materiáloch a zariadeniach, ktoré spadajú pod ÚJD SR.

Vyhláška ÚJD SR č. 47/2006 Z. z. o podrobnostiach o maximálnych limitách množstiev jadrových materiálov a rádioaktívnych odpadov, pri ktorých sa nepredpokladá spôsobenie vzniku jadrovej škody

Vyhláška ÚJD SR č. 48/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe ohlasovania prevádzkových udalostí a udalostí pri preprave a podrobnosti o zisťovaní ich príčiny, v znení vyhlášky ÚJD SR č. 32/2012 Z. z.

Vyhláška ÚJD SR č. 51/2006 z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na zabezpečenie fyzickej ochrany

Vyhláška ÚJD SR č. 52/2006 Z. z. o odbornej spôsobilosti

Vyhláška ÚJD SR č. 54/2006 Z. z. o evidencii a kontrole jadrových materiálov a o oznamovaní vybraných činností, v znení vyhlášky ÚJD SR č. 34/2012 Z. z.

Vyhláška ÚJD SR č. 55/2006 Z. z. o havarijnom plánovaní pre prípad nehody alebo havárie, v znení vyhlášky ÚJD SR č. 35/2012 Z. z.

Vyhláška ÚJD SR č. 57/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách pri preprave rádioaktívnych materiálov

Vyhláška ÚJD SR č. 58/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o rozsahu, obsahu a spôsobe vyhotovenia dokumentácie jadrových zariadení potrebnej k jednotlivým rozhodnutiam, v znení vyhlášky ÚJD SR č. 31/2012 Z. z.

Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 143/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú druhy lekárničiek a obsah lekárničiek pre cestnú dopravu

Vyhl. Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 208/1991 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel

Vyhláška č. 9/2009 Z. z. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 108/1976 Zb. o Európskej dohode o práci osádok vozidiel v medzinárodnej cestnej doprave (AETR)

Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 51/1981 Zb. o zaistení bezpečnosti práce a technických zariadení vo vnútornej plavbe

Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 12/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalifikačných predpokladoch, o overovaní odbornej spôsobilosti člena posádky plavidla a vodcu malého plavidla a vzory preukazov odbornej spôsobilosti členov posádky plavidla

Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 43/1985 Zb. o zaistení bezpečnosti práce s ručnými motorovými reťazovými pilami

Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 45/2010 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany pri poľnohospodárskej práci

Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 46/2010 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri lesnej práci a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností a na obsluhu niektorých technických zariadení.

Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 93/1985 Zb. o zaistení bezpečnosti práce pri stabilných zásobníkoch na sypké materiály

Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 147/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností

Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia v znení neskorších predpisov

Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 25/1984 Zb. na zaistenie bezpečnosti práce v nízkotlakových kotolniciach

Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 25/1984 Zb. na zaistenie bezpečnosti práce v nízkotlakových kotolniciach

STN ISO 3691-1 - Priemyselné vozíky. Požiadavky na bezpečnosť a overovanie. Časť 1: Vozíky s vlastným pohonom, s obsluhou, s meniteľným dosahom a vozíky s pevnou plošinou

STN 26 8805 - Motorové vozíky. Základné požiadavky. Požiadavky na kvalifikáciu (Konsolidovaný text)

STN 26 9030 – Skladovanie. Zásady bezpečnej manipulácie

STN 73 6057 - Jednotlivé a radové garáže. Základné ustanovenia

STN 73 6058 - Hromadné garáže. Základné ustanovenia

STN 73 3050 - Zemná práca. Všeobecné ustanovenia

STN 73 8101 - Lešenie. Spoločné ustanovenie

STN 73 8107 - Rúrkové lešenie

STN 73 8120 - Stavebné plošinové výťahy

STN 74 3282 - Oceľové rebríky. Základné ustanovenia

STN 74 6930 – Podlahové rošty oceľové. Spoločné ustanovenia

STN 05 0601 - Bezpečnostné ustanovenia pre zváranie kovov. Prevádzka

STN 05 0610 - Zváranie. Bezpečnostné ustanovenia pre plameňové zváranie kovov a rezanie kovov

STN 05 0630 - Zváranie. Bezpečnostné ustanovenia pre oblúkové zváranie kovov

STN 05 0640 - Zváranie. Bezpečnostné ustanovenia pre plazmové technológie

STN 20 0700 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na obrábacie stroje na kovy. Spoločné ustanovenia

STN 20 0701- Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na hrotové sústruhy

STN 20 0703 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na zvislé sústruhy

STN 20 0704 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na revolverové sústruhy

STN 20 0708 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na vítačky

STN 20 0710 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na vodorovné vyvrtávačky

STN 20 0711 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na frézovačky

STN 20 0717 - Obrábacie stroje na kovy. Bezpečnostné požiadavky na brúsky

STN 21 0700 - Tvárniace stroje. Všeobecné bezpečnostné požiadavky na konštrukciu tvárniacich strojov

STN 21 0701 - Tvárniace stroje. Hydraulické lisy. Bezpečnostné požiadavky na konštrukciu

STN EN 201 – Plastárske a gumárske stroje. Vstrekovacie stroje. Bezpečnostné požiadavky

STN 21 0731 – Tvárniace stroje. Trojvalcové a štvorvalcové zakružovačky. Bezpečnostné požiadavky na konštrukciu

STN 21 0732 – Tvárniace stroje. Rovnačky. Bezpečnostné požiadavky na konštrukciu

STN EN 691-1 - Bezpečnosť drevárskych strojov. Časť 1: Spoločné požiadavky

STN 49 6101 – Drevospracujúce zariadenia. Bezpečnostné požiadavky na zvislé rámové pily

STN EN 1807-1 - Bezpečnosť drevárskych strojov. Pásové pily. Časť 1: Stolové pásové pily a pásové rozmetávacie pily

STN EN 1807-2 - Bezpečnosť drevárskych strojov. Pásové pily. Časť 1: Stolové pásové pily a pásové Kmeňové pily

STN 49 6105 – Drevospracujúce zariadenia. Bezpečnostné požiadavky na kotúčové a valcové pily

STN 49 6110 - Drevospracujúce zariadenia. Bezpečnostné požiadavky na frézky

STN 49 6117 – Drevospracujúce zariadenia. Bezpečnostné požiadavky na konštrukciu brúsok

STN 69 0030 – Stroje na spracovanie kaučukových zmesí a plastov. Bezpečnostné požiadavky. Spoločné ustanovenia

STN 73 0580-1 – Denné osvetlenie budov. Časť 1: Základné požiadavky

STN 73 5105 – Výrobné priemyselné budovy

STN 33 1500 – Elektrotechnické predpisy – Revízie elektrických zariadení

STN 33 2130 - Elektrotechnické predpisy - Vnútorne elektrické rozvody

STN EN 62305-1 až 4 Ochrana pred bleskom. Časť 1: Všeobecné princípy, Časť 2: Manažérstvo rizika, Časť 3: Hmotné škody na stavbách a ohrozenie života, Časť 4: Elektrické a elektronické systémy v stavbách

STN 34 3100 - Bezpečnostné požiadavky na obsluhu a prácu na elektrických Inštaláciách

STN 34 0350 – Elektrotechnické predpisy STN. Predpisy pre pohyblivé káble a šnúry

STN 33 1600 – Elektrotechnické predpisy. Revízie a kontroly elektrického ručného náradia počas používania

STN 33 1610 – Revízie a kontroly elektrických spotrebičov počas ich používania

STN 33 2000 – 5-51 – Elektrické inštalácie budov. Časť 5-51: Výber a stavba elektrických zariadení. Spoločné pravidlá

STN 69 0012 – akové nádoby stabilné. Prevádzkové požiadavky

STN 07 8304 – Kovové tlakové nádoby na dopravu plynov. Prevádzkové pravidlá

STN 07 8305 – Kovové tlakové nádoby na dopravu plynov. Technické pravidlá

STN 07 0624 – Montáž kotlov a kotlových zariadení

STN 07 0710 – Prevádzka, obsluha a údržba parných a horúcovodných kotlov

STN 07 7401 – Voda a para pre tepelné energetické zariadenia s pracovným tlakom pary do 8 MPa

STN 13 4309-2 – Priemyselné armatúry. Poistné ventily. Časť 2: Technické požiadavky

STN 06 0830 – Zabezpečovacie zariadenie pre ústredné vykurovanie a ohrievanie úžitkovej vody

STN 73 5120 – Objekty kotolní s výkonom 3,5 MW a väčším. Spoločné ustanovenia

STN 07 0703 - Plynové kotolne

STN 38 6405 - Plynové zariadenia. Zásady prevádzky

STN EN 1775 - Zásobovanie plynom. Plynovody na zásobovanie budov. Maximálny prevádzkový tlak menší alebo rovný 5 bar. Odporúčania na prevádzku

STN 38 6442 Membránové plynomery. Umiestňovanie, pripájanie a prevádzka

STN 38 6460 - Tlakové stanice a rozvod skvapalnených uhl'ovodíkových plynov (LPG). Technické požiadavky a bezpečnosť

STN 38 6462 - Čerpacie stanice skvapalnených uhl'ovodíkových plynov (LPG) pre motorové vozidlá. Technické požiadavky a bezpečnosť

STN38 6461 - Stavba a prevádzka kyslíkovodov

STN 73 5120 - Objekty kotolní s výkonom 3,5 MW a väčším. Spoločné ustanovenia

STN 07 8304 - Kovové tlakové nádoby na dopravu plynov. Prevádzkové pravidlá

STN 27 0140-1 –6 Žeriavy a zdvíhadlá. Projektovanie a konštruovanie. Bezpečné vzdialenosti

STN 27 0143 - Zdvíhacie zariadenia. Prevádzka, údržba a opravy

STN ISO 8792 (27 01 44) - Oceľové viazacie laná. Bezpečnostné kritériá a postup kontroly pri používaní

STN 27 0145 - Žeriavy. Prostriedky na zavesenie a uchopenie bremien

STN 27 0601 - Bezpečnostná technika. Kladkostroje elektrické. Všeobecné požiadavky

STN 27 4002 - Výt'ahy. Montáž, skúšanie a prevádzka elektrických výt'ahov

STN 27 4009-1 – Elektrické výt'ahy. Projektovanie a konštruovanie. Spoločné ustanovenia

ZOZNAM PRÍLOH

PRÍLOHA 1	Ďalší odborní pracovníci působící v oblasti BOZP, právní požadavky na získání jejich kvalifikace včetně jejich dalšího vzdělávání požadovaného legislativou SR
PRÍLOHA 2	Plán zácviku inspektora práce Teoretická část Praktická část
PRÍLOHA 3	Společné vzdělávání inspektorů práce v následujících oblastech
PRÍLOHA 4	Příklady zistených porušení predpisov

PRÍLOHA 1   ĎALŠÍ ODBORNÍ PRACOVNÍCI PÔSOBIACI V OBLASTI BOZP, PRÁVNE POŽIADAVKY NA ZÍSKANIE ICH KVALIFIKÁCIE VRÁTANE ICH ĎALŠIEHO VZDELÁVANIA POŽADOVANÉHO LEGISLATÍVOU SR

Osoby spôsobilé na určené činnosti a na obsluhu určených pracovných prostriedkov
Oprávnená právnická osoba

Osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce

1. Osoby spôsobilé na určené činnosti a na obsluhu určených pracovných prostriedkov

Na výkon niektorých pracovných činností (napr. oprava, rekonštrukcia, montáž technických zariadení) a na obsluhu niektorých technických zariadení (napr. vyhradené technické zariadenia elektrické, tlakové, zdvíhacie a plynové) je nevyhnutná odborná spôsobilosť.

V prípade obsluhy určených technických zariadení sa odbornosť fyzickej osoby preukazuje platným **preukazom na obsluhu** alebo **písomným dokladom o overení odborných vedomostí fyzickej osoby vyhotovený revíznym technikom**. Preukaz na obsluhu vydáva buď **osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie** pre príslušnú kategóriu zariadenia alebo **oprávnená právnická osoba**.

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností a na obsluhu niektorých technických zariadení ustanovuje **vyhláška MPSVaR č. 508/2009 Z. z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia (ďalej len vyhláška MPSVaR č. 508/2009 Z. z.).

Ako ustanovuje predmetná vyhláška, **obsluhovať vyhradené technické zariadenie** môže len **osoba na obsluhu**, ktorá má platný **preukaz**, ak ide o:

- a) **parný a kvapalinový kotol I. až V. triedy**,
- b) **mobilný žeriav výložníkového typu, vežový žeriav výložníkového typu a pohyblivú pracovnú plošinu** na podvozku s motorovým pohonom skupiny A, ktorá je určená na prevádzku na pozemných komunikáciách,
- c) **technické zariadenie plynové skupiny A** okrem technického zariadenia plynového - tlaková stanica s výkonom nad 10 Nm³/h, rozvod plynu s tlakom plynu nad 0,4 MPa a acetylénovod.

Odborné vedomosti osoby na obsluhu týchto vyhradených technických zariadení overuje oprávnená právnická osoba, ktorá vydá doklad o overení a po splnení všetkých podmienok uvedených v § 16 ods. 2 zákona č. 124/2006 Z. z. vydá preukaz príslušný inšpektorát práce. Do dňa 30.6.2013 preukazy vydávali oprávnené právnické osoby, ale nadobudnutím účinnosti novely zákona (zákon č. 154/2013 Z. z.) kompetencie prešli na inšpektoráty práce.

Ostatné vyhradené technické zariadenie určené bezpečnostnotechnickými požiadavkami môže obsluhovať **osoba na obsluhu** vyhradeného technického zariadenia, ktorá má **písomný doklad o overení odborných vedomostí vyhotovený revíznym technikom**; to sa nevzťahuje na obsluhu vyhradeného technického zariadenia elektrického.

Opravovať a rekonštruovať vyhradené technické zariadenie a montovať vyhradené technické zariadenie do funkčného celku na mieste jeho budúcej prevádzky, riadiť práce pri tejto oprave, rekonštrukcii alebo montáži a vykonať po ukončení opravy prehliadku a skúšku opravovanej časti vyhradeného technického zariadenia uskutočnenej výmenou opotrebovaných častí za nové s výnimkou zásahu do bezpečnostných zariadení a s výnimkou ustanovenou bezpečnostnotechnickými požiadavkami môže **len osoba na opravu, ktorá má platné osvedčenie, ak ide o:**

- a) **parný a kvapalinový kotol I. až V. triedy,**
- b) **potrubné vedenie** s menovitou svetlosťou potrubia väčšou ako DN 25 **na rozvod nebezpečnej kvapaliny** s najvyšším dovoleným tlakom nad 1 MPa, ktorého súčin najvyššieho dovoleného tlaku v MPa a menovitej svetlosti DN je väčší ako 200,
- c) **osobný a nákladný výťah s povolenou dopravou osôb skupiny A,**
- d) **technické zariadenie plynové skupiny A.**

Odborné vedomosti na vykonávanie týchto činností **overuje a osvedčenie vydáva oprávnená právnická osoba.**

Ostatné vyhradené technické zariadenie môže **opravovať, rekonštruovať a montovať** do funkčného celku na mieste jeho budúcej prevádzky **osoba na opravu, ktorá má písomný doklad o overení odborných vedomostí vyhotovený revíznym technikom**; to sa nevzťahuje na vyhradené technické zariadenie elektrické.

Vykonávanie odbornej **činností na technickom zariadení elektrickom** môže podľa odbornej spôsobilosti vykonávať s platným osvedčením na vykonávanie činnosti:

- **elektrotechnik,**
- **samostatný elektrotechnik,**
- **elektrotechnik na riadenie činnosti alebo na riadenie prevádzky,**
- **revízný technik vyhradeného technického zariadenia elektrického.**

Viazať bremená na vyhradených technických zariadeniach zdvíhacích môže len **vიააააá bremien, ktorý má platný preukaz.** Odborné vedomosti viazača bremien **overuje a preukaz vydáva fyzická osoba alebo právnická osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie.**

Revízný technik (vyhradených technických zariadení tlakových, zdvíhacích, plynových) je fyzická osoba, ktorá má **odborné vzdelanie a odbornú prax** uvedené v prílohe č. 11 vyhlášky MPSVaR č. 508/2009 Z. z. Revízný technik v rozsahu vydaného osvedčenia:

- **vykonáva** odbornú prehliadku a odbornú skúšku podľa vypracovaného pracovného postupu,
- **oboznamuje osobu na obsluhu vyhradeného technického** zariadenia určeného bezpečnostnotechnickými požiadavkami; rozsah teoretickej časti a praktickej časti oboznamovania určujú bezpečnostnotechnické požiadavky,

- **overuje odborné vedomosti osoby** na obsluhu vyhradeného technického zariadenia a osoby na opravu vyhradeného technického zariadenia a vyhotovuje o tom písomný doklad.

Revízny technik vyhradeného technického zariadenia elektrického je fyzická osoba, ktorá spĺňa požiadavky odbornej spôsobilosti elektrotechnika a ktorá má odbornú prax uvedenú v prílohe č. 11. vyhlášky MPSVaR č. 508/2009 Z. z.

Revízny technik vyhradeného technického zariadenia elektrického **môže okrem odbornej prehliadky a odbornej skúšky vyhradeného technického zariadenia elektrického** vykonávať činnosť elektrotechnika na riadenie činnosti alebo na riadenie prevádzky a vykonávať skúšku vyhradeného technického zariadenia elektrického po ukončení výroby.

Odborné vedomosti na vykonávanie činností **revízneho technika, osoby na opravu s osvedčením na činnosť, revízneho technika vyhradeného technického zariadenia elektrického** overuje a osvedčenie vydáva **oprávnená právnická osoba.**

Odborné vedomosti na vykonávanie činností **elektrotechnika, samostatného elektrotechnika, elektrotechnika na riadenie činnosti alebo na riadenie prevádzky** overuje a osvedčenie vydáva **osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie;** na činnosť elektrotechnika odborné vedomosti overuje a osvedčenie vydáva aj škola s učebným odborom elektrotechnického zamerania alebo so študijným odborom elektrotechnického zamerania.

Výchova a vzdelávanie osôb spôsobilých na určené činnosti a na obsluhu určených pracovných prostriedkov

Fyzická osoba môže obsluhovať určený pracovný prostriedok a **vykonávať určené činnosti** ustanovené právnymi predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri jeho prevádzke **len na základe platného osvedčenia na vykonávanie činnosti** alebo **preukazu na vykonávanie činnosti** (ďalej len "osvedčenie alebo preukaz") vydaného:

- **oprávnenou právnickou osobou,**
- fyzickou osobou alebo právnickou osobou, ktorá má **oprávnenie na výchovu a vzdelávanie.**

Osvedčenie alebo preukaz sa vydáva na základe písomnej žiadosti, v ktorej fyzická osoba uvedie údaje podľa osobitného predpisu.

Podmienkou na vydanie osvedčenia alebo preukazu pre fyzickú osobu je:

- **vek najmenej 18 rokov**, ak právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci neustanovujú inak,
- **vzdelanie a prax** podľa osobitného predpisu,
- **zdravotná spôsobilosť** podľa osobitného predpisu,
- **absolvovanie odbornej prípravy** v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom (Vyhláška MPSVR SR č. 356/2007 Z. z.),
- **overenie odborných vedomostí.**

Osvedčenie alebo preukaz sa vydáva na neurčitý čas.

Ďalšie vzdelávanie fyzických osôb spôsobilých na určené činnosti a na obsluhu určených pracovných prostriedkov

Fyzická osoba, ktorá má **osvedčenie alebo preukaz**, je povinná **každých päť rokov absolvovať aktualizačnú odbornú prípravu** u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie. Osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie uvedie v osvedčení alebo v preukaze obdobie, v ktorom fyzická osoba absolvovala aktualizačnú odbornú prípravu. **Osvedčenie alebo preukaz stráca platnosť**, ak fyzická osoba, ktorá má osvedčenie alebo preukaz, **neabsolvovala aktualizačnú odbornú prípravu**.

2. Oprávnená právnická osoba

Oprávnená právnická osoba overuje plnenie požiadaviek bezpečnosti technických zariadení na základe oprávnenia vydaného Národným inšpektorátom práce. V súčasnosti sú Národným inšpektorátom práce vydaných 5 oprávnení na overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení, a to subjektom:

- Technická inšpekcia, a.s.,
- TÜV SÜD Slovakia s.r.o.,
- E.I.C. Engineering inspection company s.r.o.,
- Technický skúšobný ústav Piešťany, š.p.
- Strojírenský zkušební ústav, s. p.

Overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení zahŕňa:

- a) **overovanie odbornej spôsobilosti zamestnávateľa** na odborné prehliadky a odborné skúšky a opravy vyhradeného technického zariadenia podľa právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, na plnenie tlakovej nádoby na dopravu plynov vrátane plnenia nádrží motorového vozidla plynom a vydávanie oprávnení na tieto činnosti,
- b) **vykonávanie prehliadky, riadenie a vyhodnocovanie alebo vykonávanie úradnej skúšky a inej skúšky** podľa právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na vyhradených technických zariadeniach vrátane označenia vyhradeného technického zariadenia a vydávanie príslušných dokladov,
- c) **overovanie odborných vedomostí fyzickej osoby** na vykonávanie skúšky, odborných prehliadok a odborných skúšok, opráv a obsluhy vyhradeného technického zariadenia podľa právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a vydávanie osvedčenia alebo preukazu na tieto činnosti a
- d) **posudzovanie, či technické zariadenia, materiál, projektová dokumentácia stavieb s technickým zariadením a jej zmeny, dokumentácia technických zariadení a technológií spĺňajú požiadavky** bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a vydávanie odborného stanoviska.

Výchova a vzdelávanie zamestnancov – inšpektorov oprávnenej právnickej osoby

Odborná príprava a vzdelávanie vlastných zamestnancov (inšpektorov tlakových, zdvíhacích, elektrických, plynových zariadení, strojov, stavebných činností a dokumentácie), ktorí budú vykonávať činnosti v rámci overovania plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení pozostáva **z obdobia zácviku s následným vykonaním kvalifikačnej skúšky pred komisiou**, ktorá sa skladá z praktickej a ústnej časti. Zamestnanec, ktorí sa uchádza o miesto odborného pracovníka musí mať príslušné odborné vzdelanie s praktickými skúsenosťami v danej oblasti. Počas obdobia zácviku sa zamestnanec zúčastňuje procesu overovania plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení v praxi.

Odborný pracovník, ktorý nadobudol potrebnú kvalifikáciu a úspešne absolvoval skúšku pred komisiou a samostatne vykonáva činnosti v rámci overovania plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení je ďalej zapojený do priebežného vzdelávania a zvyšovania odbornej úrovne. **Rozsah požadovaných vedomostí pri výchove a vzdelávaní odborných zamestnancov sa spravuje internými predpismi.**

Ďalšie vzdelávanie zamestnancov – inšpektorov oprávnenej právnickej osoby

Vzdelávanie zamestnancov – inšpektorov oprávnenej právnickej osoby nie je určené zákonom ani iným právnym predpisom, ale upevňovanie príp. zvyšovanie vedomostí môže byť dané len internými predpismi, ktoré si podľa potreby vypracujú jednotlivé oprávnené právnické osoby.

3. Osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce

Osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie môže organizovať a vykonávať výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce len na základe oprávnenia vydaného Národným inšpektorátom práce.

Oprávnenie sa nevyžaduje pre strednú školu a vysokú školu na prípravu žiakov a študentov na výkon povolania a pre zamestnávateľa na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce vlastných zamestnancov a vedúcich zamestnancov.

Výchovu a vzdelávanie bezpečnostného technika a zamestnávateľa, ktorý bude osobne vykonávať úlohy bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika, môže organizovať a vykonávať len škola alebo osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou.

Oprávnenie na vykonávanie výchovy a vzdelávania v oblasti ochrany práce v rozsahu príslušnej činnosti (ďalej len "oprávnenie na výchovu a vzdelávanie") sa vydáva na základe písomnej žiadosti. Po preukázaní a splnení zákonom stanovených podmienok sa oprávnenie na výchovu a vzdelávanie vydáva na neurčitý čas.

Výchova a vzdelávanie v oblasti ochrany práce sa vykonáva podľa vyhlášky MPSVR SR č. 356/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách a rozsahu výchovnej a vzdelávacej činnosti, o projekte výchovy a vzdelávania, vedení predpísanej dokumentácie a overovaní vedomostí účastníkov výchovnej a vzdelávacej činnosti.

Vyhláška MPSVR SR č. 356/2007 Z. z. ustanovuje všeobecné a osobitné požiadavky na jednotlivé kvalifikácie pričom určuje:

- **rozsah** výchovy a vzdelávania v hodinách,
- **obsah** výchovy a vzdelávania,
- **formu skončenia** výchovy a vzdelávania,
- **odborného zástupcu** výchovy a vzdelávania,
- **spôsob záverečného overovania vedomostí**,
- rozsah a obsah **aktualizačnej odbornej prípravy**, formu jej skončenia a odborného zástupcu.

Výchova a vzdelávanie osôb oprávnených na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce

Osoby oprávnené na výchovu a vzdelávanie uvedené v prílohách č. 2, 9,10 a 11 vyhlášky č. 356/2007 Z. z., t.j. bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a ustanovené pracovné podmienky, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci so stavebnými strojmi a zariadeniami, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s poľnohospodárskymi strojmi a zariadeniami a bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s lesníckymi strojmi

a zariadeniami je odborným zástupcom uvedený autorizovaný bezpečnostný technik, ktorého požiadavky na výchovu a vzdelávanie sú uvedené kapitole 3.2.2 Osvedčenie bezpečnostného technika a autorizovaného bezpečnostného technika.

Osoby oprávnené na výchovu a vzdelávanie uvedené v prílohe č. 3, 4, 5 a 6 vyhlášky č. 356/2007 Z. z., ktoré sa týkajú vyhradených technických zariadení tlakových, zdvíhacích, plynových a elektrických musia mať odborného zástupcu revízneho technika príslušného vyhradeného technického zariadenia s príslušným rozsahom osvedčenia. Podmienky výchovy a vzdelávania revízneho technika sú špecifické pre každé vyhradené technické zariadenie a sú uvedené vo vyhláške č. 356/2007 Z. z. v jednotlivých prílohách podľa typu VTZ.

Osoby oprávnené na výchovu a vzdelávanie uvedené v prílohách č. 7 a 8 vyhlášky č. 356/2007 Z. z., t. j. výchova a vzdelávanie osôb na obsluhu motorových vozíkov, výchova a vzdelávanie zamestnancov pracujúcich vo výške a výchova a vzdelávanie osôb na montáž a demontáž lešenia (lešenári) je uvedený odborný zástupca inštruktor motorových vozíkov resp. inštruktor lešenárskej techniky. V tomto prípade nie je definované v žiadnom právnom ani ostatnom predpise, akú výchovu a vzdelávanie musia absolvovať tieto osoby pre získanie kvalifikácie inštruktora. Tento nedostatok je potrebné legislatívne zmeniť, prípadne doplniť o výchovu a vzdelávanie inštruktorov pre jednotlivé činnosti.

Ďalšie vzdelávanie osôb oprávnených na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce

Iné vzdelávanie osôb oprávnených na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce právne predpisy a ostatné predpisy neurčujú. Autorizovaný bezpečnostný technici a revízny technici vyhradených technických zariadení v rozsahu podľa jednotlivých činností sú povinný 1x za 5 rokov absolvovať aktualizáciu odbornú prípravu v rozsahu, ktorý je uvedený vo vyhláške č. 356/2007 Z. z.

PRÍLOHA 2 NÁZORNÉ PRÍKLADY ZISTENÝCH PORUŠENÍ PREDPISOV

Obrázok 1 Zámočnícka dielňa. Dvojkotúčová stolová brúska, ktorej chýbajú sklíčka pred odletujúcimi trieskami pri brúsení

Obrázok 2 Zámočnícka dielňa. Fréza ktorej chýba kryt ktorý chráni pracovníka pred odletujúcimi trieskami

Obrázok 3 Zámočnícka dielňa. Univerzálny hrotový sústruh, ktorému chýba kryt točiaceho skl'učovadla

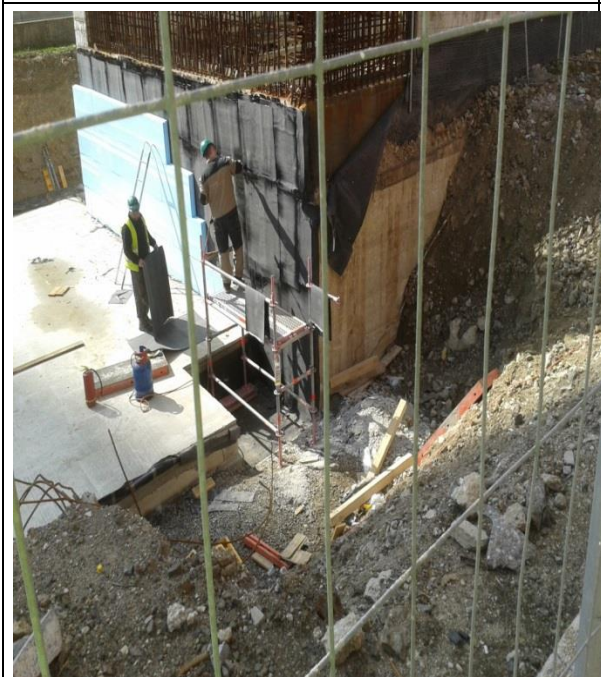

Obrázok 4 Lešenie, ktoré nemalo riadne zabezpečený výstup - nezabezpečená stabilita

Obrázok 5 Lešenie ktoré nemalo riadne zabezpečený výstup - nezabezpečená stabilita

Obrázok 6 Voľné okraje pracovnej podlahy lešenia neboli vybavené jednotyčovým zábradlím so zarážkou (chýbajúce zábradlie vo výške najmenej 1 m)

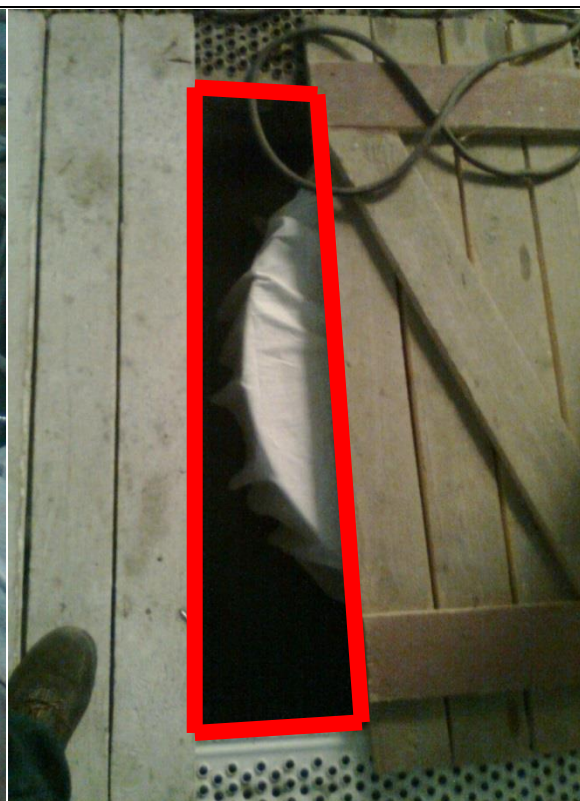

Obrázok 7 Voľné okraje pracovnej podlahy lešenia neboli vybavené jednotyčovým zábradlím so zarážkou (chýbajúce zábradlie vo výške najmenej 1 m)

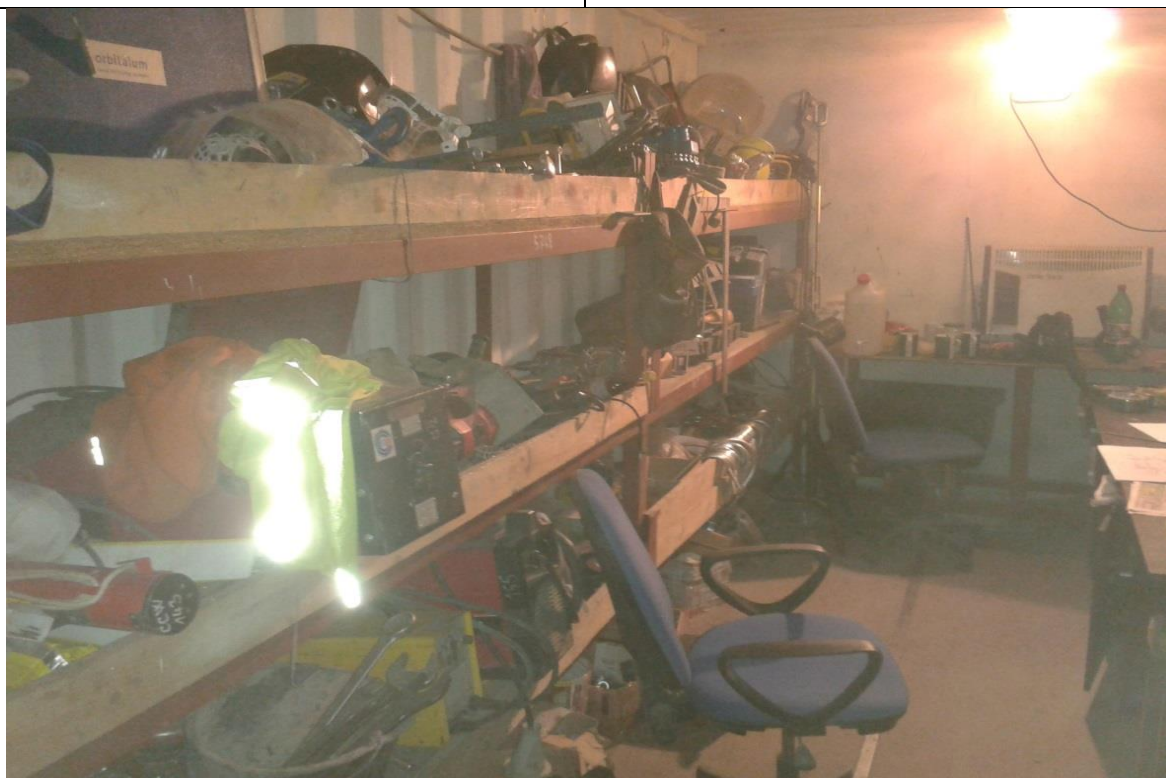

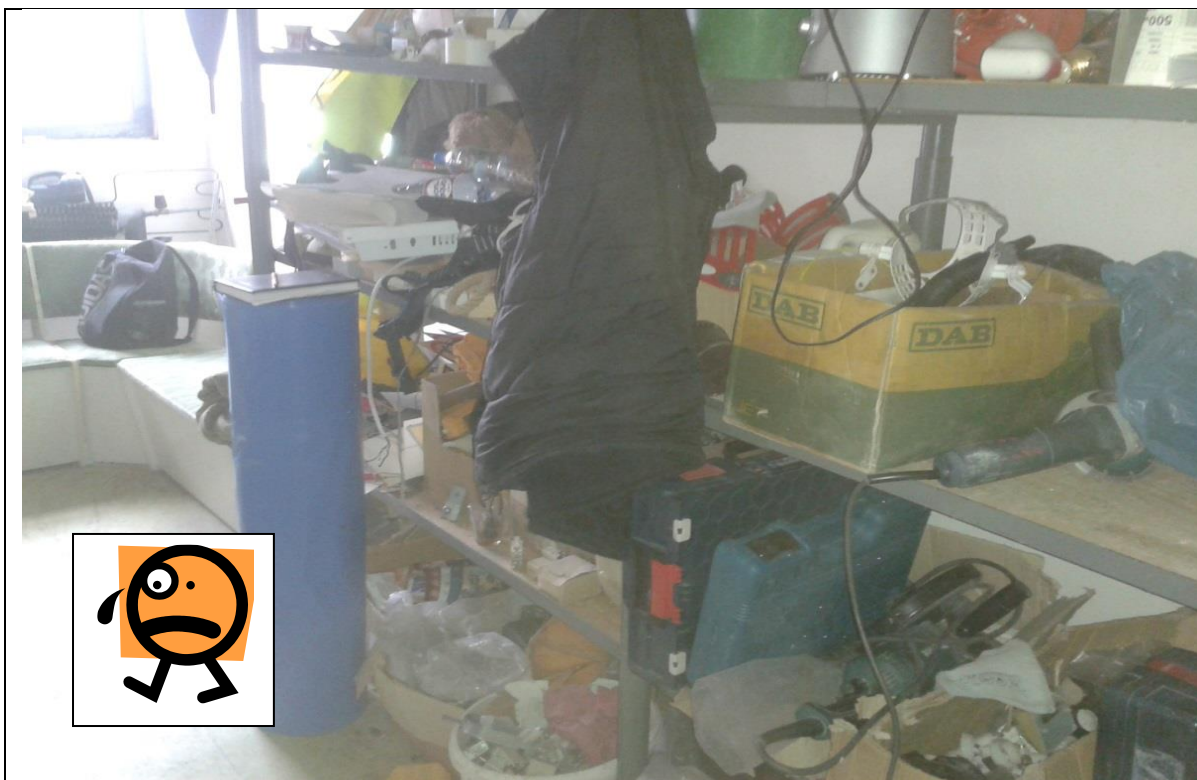
Obrázok 8 V strojovni sú otvory, ktoré nie sú zabezpečené proti pádu zamestnancov

Obrázok 9 V strojovni sú otvory, ktoré nie sú zabezpečené proti pádu zamestnancov

Obrázok 10 Na stavbe sa nachádzajú bunky, ktoré slúžia ako sklady ale vo vnútri skladu sa nerešpektuje skladový poriadok STN 26 90 30 :1993

Obrázok 11 Na stavbe sa nachádzajú bunky, ktoré slúžia ako sklady ale vo vnútri skladu sa nerešpektuje skladový poriadok STN 26 90 30 :1993

Obrázok 12 Dvere únikového východu neboli voľné, boli zaistené drôtom o hasiaci prístroj

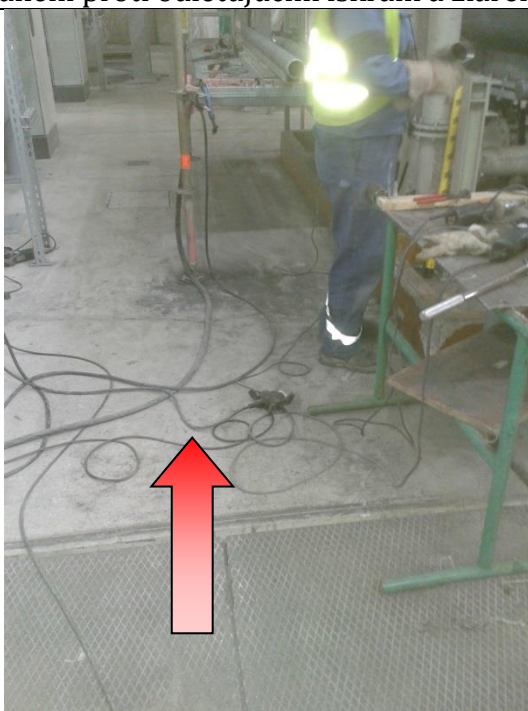

Obrázok 13 Nesprávne uchytenie tlakovej

Obrázok 14 Na pracovisku sa vykonávali zvaračské práce a prechádzajúci zamestnanci neboli chránení proti odletujúcim iskrám a žiareniu

Obrázok 15 Na pracovisku pohyblivé elektrické prívody nachádzajúce sa na povrchu terénu nie sú zabezpečené proti poškodeniu

Obrázok 16 Lešenie, ktorému chýbali konštrukčné dielce

Obrázok 17 Viacero porušení: pracovisko nebolo označené, neboli riadne výstupy do šachty a von, vzdialenosti od okraja a lešenia je viac ako 25 cm, chýbali prvky na lešení, neporiadok , oplotenie nebolo riadne zabezpečené

Právny rámec systému celoživotného vzdelávania v BOZP v podmienkach SR

Autori: Ing. Róbert Bulla
prof. Ing. Tomáš Kozík, DrSc.
doc. Ing. Ivana Tureková, PhD.

Editor: prof. Ing. Tomáš Kozík, DrSc.

Vydavateľ: Pedagogická fakulta UKF v Nitre

Grafický návrh obálky: Mgr. Miroslav Šebo, PhD.

Rok vydania: 2015

Rozsah: 111 strán

Náklad: 150 ks

ISBN 978-80-558-0790-4

EAN 9788055807904

2015